

Pályázati pavilon

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY MAGAZINJA

2015. tavasz

FÓKUSZBAN

A TANÁROK ÉS OKTATÓK
SZAKMAI MEGERŐSÍTÉSE

MATRICAMELLÉKLET

LÁSS
VILÁGO+
ERASMUSSZAI!

INTERJÚ

NAVRACSICS TIBOR
EU BIZTOSSAL

KINYÍLÓ VILÁG – **ERASMUS+**
EURÓPÁN KÍVÜL IS

MOBILITÁS
A **SZÜLŐK SZEMÉVEL**

MUNKAALAPÚ TANULÁS

A LEMORZSOLÓDÁS
MEGELŐZÉSE

TKA.HU

Erasmus+

INTERJÚ

- 4 A jó megoldások megosztása segítheti az európai oktatási rendszerek megújulását
Interjú Navracsics Tibor EU biztossal

Impresszum

FŐSZERKESZTŐ:

Kardos Anita

SZERKESZTŐK:

Arany Anett

Cseke Bettina

Györfal Zsuzsanna

FELELŐS KIADÓ:

Tordai Péter igazgató

GRAFIKAI TERVEZÉS,

TÖRDELÉS: Baukó Bernadett

és Vilimi Kata

NYOMDAI KIVITELEZÉS:

Komáromi Nyomda és

Kiadó Kft.

KIADJA a Tempus

Közalapítvány, 2015

Illusztrációként felhasználtuk a projektek résztvevői által készített fotókat, valamint az Európai Bizottság audiovizuális gyűjteményének fotóit.

Fotók: © Shutterstock,

© Flickr/Creative Commons,

Polónyi István

A magazin megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban foglaltak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány

1077 Budapest,

Kéthly Anna tér 1.

Postacím: 1438 Budapest 70., Pf. 508.

Infó: (06 1) 237 1320

telefon: (06 1) 237 1300

fax: (06 1) 239 1329

e-mail: info@tpf.hu

internet: www.tka.hu

ISSN 1786-1616

A Tempus Közalapítvány a felnőttképzés rendszerében engedélyezett képzőintézmény.

Felnőttképzési nyilvántartási szám: E-000576/2014

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

6

FÓKUSZBAN: TANÁROK, OKTATÓK SZAKMAI MEGERŐSÍTÉSE

- 7 Tanuló tanárok – Projektalapú nemzetközi együttműködések hatása a pedagógusok szakmai fejlődésére
- 9 Interkulturális légkörben
- 10 A mobilitási lehetőség húzóerő – *"Megtanulom a diákjaimat"*
- 11 Innováció teljes munkidőben
- 11 Alapkészségek fejlesztése
- 14 Tanárok és oktatók szakmai fejlesztése, gyakorlatközösségek megerősítése
- 16 Az oktatás szerepe a diszkrimináció és rasszizmus elleni harcban – az EU oktatási minisztereinek közös nyilatkozata

17

A FELŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSE

- 17 Kinyíló világ – Erasmus+ felsőoktatási pályázatok Európán kívüli partnerekkel
- 19 Fokoztatás a CEEPUS programban – Interjú dr. Marusza Zoltánnal
- 20 Új együttműködési lehetőségek a nyugat-balkáni országokkal
- 21 A felsőoktatás nemzetköziesítése – Kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára
- 22 A felsőoktatás nemzetközi fejlesztéséért díj 2015 – pályázati felhívás
- 24 Egyetemek és cégek: szemléletváltással a valódi együttműködéséért

26

DIÁKSAROK

- 26 Hogyan lehet Erasmus+ szakmai gyakorlati helyet találni?
- 27 Blogokban a világ
- 28 Állásbörze GYIK
- 30 Hogyan szerepelj sikeresen az állásbörzén?

Melléklet:
Láss világot Erasmusszal matricák

32

TANULÁS MINDEN SZINTEN

- 32 Külföldön tanulj egy évig? – De még csak középiskolás vagyok
- 32 Mobilitás a szülők szemével
- 35 Tanárok a Facebookon
- 35 10 éves az eTwinning
- 36 School Education Gateway
- 36 Munkalapú tanulás és tanulószervezőes képzések támogatása
- 38 Karriertervezés az iskolában – Módszertani ötletek és gyakorlatok tanároknak a diákok felkészítéséhez
- 38 Zöld lámpa Magyarországnak a bizonyítványok és oklevelek elismertetésére – a szakképzés szemszögéből
- 40 Nem minden szarka farka tarkabarka – avagy felnőtt tanulás az Erasmus+ programban
- 42 Iskolavezetők a méltányos oktatásért
- 45 A lemorzsolódás megelőzése: korai jelzőrendszerek az Európai Unió egyes országaiban
- 48 Átjárható utak – párbeszéd és tanulás a digitális kultúrában
- 48 Tudástár módszertani segítség egy helyen

49

PROJEKTTÜKÖR:

- 49 Európai egyetemi együttműködés a fenntartható mezőgazdaságért – Közös képzés a Debreceni Egyetemen
- 52 Animáció a tanórán
- 54 Már nem tabu – Ne fordítsd el a fejed, lépj!
- 57 Kincset érő szókincs a magyar nyelvet tanulóknak
- 58 Diáki filmek a vészorkszakról – A Vitrin projekt

60

PÁLYÁZATI TIPPEK

- 60 Tippek az Európa a polgárokért projektek hatékonyabb megvalósításához
- 62 Disszeminációs kisokos

63

KÉPZÉSI AJÁNLÓ

- 63 Képzési ajánló
- 63 Pályázati TOP 10, avagy slágerszavak a pályázati útmutatókban

65

VENDÉGOLDAL

- 65 4 for Europe országos középiskolai verseny
- 66 A Fejlesztés Európai Éve

Kedves Olvasó!

A Tempus Közalapítvány közel két évtizede koordinál nemzetközi oktatási és képzési együttműködési programokat Magyarországon, a kilencvenes évek végétől kezdve a felsőoktatás mellett a közoktatás, a szakképzés és a felnőtt tanulás területén is. A programok között domináltak az eu-

rópai uniós együttműködési programok, a *Tempus*, majd a *Socrates* és a *Leonardo*, illetve az utód programjaik, az *Egész életen át tartó tanulás program* és a jelenlegi *Erasmus+* program.

A kormány március közepi határozatával új feladatokkal bízta meg a közalapítványt: a felsőoktatás nemzetköziesítésének hatékonyabb támogatása és a vonatkozó programok közötti szinergiák kihasználása érdekében áprilistól a Tempus Közalapítvány koordinálja a partnerországok adott köréből Magyarországra diplomaszerezési céllal érkező külföldi hallgatókat támogató Stipendium Hungaricum programot, illetve az államközi megállapodásokon alapuló ösztöndíj programokat is (többek között a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj programot és a Collegium Hungaricumot is). A döntés folyamányaként a Campus Hungary program folytatását is a TKA által tervezi az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Ezzel – a német DAAD, még inkább az osztrák ÖAD vagy a finn CIMO ösztöndíjas szervezetekhez hasonlóan – egy olyan struktúra alakult ki, ahol valamennyi jelentős ösztöndíjprogram koordinálása egy szervezethez került, függetlenül attól, hogy a program finanszírozását a hazai költségvetés, az Európai Unió közösségi programjai vagy a Strukturális Alapok biztosítják.

A felsőoktatás nemzetköziesedése jól ismert, globális jelenség: dinamikusan nő világszerte a nemzetközi hallgatók száma, erősödik a felsőoktatási intézmények közötti nemzetközi együttműködés, a képzési szerkezet vonatkozásában egyfajta harmonizáció zajlik, nemzetközi és nemzeti szinten is célszámokat tűznek ki a nemzetközi részképzések vonatkozásában.

A hazai felsőoktatási intézmények gyakran egyfajta kitérés pontként tekintenek a nemzetköziesítésre: a Campus Hungary projekt keretében részben megtapasztalhattuk, részben jelentős forrásokkal támogathattuk az intézményi szintű kezdeményezéseket. Míg egyes egyetemeken ez megmaradt a tanszékek vagy intézetek önálló kezdeményezésének szintjén, másutt az egyetemi felsővezetés tudatos

támogatását élvezve akár már nemzetköziesítési stratégia alkotására is sor került.

A nemzetköziesítés középtávú pénzügyi perspektíváit tekintve kedvezőnek tekinthetjük a helyzetet. A kormány elkötelezett arra, hogy a Stipendium Hungaricum programban évente akár két-három ezer új hallgató magyarországi tanulmányait finanszírozza (a partnerországok köre Japántól Közép-Ázsián és az arab térségen át Latin-Amerikáig terjed), az előkészítés alatt álló EFOP keretében pedig folytatódhat a Campus Hungary programban elindult tevékenységek sora: a felsőoktatási intézmények nemzetközi megjelenésének támogatása, az idegen nyelvű képzések és a hallgató vonzó képesség erősítése képzéssel, szakmai műhelyekkel, kutatásokkal, központi információs tevékenységgel, valamint az ösztöndíjazás is, igaz, jelentősen módosuló hangsúlyokkal – a hosszabb távú kreditmobilitás előtérbe állításával. Az Erasmus+ program egyrészt már a következő tanévtől nyit az Európán kívüli térség felé, másrészt 2020-ig folyamatosan növeli a rendelkezésre álló pályázati kereteket, hogy a program utolsó évében akár már 6500 hallgató részképzését és ugyanannyi külföldi hallgató magyarországi tanulmányait biztosítsa. A képet öröndetes módon egészíti ki, hogy a közép-európai felsőoktatási mobilitási program, a Ceepus hazai költségvetését a kormány 2015-től szinte megduplázta.

A *Fokozatváltás a felsőoktatásban* stratégiai dokumentum is kiemelten foglalkozik a nemzetköziesítés lehetőségével, célszámokat határoz meg mind a kiutazó kreditmobilitás, mind a teljes képzésre érkező külföldi hallgatók számát tekintve, és amint láttuk jelentős hazai, illetve európai uniós forrásokat biztosít mindehhez.

Összegezve tehát: a nemzetközi trendekkel összhangban kiemelt figyelmet kap itthon is a felsőoktatás nemzetköziesítése, egyszerre adott a kormányzati elkötelezettség és támogatás, illetve az intézmények növekvő aktivitása és kezdeményezőkézsége, mindez a szükséges források biztosítása mellett. Az ösztöndíjprogramok koordinálásának a bevezetőben jelzett ésszerűsítése ebben a tágabb kontextusban eredményesen szolgálhatja a nemzetköziesítésben rejlő lehetőségek kihasználását, ami messze nem csak a külföldi hallgatók vagy a kiutazó hallgatók és oktatók számának növekedésében mérhető le, hanem a felsőoktatás minőségének átfogó javulásában.

A Tempus Közalapítvány készen áll arra, hogy évtizedes tapasztalataival, felkészült munkatársaival, széles szakértői körével, hazai és nemzetközi kapcsolati hálójával megfeleljen az új feladatnak.

Lapzárta után:

ÚJ FELADATOKKAL BŐVÜL A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY TEVÉKENYSÉGI KÖRE

A Kormány döntése értelmében a Stipendium Hungaricum program, a Magyar Állami Eötvös Ösztöndíj és az államközi ösztöndíjak kezelését 2015. április 15-től a Tempus Közalapítvány végzi. Ez lehetővé teszi az egységes magyar felsőoktatási mobilitási ösztöndíj-politika kialakítását és azt, hogy egységes szervezeti keretben, az erőforrások optimális menedzselésével működhessenek tovább a felsőoktatás nemzetköziesítését célzó, hazai és külföldi diákoknak szóló mobilitási programok.

TORDAI PÉTER
igazgató

A jó megoldások megosztása segítheti az európai oktatási rendszerek megújulását

- **Uniós biztosként mik a legfontosabb célkitűzései az oktatás területén?**

A portfólióm egészét tekintve elmondható, hogy nemzeti hatáskörökről van szó, így nekem leginkább közvetítő szerepem van a tagállamok között: segítek a jó gyakorlatok ismertetésében, átadom a tapasztalatokat.

Az oktatás terén a legfontosabb feladatomban azt tekintem, hogy az egyes rendszereket minél közelebb hozzuk a munkaerőpiac igényeihez. Az egyik cél, hogy aki elvégzi az iskolát, olyan képzést kapjon, amivel könnyebben el tud helyezkedni a munkaerőpiacon.

- **Hogyan zajlik egy EU biztos „átlagos” munkanapja? Mit tart a legizgalmasabbnak a biztosi munkában?**

Összevetve az ezt megelőző miniszteri, illetve országgyűlési képviselői munkával, lényegesen nyugodtabb napjaim vannak. A munka nem kevesebb, de itt jóval több idő jut egy-egy témára, feladatra, és már nem vagyok a mindennapi politikai támadások keresztútjében. A nemzeti politikában sokkal rövidebbek az időtávok, mint az európai politikában, ez fontos különbség.

Nagyon érdekes megismerni egy ilyen hatalmas rendszert, mint az Európai Bizottság, illetve az itt dolgozó munkatársakat. Sokféle ember, kultúra találkozik és dolgozik együtt nap mint nap.

Az Európai Unió ötévente új, 28 biztosból álló testületet nevez ki az Európai Bizottság élére. Ez a végrehajtó szerv felel többek között az uniós szakpolitikák irányításáért, melyek az EU számára kulcsfontosságú kérdéseket határozzák meg. 2014 és 2019 között **Navracsics Tibor** látja el az oktatási, kulturális, ifjúságpolitikai és sport ügyek képviselőjét a Bizottságban. A vele készült interjúban feladatairól, céljairól és az Erasmus+ program megvalósításáról beszélt.

- **EU biztosként hogyan látja a magyar oktatási reformfolyamatot, összehasonlítva a többi uniós államban zajló oktatási reformokkal? Vagyis hol állunk az uniós országok között? Milyen hasonlóságokat, milyen közös problémákat lát?**

Az oktatás területén nagyon sok olyan közös pont van, amely minden tagállam oktatási reformjában megjelenik, ugyanis mindenhol oktatási reform zajlik. Azt mondhatjuk, hogy nagyjából a fő cél is ugyanaz: a foglalkoztathatóság erősítése.

A hazai oktatási reform még egyáltalán nem tekinthető lefutottnak, így egyelőre nehéz összehasonlítási alapként tekinteni rá. Nagyon szeretném az európai – így a magyar – oktatási rendszerek

megújulását úgy segíteni, hogy az egyes országok kedvező megoldásait más országok is át tudják venni.

A tavalyi év végén is tartottunk egy oktatási miniszteri tanácsulást, amelybe a munkágyekkel foglalkozó minisztereket is bevontuk, azzal a céllal, hogy megvitassuk, mely gyakorlatokat és készségeket kell erősíteni az oktatásban ahhoz, hogy a fiatalok a jövőben könnyebb elhelyezkedési eséllyel induljanak.

- **Lát-e olyan újabb területeket az oktatási-képzési területen vagy az ifjúságpolitikában, amelyek egyelőre nincsenek napirenden, de amelyeken a tagállamok együttműködhetnek?**

Ha egyelőre nem is a képzési területen, de elég nagyfokú együttműködés kezdődött meg az év eleji párizsi és koppenhágai terrortámadások után. A tagállamok közt konszenzus alakult ki abban, hogy a problémát kezelni kell az oktatás területén is. Március 17-én Párizsban kezdeményezésemre tartottunk egy rendkívüli oktatási miniszteri találkozót, ahol azon túl, hogy tapasztalatokat cseréltünk, megállapodtunk abban, hogy még az idén munkatervet dolgozunk ki az oktatás feladatairól az európai biztonság növelésére, Európa sokszínűségének erősítése érdekében.

- **A Wikipédia szerint Ön beszél horvátul is. Miért tartja fontosnak a nyelvi sokszínűséget? Milyen gyakorlati előnye van annak, ha valaki ritka nyelveket (is) beszél?**

A nyelv egyfajta híd a különböző emberek, kultúrák között, része a közös örökségünknek, elősegíti a kölcsönös megértést. Ezek alapvető fontosságúak az európai integráció mélyítéséhez, segítik, hogy egységet hozunk létre a sokféleségben. Ha szétnézünk a munkaerőpiacon, láthatjuk, hogy megbecsüljük azokat a szakembereket, akik egy világnyelv mellett valamilyen ritkább nyelvet is ismernek. Ugyan nem túl magas arányban várják el egy-egy kisebb nyelv ismeretét, de nem is tudnak sokan pályázni ilyen pozíciókra. Sok esetben ez a plusz tudás magasabb juttatáshoz is segítheti az alkalmazottakat.

- **Hogyan értékeli az Erasmus+ program első évét? Melyek a legfontosabb kihívások a program sikeres megvalósításában a jövőre nézve?**

Sikeresnek mondható az első év, hiszen minden tervezett programrész – stratégiai partnerségek, tudásszövetségek és sport – végrehajtása elkezdődött 2014-ben. Fokozatosan indítjuk útjára az online nyelvi támogatást a mobilitásban részt vevő diákok számára, a nyelvi készségeik javítását és ellenőrzését célozva a külföldi tartózkodásukat megelőzően. Az idén az újabb programrészek indítása jelent kihívást, különösen a mobilitáshoz kapcsolódó hitellehetőség.

Nagyon fontos, hogy a résztvevők megosszák velünk tapasztalataikat, visszajelzéseket kapjunk, ami talán többletmunkát okozhat számukra, azonban nekünk szükséges ahhoz, hogy működtessük a rendszert.

„Európa egyetemének, az oktatóknak és diákoknak egyaránt globálisan kell gondolkozniuk, ehhez szükséges ismerni az Európán kívüli világot is.”

- **Milyen eredményeket, hatásokat vár az EU attól, hogy az Erasmus+ program – legalábbis a felsőoktatási része – megnyitja az Európán kívüli régiók felé is?**

Praktikus ezeknek a régióknak az ismerete is, hiszen az Európában diplomát szerző fiataloknak számos nemzetközi készséggel is rendelkezniük kell, hogy könnyebben el tudjanak helyezkedni a munkaerőpiacon. Európa egyetemének, az oktatóknak és diákoknak egyaránt globálisan kell gondolkozniuk, ehhez szükséges ismerni az Európán kívüli világot is. Ráadásul ezzel a nyitással Európát is vonzóbb célponttá tehetjük a nemzetközi diákok körében.

- **Az Erasmus+ program az oktatás és képzés világán túl felöleli az ifjúságpolitika területét is. Nem okoz nehézséget egy ilyen óriási és szerteágazó program koherens menedzselése?**

Szerencsére nagyon sok kolléga, illetve a nemzeti irodák segítik a program koordinációját. Emellett pedig egyre több információ jut el hozzám első kézből. Amennyire az időm engedi, igyekszem személyesen is jó kapcsolatot ápolni a fiatalokkal, támogatom őket, meghallgatom a kritikus észrevételeiket is – ez sokat segít a rendszer esetleges hibáinak javításán.

- **Egy, a cégek és az egyetemek együttműködését fókuszba állító márciusi rendezvényen az előadásában utalt arra a gyakran idézett problémára, hogy a cégek nem találnak megfelelő jelölteket a betöltendő állásokra, miközben számos fiatal munka nélkül van. Az előadásban megfogalmazódott, hogy ennek a résznek a bezárása, megszüntetése az a kulcs, amivel a legtöbbet lehetne tenni a fejlődésért. Milyen konkrét megoldási javaslatok vannak erre?**

Azt gondolom, hogy nagyon fontos lenne minél több találkozási pont a fiatalok és a munkaadók közt, hogy mindkét oldal megismerhesse a másikat. Éppen ezért kap a programon belül is nagyobb szerepet az oktatáson kívüli szereplők bevonása, hogy minél előbb tudjanak közösen dolgozni a felsőoktatásban tanulók és különböző cégek, azaz az esetleges munkaadók. •

Tanárok, oktatók szakmai megerősítése

A Tempus Közalapítvány tizennyolc éve segíti a diákok és a pedagógusok nemzetközi tapasztalatszerzését. Ez idő alatt több ezer sikeres közoktatási és szakképzési projekttel „találkoztunk”, melyeknek résztvevői – kisiskolástól az igazgatóig – mindannyian fontos pozitívumnak tartják a nemzetközi környezetben megélt tapasztalatok szemléletformáló hatását. Ez számokban ugyan nem mérhető, mégis talán a legfontosabb eredménye az együttműködéseknek.

Ezek a projektek ugyanis nem csak a tanulók nyelvi és szociális készségeinek fejlesztésére vannak kiemelkedően pozitív hatással, hanem a tanári kompetenciák fejlődésére is. Az új energiával és tapasztalatokkal feltöltődött tanárok ötleteket, inspirációt kaphatnak, módszereket, eljárásokat adaptálhatnak, ugyanakkor megerősítést is nyerhetnek arról, hogy az általuk használt gyakorlatok jók és működőképesek lehetnek más országokban is. A szélesebb látókörnekek, az új szempontoknak és a problémamegoldó készségüknek köszönhetően pedig a mindennapi nehézségekkel és az új kihívásokkal szemben is toleránsabbá válhatnak.

A korábbi Comenius és Leonardo projektek után az Erasmus+ program is számos lehetőséget kínál az eszmecserére és az egymástól való tanulásra, hiszen a program prioritásai között szerepel a pedagógusok szakmai fejlődésének támogatása. Ezért tartottuk fontosnak, hogy megmutassuk, a nemzetközi projektek által újszerű, szokatlan, izgalmas módszereket ismerhetnek meg a tanárok, ami a szakmai megújulás eszköze és a kiégés ellenszere lehet számukra.

Tanuló tanárok

Projektalapú nemzetközi együttműködések hatása a pedagógusok szakmai fejlődésére

Az iskolavezetésnek jelentős szerepe van abban, hogy a pedagógusok szakmai tapasztalatai intézményi szinten is beépüljenek az iskola életébe. Cikkünkben négy intézmény iskolavezetője mutatja be, hogy a Comenius partnerségi együttműködések keretén belül létrejövő nemzetközi iskolai, óvodai projektek hogyan járultak hozzá a tantestület pedagógusainak szakmai fejlődéséhez.

A 21. század társadalmi, munkaerő-piaci kihívásai gyökeresen más tanulási, tanítási gyakorlatot követelnek meg az oktatási szektor szereplőitől. Nem új keletű ez a felfedezés, hiszen a 80-as években elindult finn oktatási reform is ebből a sürgető igényből indult ki. Az oktatási szakemberek egyetértenek abban, hogy a gyerekeknek új kompetenciákat kell elsajátítaniuk, ehhez pedig az oktatási gyakorlatnak is alkalmazkodnia kell. A pedagógusok számára kihívást jelent az is, hogy sokkal gyorsabban kell reagálni a változó szakmai és társadalmi környezet elvárásaira, ami a tanároktól folyamatos alkalmazkodást követel meg, mind módszertanilag, mind pedig szakterületüket tekintve. Mindezek miatt **komolyan felértékelődött a folyamatos önfejlesztés és tanulás jelentősége**. Mára nyilvánvalóvá vált, hogy a tanári szerep megváltozott, kulcsfontosságúvá vált a tanulást ösztönző környezet megteremtése, megfelelő és releváns oktatási környezet biztosítása. A tanároknak arra kell megtanítaniuk a diákokat, hogy miként tehetnek szert tudásra, hogyan tanuljanak, hiszen nem látjuk előre, hogy a jövőben milyen kompetenciákra lesz szükségük. A szaktantárgyak tanításán kívül a pedagógusra komoly feladat hárul abban is, hogy a diákok kreativitását, kritikai gondolkodását, problémamegoldó, döntéshozatali és tanulási készségét is fejlesszék. A diákoknak tanórai keretek között kell az

együttműködés és kommunikáció fontosságát megtapasztalni, hogy ezáltal minden esélyük meglegyen arra, hogy felelős állampolgárokká váljanak. Nem egyszerű feladat. A saját szakmai fejlődését és változását kritikusan szemlélő pedagógus számára kulcsfontosságúvá váltak a szakmai fejlődésnek teret adó lehetőségek, továbbképzések. Az Európai Unió által támogatott projektalapú oktatási együttműködések is segíthetik a pedagógusokat és az iskolákat abban, hogy a fenti célok elérése érdekében lépéseket tegyenek. Számos jó példa bizonyítja, hogy a nemzetközi együttműködés során szerzett tapasztalatok nemcsak a diákok fejlődését befolyásolják pozitívan, hanem az is nyilvánvaló, hogy a tanárok szakmai fejlődésében is fontos szerepet töltenek be.

Dr. Molnárné Szecskó Ágnes

a debreceni Csokonai Vitéz Mihály Gimnázium igazgatónője

„Iskolánk több nemzetközi projektben is részt vett, melyek kimondott célja volt a diákok fejlődése mellett a tanárok szakmai fejlesztése, módszertani megújulása is. A projektekben való részvétellel az volt a célunk, hogy tágabb, európai perspektívát mutathassunk a meglévő mellett. Volt olyan projektünk, melyben finn partnerrel dolgoztunk együtt, remélve, hogy a most már sokak által jól ismert, magas szintű finn oktatási rendszerből rengeteg új dolgot tanulhatunk, többek között a különböző szakos tanárok összehangolt munkájáról. A tantárgyköziség megvalósítása, a különböző szakos tanárok finn módszer alapján történő együttműködésének megismerése nagyon is célzott tevékenységünk volt, ez ma már meg is jelenik az iskola pedagógiai programjában. Az iskolai keretek között hagyományosan nem érintett témákat feldolgozó projektek, mint pl. legalitás, törvényesség, munkavállalás, rengeteg extra készülést igényeltek a tanároktól, egyúttal rengeteg új tudást is jelentettek számunkra. A részt vevő tanároknak új fogalmakkal, új témákkal kellett megismerkedniük ahhoz, hogy a diákokat támogatni tudják a munkában. A projektek az adminisztrációs terhek ellenére sokat segítenek a tanárok motivációjának növelésében, adott esetben visszaszerzésében, a nemzetközi közegben való munka kellően inspiratív ahhoz, hogy aktívabb nyelvhasználatra serkentse őket, és hogy tovább képezzék magukat akár egymás segítségével, akár egy nyelvtanfolyam keretében.”

Bosnyák Zoltánné a paksi Benedek Elek Óvoda vezetője

„A projektek hozadéka, hogy a pedagógusok, látva a nyelvtudás fontosságát, nyelvtanulásba fogtak. Az óvoda már három nemzetközi együttműködésben vett részt, az évek során egyre több munkatárs kapcsolódott be a munkába, az utolsó projektben már négyszer annyian, mint az elsőben. Vezetőként nézve a projektek másik legfontosabb hozadéka az, hogy több esetben a kiégés ellen is segített, amit a későbbiekben már tudatosan tudunk alkalmazni. A nemzetközi projektmunka eredményeként változás történt az intézmény struktúrájában is: eleinte csak a projektkoordinátor dolgozott a projekt megvalósításán, a következő projektek esetében már munkaközösséget hoztunk létre, így a csapatmunka szerves része lett a struktúrának. Tudatosak vagyunk abban is, hogy a kiemelt nevelési feladatokat az aktuális projektekhez igazítsuk és beépítsük a kétéves munkatervbe. Sokat tanultunk a szülőkkel

való együttműködés terén is, az egyik projekt hatására már magába a nevelési folyamatba is bevonjuk őket, igénybe véve speciális szakmai végzettségüket. A szülők tudásuk, szakterületük alapján részt vehetnek az óvoda programjain, hiszen vannak olyan témák, amiben egy szülő az ismeretei, tudása alapján sokkal kompetensebb, sokkal hitelesebb, mint az óvopedagógus (pl. egy biológus szülő közös növényültetések során). Ezek az együttműködések elmélyítik a kapcsolatot az óvoda munkatársai és a szülők között, akiket a saját gyerekük is láthat más szerepben, ezáltal mindenki nyer. Az ilyenfajta együttműködés egyértelműen több szervezést igényel, de mivel a nemzetközi projektekben látjuk, hogy mi ennek a hozadéka, már úgy vágunk bele, hogy tudjuk, megéri, és a várható eredmény miatt nem bánjuk a több szervezést, az esetleges nehézségeket.”

Szále Zsoltné a ráckevei Árpád Fejedelem Általános Iskola igazgatónője

„Egy-egy projektben való részvétel egyben remek nyelvtanfolyam is, hiszen a nemzetközi együttműködések hatására több kolléga is intenzíven elkezdett angolul tanulni nálunk az iskolában. A projektek során a nyelvtudás fejlesztése mellett az iskola tanárai megismerkedtek a partner intézmények tananyagaival, módszereivel, és gyakori, hogy projektanyagokat cserélnek a kollégák. Rendkívül fontosnak tartom, hogy a tapasztalatok beépüljenek az iskola mindennapi életébe. A projektek anyagai a nyelvi órák állandó elemeivé váltak, és míg korábban a projekt módszer alkalmazása elég gyerekcipőben járt iskolánkban, mára mindennaposá vált ez a gyakorlat. Gyakori, hogy az iskola diákjai is elvégzik ugyanazokat a feladatokat, kísérleteket, mint a nemzetközi csapat, majd pedig összehasonlítjuk azok eredményével a saját adatainkat, és így vonjuk le a következtetéseket, meghatározva a fejlesztendő területeket. Igen pozitívnak tartom, ha valamelyik tantestületi tag projektötlettel érkezik. Nincs olyan év, amelyben ne lenne egy alulról jövő kezdeményezés. A kollégák szemléletmódja is megváltozott a projektek hatására, nincs szükség biztatásra; sokan megtalálják a saját területüket, a saját témájukat, és ezzel kapcsolatos lehetőségeket keresnek. Menedzselik saját magukat és a jó példát átadják a tantestületnek.”

Hudacsek Lászlóné a budapesti Petrik Lajos Két Tanítási Nyelvű Vegyipari, Környezetvédelmi és Informatikai Szakközépiskola igazgatónője

„Az évek során egy olyan szemléletet sikerült kialakítani a kollégákban, hogy ők maguk próbálják az intézményi célokhoz keresni és illeszteni a projekteket. Kezdetben természet-tudományos területeken nyújtottunk be partnerségi projekteket, ettől pedig kedvet kaptak azok a kollégák is, akik közismereti tárgyakat tanítanak, és elkezdtek dolgozni azon, hogyan lehetne a közismereti, humán területekre is kiterjeszteni a fejlesztést. Az iskolában egy három-négy pedagógusból álló projektcsapat koordinálja a munkával kapcsolatos feladatokat. Már a projektírásban is ők vesznek részt, de a lebonyolításban, valamint az eredmények terjesztésében is fontos szerepük van. Havonta tartunk iskolatanács ülést, ahol minden munkaközösségnek a vezetője részt vesz, és ide minden alkalommal meg szoktuk hívni a projektcsapat vezetőjét is, aki beszámol az elmúlt időszak eredményeiről, feladatairól. A kollégák szakmai műhelymunka keretében osztják meg a tapasztalatokat, és az erre nyitott pedagógusok adják tovább a munkaközösségekben, hogy aztán a tanórákon is meghonosodjanak a jó gyakorlatok. Hogy egy példát említsek: módszertanilag nagyon sokat tanultunk abból, hogy a partnereink diákjai a tanórákon sokkal nagyon arányban végeznek projekt-munkát, mint nálunk, vagy általában a magyar iskolákban, és így sokkal nagyobb magabiztossággal tudják előadni azt a témát, amit feldolgoznak. Idén mi is beépítettük az óraterveinkbe a projekt munkát, hogy így fejlesszük a diákok készségeit.”

SZABÓ CSILLA, HLAVATY ILDIKÓ

Interkulturális légkörben

A külföldi kurzusoknak, *job shadowing* tevékenységeknek jelentős hatása van a tanárok szakmai megújulására. Erről számolt be Horváth János, a II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskola tanára is, aki már számos külföldi továbbképzésen vett részt. 2012-ben Svédországban a *Reading the City* nevet viselő kurzuson szerzett tapasztalatokat.

• Mi alapján választotta ki ezt a tanártovábbképzést?

Annak ellenére, hogy angoltanár vagyok, nem szerettem volna egy tipikusan szakmódszertani képzésen részt venni az Egyesült Királyságban, hanem valami interdiszciplináris továbbképzést kerestem. Ez a projektszemléletet adó képzés jól illeszkedett az iskolám profiljába, ahol a projektek a mindennapi oktatásban is egyre nagyobb szerepet kapnak. A stockholmi továbbképzés úgy mutatta be a nagyvárost, mint lakóhelyet és identitást formáló erőt, és azzal is foglalkozott, hogy hogyan lehet a lakóköznyezet különböző aspektusait, adottságait felhasználni az iskolai képzésben. A nagyváros feltérképezését a színeken és formákon, az építészetben, valamint a társadalmi rétegződésen keresztül, sokrétűen tárgyalta a kurzus, és a várost nem csupán mint kültéri helyszínt vontta be a tanítási és tanulási folyamatba, hanem annak kulturális intézményeivel is számolt.

• Mennyivel nyújtott többet ez a külföldi képzés egy hazainál?

Egyrészt interkulturális légköre miatt nyújtott többet, mint egy hasonló hazai kurzus. A résztvevők Európa különböző országaiból érkeztek, a helyszín és az előadók pedig Svédország speciális attitűdjét, hangulatát adták hozzá a kurzus sokszínűségéhez. Ráadásul első kézből tudtam információkat szerezni arról, hogy hol tartanak az innovatív oktatási területeken élen járó skandináv országban.

• Milyen *job shadowing* tevékenységen vett részt? Mit profitált ebből ön és az iskolája?

Az előző pozitív tapasztalatokat alapul véve, Svédországban részt vettem egy kéthónapos *job shadowing* tevékenységen. Ezúttal nem Stockholmban, hanem egy jóval kisebb településen, Surahammarban. Egy felső tagozatos iskolában angolórakon hospitáltam, helyettesítettem, csoportfoglalkoztatást tartottam.

Szakmailag nagyon hasznos volt, mivel technikai felszereltség és humánerőforrás tekintetében egy rendkívül erős, igazi 21. századi iskolában dolgozhattam. Felejthetetlen élmény volt, hogy a szaktárgyamat az itthonitól teljesen eltérő kulturális és anyanyelvi háttérrel rendelkező iskolásoknak taníthattam. Az iskolám olyan szempontból profitált a külföldi tapasztalatszerzéséből, hogy a kint tanult és alkalmazott IKT alapú módszereket, jó gyakorlatokat át tudtam ültetni az itteni tanítási gyakorlatomba, és mivel referencia intézmény vagyunk, így ezekből néhányat más iskolák tanáraival is megismerttettem.

HORVÁTH KATALIN

A MOBILITÁSI LEHETŐSÉG HÚZÓERŐ „MEGTANULOM A DIÁKJAIMAT”

A Tempus Közalapítvány idén is kiválasztotta az elmúlt pályázati időszak legeredetibb, legjobban kivitelezett, leghatékonyabb projektjeit. Közöttük található a székesfehérvári Belvárosi I. István Középiskola Jáky Tagintézményének pályázata, amelyben 17 szakképzésben részt vevő diák szerezhetett németországi tapasztalatot a magas- és útépitési feladatok korszerű kivitelezésében.

Az iskola több éve működik együtt partnerével: a diákok háromhetes gyakorlatra utaznak Németországba, ahol leendő szakmájukhoz kapcsolódó feladatokat végeznek mesterek felügyelete alatt, miközben új technológiákat, eszközöket, eljárásokat ismerhetnek meg. Pozsár Ágnes koordinátorral beszélgettünk arról, hogy a tanárok és az iskola életében milyen szerepet foglal el a projekt.

• Mire számítottak, milyen eredményeket vártak a mobilitástól az első pályázat beadásakor?

Amikor belevágtunk, csak annyit tudtunk, hogy a gyerekeknek biztosan hasznos lesz, ha kijutnak külföldre, mert idegen nyelvi környezetben lehetnek és megismerhetik a mások alkalmazott technológiáikat. Most már azt is látjuk, mekkora húzóerőt képvisel ez a lehetőség: a fiatalok tudják, hogy az iskola szervezésében németországi szakmai gyakorlatot végezhetnek, ez vonzza őket, és jobb tanulmányi eredményeket érnek el, nekünk pedig könnyebb így megtartani a diákjainkat.

• Hogyan vesznek részt a tanárok a projektben?

A csoportjainkat mindig elkíséri egy nyelvszakos tanár, aki a szakki-fejezéseket, az élő szaknyelvet tudja átvenni és beépíteni az óráiba; továbbá egy, az adott szakmához tartozó tárgyat oktató kolléga is a csoporttal tart. Ő a munkafolyamatokat, az eltérő megoldásokat tanulmányozza és emeli be a tananyagba. Nagyon érdekes látni, ahogy a magasépítő technikus diákjaink felfedeznek például olyan eszközöket – és a nevüket is megtanulják németül –, amelyeket itthon nem használunk. Én művészettörténetet is tanítok nekik, és a Németországban fotózott képek az óráimon is előkerülnek, amikor egy-egy adott témához érünk.

• Milyen hatással van a tanárok szakmai ambícióira, fejlődésére a projekt?

Mivel a németországi fogadóintézményünk, a Vitalis GmbH nem végez oktatási tevékenységet, arra nincs lehetőségünk, hogy tanárként megnézzük, hogyan tanítanak mások. Pedagógiai szempontból viszont, azáltal, hogy három héten keresztül folyamatosan körülvesz bennünket tizenöt-tizenhét gyerek, mégis rengeteget ta-

nulunk. Látjuk, hogy nekik is vannak rossz napjaik, ahogy nekünk is, és megtanulunk egymáshoz idomulni. Ez az a tapasztalat, amelyet utána be tudok vinni az óráimra. Nagyobb türelemmel és empátiával tudok feléjük fordulni, mert odakint látom a mindennapjaikat, érzékelem, hogy miben mások a mai gyerekek, még ha nincs is közöttünk akkora korkülönbség. Többet tudok meg róluk és így tanulom meg, hogyan lehet őket az órákon jobban megmozgatni.

• Hogyan kapcsolódnak be a projektbe azok az iskolai munkatársak, akik nem utaznak a csoporttal?

A tanárok élvezettel hallgatják egymás és a diákok élménybeszámolóit, sokan figyelik a Facebook csoportot, a munkablogot, emaileket írnak és kérdéseket tesznek fel az éppen kint tartózkodóknak. A tanárok közül sokan azonosulnak a projekttel, értik és érzik a lényegét, és nagyon fontos az igazgatónőnk, Tóth Katalin támogatása is.

• Ha adhatna valamilyen tanácsot azoknak az iskoláknak, tanároknak, akik még hezitálnak, mi volna az?

Azt tanácsolnám, merjenek pályázni és ne a többletmunkát lássák benne, ne azon gondolkodjanak, mennyi időt igényel a projekt megvalósítása, hanem azt tartsák szem előtt, milyen arccal jönnek majd haza a gyerekek, mennyi élményt fognak mesélni a többi diáknak. Meg fogja érni a fáradságot!

A 2015-ben nívódíjat kapott, illetve kiemelkedő projektekről bővebben itt olvashat:

www.tka.hu » Tudástár

Innováció teljes munkaidőben

Hogyan formálja át az iskolát, ha valós közösséggé válnak benne a munkatársak: pedagógusok és nem pedagógusok? Mit tehet hozzá a közösségteremtéshez, a pedagógiai újítások bevezetéséhez egy tanterületi, főállású innovátor?

Az utóbbi évtizedekben joggal lehet olyan érzése az embernek, hogy egy folyamatos pedagógiai forradalom kellős közepén élünk. Látjuk, olvassuk nap mint nap, hogy az USA-tól Dél-Koreáig, Finnországtól Nagy-Britanniáig a sajtó figyel az oktatás korszerűsítésének, átalakításának témájára, mindenütt keresik a válaszokat, hogy miként tudnák életszerűbbé, gyakorlatiasabbá, mindenki számára elérhetővé tenni a tanulást.

Így például tudjuk, hogy az USA-ban a gyerekek, szülők és pedagógusok is küzdenek a sztenderdizált tesztek uralmával. Dél-Koreában már szabályozás született arról, hogy a gyerekeknek este 10 után nem lehet magánórákra járni, mert ott gyakran előfordul, hogy a nagy társadalmi nyomás miatt még éjjel is korrepetálják a diákokat. Nálunk a centralizálás következményeivel birkóznak az állami iskolák, Finnországban pedig állandó pedagógiai forradalom zajlik: most éppen kezdik lebontani a 19-20. században bevezetett szaktárgyi alapú tanítást, és a témaalapú, multidiszciplináris oktatást erősítik.

Ember legyen a talpán, aki ebben az áradatban naprakész tud maradni a figyelemre érdemes módszertani kísérletekben, amelyek inspirációt adhatnak, illetve követni tudja a technikai újításokat is, amelyek eszközül szolgálhatnak a tanulói interakcióra építő tanulási folyamatokban, és jut ideje arra, hogy a tanulói számára kritikus szemmel válogasson az innovatív gondolatok, eszközök, szemléletmódok között.

Sok lelkes tanár a szabadidejének egy részét áldozza arra, hogy képezze magát, hiszen meg akarja találni a hangot a diákjaival és értelmes, életszerű tanulási helyzeteket szeretne teremteni. Gyakran olyan érzésünk van, hogy az iskolai innovációk bevezetéséhez akár teljes munkaidőre is szükség lenne, hiszen azok sokszor túlmutatnak a pedagógusi munkán és már-már szervezetfejlesztésbe hajlanak egy-egy iskola, óvoda esetében.

ISKOLAI INNOVÁTOR TELJES MUNKAIKÉZBEN? BÁTOR GONDOLAT?

Nem is biztos, hogy annyira. Egy apró, pennsylvaniai tankerületben épp ezt felismerve kísérleteznek azzal, hogy egy munkatárs kizárólagos feladata legyen, hogy figyelemmel kísérje a világban zajló pedagógiai kísérleteket, megismerje a tanulási helyzetekben értelmes módon felhasználható technikai eszközöket, szoftvereket, és ezek tanulságait behozza a pedagógusok életébe, megismertesse őket velük, támogassa őket a megvalósításban és elsimítsa az utat az adminisztráció felé is.

MI A FELADATA ENNEK A TANKERÜLETI INNOVÁTORNAK? HOGYAN TÁMOGATJA A HELYI ISKOLÁKBAN DOLGOZÓ PEDAGÓGUSOK ÉS NEM PEDAGÓGUSOK MUNKÁJÁT?

Kris Hupp épp ezt a feladatot végzi Pittsburghben. Foglalkozásának hivatalos megnevezése: 21. századi tanulási és oktatási coach. A munkakörét először állami támogatásból tudták létrehozni, majd elkülönítettek a feladatkör

Alapkészségek fejlesztése

A gyenge olvasási teljesítményt nyújtó felnőttek fejlesztésének lehetőségeit járta körül 2014 májusában a *Belvárosi Tanoda* Alapítványi Gimnázium és Szakközépiskola egy *Grundtvig műhely* keretében. A rendezvény lehetőséget biztosított 11 külföldi, alapkészségek oktatásával foglalkozó felnőttoktatóknak, hogy a nemzetközi tapasztalatsere révén módszertani tudását bővítse, azaz hatékonyabban tudja segíteni a felnőtt

tanulókat a fejlődésben. A műhely jó alkalom volt arra is, hogy megerősítse a résztvevőket abban, mennyire fontos a munkájuk, és rávegye őket arra, hogy a szakmai kihívásokkal nem egyedül kell szembenézniük. A rendezvényen kialakult szakmai kapcsolati hálónak köszönhetően kérdéseikkel mindig van kihez fordulniuk, illetve a műhely során kipróbált gyakorlatokból összeállított feladatgyűjtemény is kézzelfogható

segítséget nyújt a mindennapi munkához. A gyűjtemény a következő helyeken érhető el magyarul és angolul:

tanulasinehezsegek.wordpress.com
learningdifficulties.wordpress.com

A projektről bővebben a Tempus Közalapítvány honlapján elérhető, *Az alapkészségek fejlesztése – minden életkorban* című 2014-es kiadványban lehet olvasni: tka.hu » könyvtár

„Megerősödött az a tudat, hogy mi egy közösség vagyunk, együtt dolgozunk, és együtt tudunk alkítani is a helyzetünkön, ha valami nem működik.”

finanszírozására egy összeget a tankerület költségvetésén belül, ugyanis a munkájának igen gyorsan látható eredménye lett. A pedagógusok elkezdtek kísérletezni korábban nem használt tanulóközpontú módszerekkel, ahol a **tanulói interakción van a hangsúly a tananyag helyett**, és az egész iskolai légkörben pozitív változás indult meg. „Megerősödött az a tudat, hogy mi egy közösség vagyunk, együtt dolgozunk, és együtt tudunk alakítani is a helyzetünkön, ha valami nem működik”.

„A pedagógusaink nyitottak arra, hogy új módszerekkel, eszközökkel kísérletezzenek, azonban meg kell nekik adni azt a biztonságot, hogyha valami nem sikerül, akkor annak nem lesz negatív következménye, senki sem lesz dühös rájuk” – mondja Hupp. „A tanárok együttműködésének megnyeréséhez ez a fajta biztonság elengedhetetlen, másképp nem mennek bele a kísérletezésbe, az új utak keresésébe.”

KIALAKÍTÁSA – A KÖZÖSSÉG MEGTEREMTÉSÉNEK ELSŐ LÉPÉSEI

Hupp szerint a munkája egyik legfontosabb része, hogy közvetítsen a pedagógusok és a munkájukat segítő

adminisztrátori-fenntartói-gazdasági-segítői személyzet között, akik gyakran a frontvonal két oldalán találják magukat egy oktatási intézményben, amikor munkáról és költségvetési kérdésekről esik szó. Értelemszerűen mások a szempontjaik, egymás munkájának elismerése azonban kulcsfontosságú egy jó légkörű intézmény megteremtésében, hiszen egymás nélkül nem boldogulnának a tanulók segítésében sem. A tisztelet és a bizalom alapvető egy közösség megteremtésekor, és amikor az iskolákon belüli közösségről gondolkodunk, fontos, hogy ebbe tényleg **mindenkit, aki az iskola életéhez hozzátesz, bevonjunk**. Az adminisztratív, gazdasági és segítő munkatársak munkája kevésbé látható, mint a pedagógusoké, akikkel nap mint nap találkozunk, nélkülük azonban az egész rendszer ellehetetlenül.

Hupp korábban társadalomtudományi tárgyakat tanított, ezért a munkájában a saját iskolai tapasztalatára is hagyatkozni tud. Ezzel együtt időbe telt, míg a pedagógus kollégák bizalmat tudtak neki adni és el tudták fogadni a jelenlétét a foglalkozásaikon. Attól tartottak, hogy esetleg kitudódik valami a foglalkozásaikról, ami esetleg kellemetlen helyzetbe hozza őket és az adminisztratív munkatársak részéről valami negatív visszajelzésre, következményre számíthatnak. A pedagógusokhoz hasonlóan az adminisztratív munkatársaknak ugyanígy bizalmat kellett adniuk Huppnak abban, hogy ő a munkájával a diákok tanulását segíti és a tanárok mellett egyfajta coach szerepet lát el, aki a visszajelzéseivel segíti, módszertani kísérletezésre biztatja a pedagógusokat.

Hupp ezért egy **közös szakmai tanulócsoporthot** is vezet, amelyben mind a pedagógusok, mind pedig az adminisztratív-

segítő munkatársak részt vesznek. A tanulócsoporthban jelenleg a fejlesztő értékelésről tanulnak, de a témákat alapvetően közösen jelölik ki, a javaslatok egyaránt érkeznek Hupp-től és a tanulócsoporth tagjaitól.

„Érdekes módon az történik, hogy amikor egy pedagógus látja, hogy a kollégája valamivel kísérletezik az óráján, akkor egy idő után ő is kedvet kap és odajön hozzám, hogy őt is érdekli a dolog. Ilyenkor tudom, hogy jó úton haladunk. Fontos, hogy mindenkit meghívok a szakmai tanuló körbe, de mindenki csak akkor csatlakozik be, amikor szeretne. Az energiáimat így tényleg azokra fordítom, akik már nyitottak, akiknek már kérdéseik vannak és megnyíltak a közös munkára” – mondja.

Hupp gyakorlati útmutatást ad a pedagógusoknak, hogy a sok módszer közül melyik segíthetné őket. Mintegy előválogatja és felkínálja az adott iskolában legrelevánsabbakat, valamint lehetőséget teremt arra, hogy meg tudják osztani egymással a tapasztalataikat a pedagógusok. Így annak a terhe, hogy mindezeket a módszereket és technikai eszközöket a napi munka mellett felfedezzék, kipróbálják, a bevezetésük eljárásrendjét adminisztratív szempontból kitalálják, valamint az alkalmazásukhoz

forrást szerezzenek, nem hárul teljes egészében a tanárokra, és ez az egész intézményt sok felesleges feszültségtől mentesíti.

A fenti közösségépítő-összekötő-újító szerep felvállalásával Hupp sokat tett azért, hogy a körzetében lévő iskolák **a való élethez jobban kapcsolódó pedagógiai innovációkat** vezessenek be. Így például az általa látogatott iskolák rendszeresen videókonferenciát tartanak a világ más részein lévő iskolákkal,

valamint az ő közbenjárására szereztek be egy Gigapan nevű robotot is, melynek segítségével virtuális tereket tudnak létrehozni. Az innovátornak kulcsszerepe van abban, hogy a technológiai integráció előtti akadályokat elhárítsa a tanórákról, és előkészítse az utat egyrészt a pedagógusok szemléletmódbeli, technikai felkészítésével, valamint az adminisztratív és forrásszerzési feladatok pedagógusokról való részleges átvállalásával.

A fenti esettanulmány leírását *Katrina Schwartz: Two Case Studies: How Connected Educators Can Transform Schools* c. cikkében olvashatja:

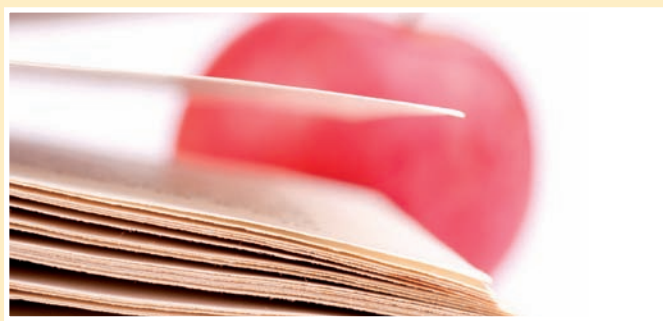
<http://ww2.kqed.org/mindshift/2013/10/28/two-case-studies-how-connected-educators-can-transform-schools/>

MIT TANULHATUNK TEHÁT A FENTI ESETTANULMÁNYBÓL?

- A tankerületi innovátor szerepköre Magyarországon sem idegen. A pedagógusok egy része már most is felvállalja ezt a szerepet, akár tud róla, akár nem. Az intézményvezetők sokat tudnak segíteni abban, hogy az iskolán belül egy-egy nyitottabb, lelkesebb kollégájuk munkakörébe formalizáltan is bevezetik ezt a szerepkört, és így hivatalosan időt is delegálnak erre a szerepre intézményen belül.
- A módszertani innovációk bevezetését a teljes intézmény szintjén érdemes értelmezni, ennek alapját az intézményben dolgozó összes munkatárs közti közösségépítés, a bizalom megteremtése adhatja.
- Az intézményi közösségépítésben kulcsfontosságú, hogy ne csak a pedagógusokban gondolkodjunk, hiszen az iskolai munkát sem csak ők végzik. Az intézmény összes munkatársának bevonása, munkájuk elismerése, a megfelelő szakmai tanulócsoporthoz való meghívása kulcsfontosságú

abban, hogy az iskolában milyen légkör alakul ki, képes lesz-e minden ott dolgozó ember tanulóközpontú iskolát teremteni.

- Az innovációk rendszerszintű meghonosodását az tudja segíteni, ha van felelőse annak, hogy ki fogja a pedagógusok szemléletmódbeli, technikai felkészítését végezni, illetve van motorja annak, aki átvállalja a pedagógusokról az újítások bevezetésének adminisztratív, forrásszerzési feladatait.

Összeállította:
KÉTHELYI ESZTER

Tanárok és oktatók szakmai fejlesztése, gyakorlatközösségek megerősítése

Az emberek közti interakciók, a tanulás szereplői között kiépülő kapcsolatok minősége és e kapcsolatok sokfélesége meghatározó sikertényezője lehet a tanulási folyamatnak, és még inkább új tudások létrehozásának. A Tempus Közalapítvány tanároknak és oktatóknak szóló tevékenységeinek tervezése során mindig igyekszik megtalálni azokat a formákat, melyek a kapcsolatteremtést – legyen az személyes vagy virtuális – előtérbe helyezik, mert hiszünk abban, hogy a tanulási folyamat sikeréhez szükség van együttműködésekre. De vajon megjelenik-e ez a gondolat a közösségi szakpolitikában, az Európai Unió programjaiban és ajánlásaiban?

▶ VÁLTOZÓ TANÁRI SZEREPEK

Mindennapi és szakmai életünk során számtalan hálózatnak vagyunk tudatosan vagy öntudatlanul is tagjai, és a digitális eszközök és tartalmak által nyújtott lehetőségek egyre nagyobb szerepet játszanak önfejlesztési és napi információszerzési szokásainkban. Annak ellenére, hogy ez kihat gyerekeink természetes tanulási folyamatára is, az iskoláknak még mindig csak egy kisebb része reflektál ezekre a kihívásokra, arra a valóságos környezetre, amelyben élnek.

A digitális kultúra iskolai gyakorlatban való megjelenítése mellett van még egy igen fontos hiányterület: a fejlesztést sem a tanárok, sem a diákok szintjén nem alapozzuk eléggé a közösség

erejére, az együttműködésre építő tanulási formákra vagy a közösségi tanulásra. Pedig ma már van olyan tanuláselméleti felfogás, a konnektivizmus, mely kifejezetten a kapcsolat kiépítésének fontosságára épít, beemelve az informatika eszközei által támogatott hálózat- és közösségépítési lehetőségeket is a tanulási folyamatba.

Gyakran mondják, hogy az elmúlt 30-40 évben kommunikációs és információs forradalom zajlott le. Kétségtelen, hogy olyan gyors változások történtek körülöttünk, hogy *egy pályája végén járó tanár aligha találkozhatott képzése során olyan problémákkal, kérdésselvetésekkel, amelyek ma a napi munkájának legnagyobb kihívásait jelentik.* Ezért a tanárképzésnek – hasonlóan sok más szakterülethez – folyamatos megújulásban kell lennie: törekedni kell a minőség javítására, de még ennél is fontosabb, hogy magát a tanári vagy oktatói pályát az egész életen át tartó tanulás szemléletéhez illeszkedő módon képzeljük el, és a kormányzatok ennek megfelelő támogató szolgáltatásokat alakítsanak ki. Az európai stratégiai dokumentumokban megjelenik a reformok szorgalmazása az oktatás és tanulás minden szintjén, és a tanári életpálya egyik fő feladatuként fogalmazódik meg a folyamatos szakmai fejlődés, melyhez biztosítani kell a megfelelő forrásokat, és rendszeres visszajelzéssel kell támogatni a tevékenységet.

Az Európai Unió állásfoglalása szerint a tanári szakma egy jól kvalifikált, mobil és partnerségre épülő szakma, maga a tanár pedig egy instruáló

és gondoskodó személy, szakértő tanuló, valamint kulturált polgár kell, hogy legyen. Már több mint egy évtizede zajlanak olyan szakértői fejlesztések, melyekben a szükséges tanári kompetenciák leírására tesznek kísérletet, de mivel a tanári kompetenciamodellek erősen a helyi kultúra és az adott társadalom oktatásról alkotott paradigmájának függvényei, ezért közös európai keretrendszer mostanáig nem készült. Azt azonban minden dokumentum hangsúlyozza, hogy az oktatással kapcsolatban lévő összes foglalkozásban, beleértve a tanárokat, a tanárképzőket, az iskolaigazgatókat, felül kell vizsgálni és meg kell erősíteni a szakmai profilokat.

Ennek kulcselemei a következők:

- koherens és a forrásokat jól használó rendszereket kell kiépíteni a bevonás és a kiválasztás terén;
- kiemelten kell támogatni a pályakezdő tanárokat;
- a folyamatos szakmai fejlődést jól definiált kompetenciák és világos célok mentén kell felépíteni;
- a tanároknak elkötelezettnek kell lenniük saját fejlődésük és tanulási képességük erősítése iránt;
- erősíteni kell a pedagógusok digitális írástudását, ezzel együtt a digitális pedagógiai kultúrát;
- fel kell készíteni őket a sokszínűség és a különbözőség kezelésére, a hátrányos helyzetű vagy tanulási nehézségekkel küzdő tanulók befogadó oktatására.

Mindemellett számos tevékenységen keresztül szorgalmazzák az oktatás és a kutatás-fejlesztés, innováció közti hatékony kapcsolatrendszer kiépítésének szükségességét. Ennek fontossága

A Tempus Közalapítványnál elérhető, tanároknak szóló pályázati programokról itt tájékozódhat bővebben:

www.tka.hu » Tanároknak

A pályázati források közvetítésén túl a Közalapítvány számos módon támogatja a partnerségek kialakítását, a különböző szakmai szereplők és szektorok közötti együttműködést, a gyakorlatközösségek létrejöttét – a közös tudásépítés, tudásmegosztás érdekében. Az Alma a fán interjúkötet-sorozat és szakmai műhelyek; a pedagógusok által megosztott tanórai ötleteket összesítő Módszertani Ötletgyűjtemény és Digitális Módszertár; az interaktív pályázati fórumaink; az IKT alapú innovatív oktatási módszerek terjesztése a felsőoktatásban és nem utolsósorban az Alma a fán – pedagógus közösségek megerősítése című új tanár-továbbképzési programunk mind tudatosan támogatják ezeket a célokat. Bővebb információ:

www.tka.hu » Tudástár

talán úgy érthető meg könnyebben, ha arra gondolunk, hogy *vajon tudnak-e a tanárok és oktatók saját hivatásuk alakítói lenni, ha „kész termékekből” kell dolgozniuk?* A tantervek, a pedagógiai programok, a tankönyvek kipróbálói mind a tanárok, mint ahogy ők vannak jelen az egyik legnagyobb társadalmi „kísérlet”, az oktatás napi gyakorlóterepén is. Az ő visszajelzésük, fejlesztési javaslataik, a gyerekekről való tudásuk mind meghatározó tényezői kellenének, hogy legyenek a tudományos kánon formálásának is, ami az intenzív párbeszéd és szakmai együttműködés révén érhető el.

A konkrétan megfogalmazott célok ellenére a legutóbbi, 2013-ban megjelent TALIS kutatás (Teaching and Learning International Survey) eredményei szerint a tanárok 15%-a a megelőző évben nem vett részt semmilyen szakmai továbbképzésben, közel 50%-uk soha nem hospitál kollégái óráján, 20%-uk pedig semmilyen együttműködésen alapuló tanulási tevékenységben nem vesz részt. Egy korábbi hazai kutatás azt vizsgálta, hogy a tanárok milyen képzési szükségleteket fogalmaznak meg: a legnagyobb arányban az ismeretek alkalmazását, a módszertant és a kompetenciafejlesztést, valamint az általános pedagógiai tudást említették. Jelentős volt még az oktatási és technikai eszközök használata és a megújulás iránti igény, de rendkívül alacsony a szakmai együttműködés, a családokkal, kollégákkal való kapcsolattartás fejlesztésére vonatkozó utalás.

▶ PÁLYÁZATI ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK, KÉPZÉSEK

Az európai törekvések kiemelt figyelmet fordítanak arra, hogy mind a tagállamok oktatási kormányzatainak meggyőzése által, mind közvetlen támogatással elősegítsék a tanárok tényleges szakmai fejlődését, illetve az együttműködésen alapuló tanulási térnyerését. A tanárok és oktatók fontos célcsoportját képezik az *Erasmus+ program*nak. A program ösztöndíjakat biztosít a pedagógusok szakmai fejlődését előmozdító képzések, tanulmányutak résztvevőinek, valamint támogatja az iskolák, egyetemek és tanárképző intézmények között létrejövő, innovatív tanítási koncepciók kidolgozására irányuló partnerségeket. Az *eTwinning program* azt segíti elő, hogy a pedagógusok iskolai hálózat keretében, a földrajzi határookra való tekintet nélkül vitathassák meg ötleteiket, dolgozhassanak ki közös programokat európai kollégáikkal. A digitális kompetenciák fejlesztése, valamint az intézményi innovációk ösztönzése érdekében indult el az *Opening up Education* – magyarul *Megnyíló oktatás*nak fordított – online platform, melyen az oktatás területén dolgozók találhatnak maguknak számtalan fejlesztési lehetőséget:

www.openeducationeuropa.eu

A kezdeményezést az oktatási biztos a következő szavakkal vezette be: „Az oktatási környezet drasztikus változási folyamaton megy keresztül az iskolákban, az egyetemeken és azon túl is. A nyílt forrású rendszerekre építő oktatás hamarosan nem csak „jó, ha van”, hanem egy „nélkülözhetetlen” elem lesz minden korosztály számára.”

SEGEDI ESZTER

ALMA A FÁN – PEDAGÓGUS KÖZÖSSÉGEK MEGERŐSÍTÉSE ÍZELÍTŐ A KÉPZÉS MODULJAIBÓL

1. A tantestület mint közösség – a pedagógusok szakmai támogatásának gyakorlatias módszerei / Kreatív értekezletvezetés és közösségi megbeszélő módszerek

Hogyan lehet a napi kihívások közepette bizalomra alapozó tanulóközösségeket, munkaközösségeket létrehozni? Kivel nehezebb az együttműködés: a diákokkal vagy a kollégákkal? Lehet-e érdekes egy értekezlet? Van-e összefüggés aközött, hogy mi történik a tanárban és mi a tanteremben?

A hétköznapokban a pedagógusok gyakran kerülnek olyan helyzetbe, hogy nem tudnak továbblépni egy probléma megoldásában, vagy hosszantartó tantestületi értekezletek ellenére sem sikerül közös álláspontra jutni egy adott kérdésben.

A képzési modul ezekhez a helyzetekhez nyújt támogatást. A program erőssége, hogy elsősorban nem tényszerű ismereteket akar átadni, hanem az életből vett gyakorlati helyzetek segítségével, a résztvevők tudásának felszínre hozásával, a tapasztalatcsere ösztönzésével teremt tanulási helyzeteket, amelyekben a résztvevők átélhetik, hogy a közösség erejére építve kreatív megoldásokat tudnak találni a felmerülő problémáikra. A képzés során megismerhető „World Café” vagy a „Hat gondolkodó kalap” módszerrel bonyolultnak tűnő problémákat is rövid idő alatt meg lehet beszélni. A résztvevők ízelítőt kapnak olyan csoportos problémamegoldó és esetmegbeszélő technikákból is, mint például a szupervízió és az intervízió, amelyek abban támogatják a pedagógusokat, hogy egy egész teamtől kapjanak sokféle szempontot szakmai elakadásaik feloldására.

2. IKT-eszközök kreatív felhasználása a tanulási folyamatban

A felgyorsult világ, az online közösségek térhódítása, a korábbi tudás túl gyors elévülése együtt mindannyiunk számára kihívást jelentenek. Az IKT vezérelte társadalomban a tanulási szokások átalakulóban vannak, de a gazdasági szerkezet átstrukturálódása következtében a munkaadók elvárásai is megváltoztak. Elsőként szerepelnek azok a készségek, amelyeket az amerikai szakirodalom a 21. századi oktatás 4C-jeként emleget, nevezetesen a kreativitás (*creativity*), a kritikus gondolkodás (*critical thinking*), a kooperáció (*cooperation*) és a kommunikáció (*communication*). Ugyanezeket az európai uniós oktatáspolitikai ajánlások a transzverzális készségek fejlesztésének fontosságában emelik ki.

Annak érdekében, hogy az iskolák a munkaerő-piaci igényekhez, illetve a megváltozott tanulási szokásokhoz tudjanak igazodni és sikeresen motiválják a tanulókat, olyan pedagógiai módszerek alkalmazására van szükség, amelyek összhangban vannak a fent leírt jellemzőkkel. Hogyan lehet módszertanilag frissnek maradni, a mai gyerekek nyelvén beszélni? Hogyan lehet a digitális eszközöket a kompetenciák fejlesztésében, a motiváció erősítésében, a kooperatív tanulásban alkalmazni?

A képzés során strukturáltan, példák felvillantásával mutatjuk be a 21. készségeket támogató legfontosabb eszközöket, amelyek ötleteket adnak egy-egy tanóra vagy projekt megtervezéshez, az önálló, pedagógiai célokba ágyazott IKT-eszköz és módszer megválasztásához, a projektek erősségeinek, kockázatainak, az adaptálás lehetőségeinek felismeréséhez.

A képzés részletei a 61. oldalon található.

Az oktatás szerepe a diszkrimináció és rasszizmus elleni harcban – az EU oktatási minisztereinek közös nyilatkozata

Március 17-én Párizsban találkoztak és nyilatkozatot fogadtak el az Európai Unió országainak oktatási miniszterei és Navracsics Tibor kulturális, oktatási, ifjúsáspolitikai és sportügyi biztos. A résztvevők a párizsi és koppenhágai terrortámadások nyomán az oktatás szerepét hangsúlyozták a hasonló események megelőzése érdekében.

A tagállamok oktatási miniszterei és a biztos amellelt foglaltak állást, hogy az oktatás területén megvalósuló együttműködéssel az Európát érintő közös kihívások kezelése hatékonyabbá válhat. A nyilatkozatban a résztvevők kiálltak az Európai Unió alapvető értékei, azaz az emberi méltóság, a szabadság (és egyben szólásszabadság), a demokrácia, az egyenlőség és az emberi jogok tiszteletben tartása mellett.

A szükséges lépéseket európai, nemzeti, regionális és helyi szinten kell megtenni. A legfontosabb feladatok között szerepel a befogadó oktatás megteremtése; a kritikus gondolkodás fejlesztése, ami segíti a fiatalokat a propaganda felismerésében és a gyűlöletbeszédnek való ellenállásban; a földrajzi, szociális és oktatási egyenlőtlenségek leküzdése; az oktatásban érintett szereplők közti párbeszéd és együttműködés támogatása; valamint a tanárok felkészítése a különböző háttérű gyerekek tanítására, és arra, hogy aktívan fellépessenek a diszkrimináció, az intolerancia és a rasszizmus ellen.

A célok megvalósítása a nyilatkozat szerint az Oktatás és képzés 2020 általános stratégiával összhangban, többek között az Erasmus+ program segítségével képzelhető el.

A nyilatkozat teljes szövege elérhető az alábbi linken: https://eu2015.lv/images/notikumi/2015-3-10_Declaration_EN.pdf

Kinyíló világ Erasmus+ felsőoktatási pályázatok Európán kívüli partnerekkel

Az Erasmus+ program már nem csupán európai partnerekkel kínál pályázati lehetőségeket a felsőoktatási intézmények számára. A hallgatói és személyzeti mobilitás mellett fejlesztési projektek megvalósítása és közös képzések indítása is lehetséges a világ különböző országainak bevonásával.

2015-től az **Erasmus+ nemzetközi kreditmobilitás** keretében évente nyújthatnak be pályázatot a magyar felsőoktatási intézmények, hogy a partnerországokkal (66 ország a világ minden tájáról) mobilitási tevékenységeket valósítsanak meg. Sikeres pályázat esetén kifelé irányuló és bejövő mobilitások támogathatók, tehát hazánkba is érkehetnek, illetve az adott partnerországba is utazhatnak hallgatók és intézményi munkatársak. A hallgatók 2-től 12 hónapig terjedő időszakig folytathatnak külföldi résztanulmányokat, a munkatársak pedig 5-től 60 napig tartó oktatói vagy képzési célú mobilitásban vehetnek részt. Évente közel 2,7 milliárd eurós keret áll rendelkezésre a magyar felsőoktatási intézmények támogatására, amely 400–450 mobilitás támogatását teszi lehetővé. A mobilitások megvalósításához kétoldalú megállapodást kell kötnie a program- és partnerországbeli felsőoktatási intézményeknek. 2015 tavaszán, az első pályázati forduló során 30 magyar felsőoktatási intézmény nyújtott be nemzetközi kreditmobilitás pályázatot. A pályázattípus iránt hazánkban óriási az érdeklődés, a pályázók 47 különböző partnerországgal szeretnének mobilitásokat megvalósítani, a támogatási igény pedig négyszerese a rendelkezésre álló forrásnak.

Szintén 2015-től indult a magyar felsőoktatási intézmények körében népszerű Tempus program utóda, az **Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projektek** (*Capacity Building in the Field of Higher Education*) pályázattípus. A 2 vagy 3 éves futamidejű együttműködési projektek célja, hogy a – világ szinte minden részén található – partnerországok felsőoktatási intézményeit fejlesszék, illetve az egyes országok felsőoktatási rendszereit modernizálják. Ezen célok elérése érdekében az ún. **közös projektek** pályázattípus keretében például a curriculumfejlesztés, a felsőoktatási intézmények irányításának, menedzsmentjének és működésének korszerűsítése vagy a felsőoktatási intézmények és a gazdasági-társadalmi környezet közötti kapcsolatok megerősítése kerülhet a középpontba.

A rendszerszintű változások elérésére pedig a **strukturális projektek** pályázattípus szolgál. Az Európai Unióval szomszédos régiók esetén a fentiekhez még kiegészítő mobilitási tevékenységek is társulhatnak a projektben. A támogatási összeg projektenként 500 000 és 1 000 000 euró között van.

Az **Erasmus Mundus közös mesterképzések** olyan közös, kettős vagy többes diplomával záruló kiváló, innovatív és hiánypótló nemzetközi képzések, amelyek működését az Európai Unió támogatja. Nyertes pályázat esetén a konzorciumnak járó átalányösszeg mellett a *világ minden tájáról érkező hallgatóknak* versenyképes ösztöndíjat (egységesen 1000 euró/hó) kínál a program, és a részvételi díjakat is fedezi az ösztöndíjas hallgatók számára. Az Erasmus Mundus képzéseknek a pályázat benyújtásának pillanatában előkészítettnek, teljes körűen kidolgozottnak és a lehető legnagyobb mértékben integráltnak kell lenniük. Alapfeltétel továbbá, hogy a pályázatot legalább három, különböző Erasmus+ programországban működő felsőoktatási intézmény nyújtsa be, és a részt vevő hallgatók a képzés során legalább két különböző intézményben folytassák a tanulmányaikat. A munkaerő-piaci szempontok érvényesítése miatt javasolt vállalatok, kutatóintézmények vagy más szervezetek bevonása, és lehetséges a partnerországokban működő felsőoktatási intézményekkel való konzorciális együttműködés is. Az Erasmus Mundus program nem csupán a képzésnek biztosít stabil anyagi hátteret, hanem az együttműködő partnerintézmények egésze számára is komoly megbecsülést jelent.

▶ ONLINE ELŐADÁSOK AZ ERASMUS+ PROGRAM NEMZETKÖZI DIMENZIÓIRÓL

● Erasmus+ nemzetközi kreditmobilitás
<http://goo.gl/0NVDko>

● Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projektek, Erasmus Mundus közös mesterképzések
<http://goo.gl/9aoDvV>

A fenti pályázatok benyújtására évente van lehetőség: a következő felhívás várhatóan 2015 őszén jelenik meg, a beadási határidők pedig 2016 tavaszán várhatóak. Míg a nemzetközi kreditmobilitás esetén intézményi szinten a Tempus Közalapítványhoz kell pályázni, a másik két pályázattípusban a brüsszeli Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) bonyolítja le a pályázatát. A TKA a központi beadású pályázatok esetén konzultációs lehetőséggel és információátadással segíti az érdeklődőket. Az Erasmus Mundus ösztöndíjakra jelentkezni kívánó egyéni pályázók közvetlenül a képzést kínáló konzorciumokhoz jelentkezhetnek, amelyek listáját az EACEA honlapján találhatják meg az érdeklődők.

A Tempus Közalapítvány nagy hangsúlyt fektet a partnerországokkal való együttműködés elősegítésére. A közelmúltban zárult több olyan uniós finanszírozású projekt, amelyek ezt a célt szolgálták. A TKA által koordinált **Enhancing Cross-regional Cooperation in Erasmus Mundus (ECCE Mundus, www.eccemundus.eu)** szemináriumsorozat a közép-európai (magyar, osztrák és szlovák), valamint a kelet-európai, nyugat-balkáni és közép-ázsiai felsőoktatási intézmények számára kínált hasznos információkat és partnerkeresési lehetőséget. A Budapesten (2 alkalommal), Bécsben, Pozsonyban és Almatiban megrendezett találkozók összesen 14 ország 272 szakértője vett részt.

Az **INTERUV: Joint Programmes – facilitator for university internationalisation** (www.interuv.eu) kezdeményezés hasonló célok érdekében valósult meg. Ebben a projektben 15 Erasmus Mundus Nemzeti Iroda szervezett három nagyszabású konferenciát és tréninget, melyek fókuszában az Európai Unió szomszédos régiói álltak.

A közös képzések létrehozásával és működtetésével kapcsolatos információkat foglalja össze az idén megjelent **Joint programmes from A to Z: A reference guide for practitioners (JDAZ, <https://www.nuffic.nl/en/expertise/jdaz>)** című kiadvány. Az útmutató a holland Nemzeti Iroda koordinálásával jött létre, és részletesen áttekinti a közös képzések jogi hátterét, összefoglalja a fontosabb definíciókat, a kialakítással és a menedzsmenttel kapcsolatos tudnivalókat. Szó esik továbbá a minőségbiztosítással és a kreditfogaadásal kapcsolatos tudnivalókról.

BEKE MÁRTON, FEKETE ZSÓFIA

MI A CEEPUS?

A *Central European Exchange Program for University Studies*, vagyis a Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram célja, hogy a felsőoktatás területén együttműködő partner intézmények között lehetővé tegye hallgatói és oktatói mobilitások lebonyolítását, speciális kurzusok, csoportos hallgatói tanulmányutak szervezését, támogassa hosszú távú szakmai együttműködések kialakulását a térségben, ezzel elősegítve Közép-Európa stratégiai szerepének erősödését.

Jelenleg 16 ország – **Albánia, Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Csehország, Horvátország, Koszovó, Lengyelország, Macedónia, Magyarország, Moldova, Montenegró, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia** – akkreditált felsőoktatási intézményei vesznek részt a programban.

CEEPUS MINISZTERI DÍJ

A CEEPUS Miniszteri Díjat a Központi CEEPUS Iroda alapította 2001-ben. A kitüntetést minden évben a nemzetközi szakértő bírálói értékelés során legkiválóbbnak ítélt CEEPUS hálózat kapja meg. Az idén 14. alkalommal kiosztott rangos elismerést 7 alkalommal nyerte magyar koordinálású hálózat, a másik 7 alkalommal pedig magyar partner is szerepelt a nyertes hálózatban.

A CEEPUS Miniszteri Díj idei nyertese az osztrák koordinációjú Amadeus hálózat, melyben a Budapesti Corvinus Egyetem partnerként vesz részt, Veres Erzsébet, az egyetem Nemzetközi Irodájának vezetője és intézményi CEEPUS koordinátorának vezetésével. Az Amadeus gazdaságtudományokkal foglalkozó hálózat, 1994-es indulásával az első CEEPUS hálózatok egyike. A BCE az alapító tagok között szerepel.

A Díj átadására Prágában, a Hradčany Királyi Palotakert Báltermében április 9-én került sor, a két évente megrendezésre kerülő CEEPUS Miniszteri Konferencián. A Díjat a tizenhárom partnert összefogó hálózat nevében a hálózat osztrák koordinátora, a Bécsi Közgazdasági és Üzleti Egyetem (WU – Wirtschaftsuniversität Wien) oktatója vette át. A konferencián Magyarországot dr. Marusza Zoltán felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár képviselte.

További információk:
www.tka.hu
 » Pályázatok
 » Erasmus+ »
 Felsőoktatás

Fokozatváltás a CEEPUS programban

Interjú dr. Maruzsa Zoltánnal

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma csaknem duplájára emelte a CEEPUS program (Közép-Európai Felsőoktatási Csereprogram) éves költségvetését, így a 2015/2016-os tanév során a magyarországi egyetemek és főiskolák minden eddigénél magasabb számban, összesen 600 ösztöndíjhónap erejéig fogadhatnak külföldi hallgatókat és oktatókat a program keretében. A tagországok által felajánlott hónapszámok hivatalos elfogadására az április 9-én Prágában megrendezett CEEPUS Miniszteri Konferencián került sor, ahol hazánkat DR. MARUZSA ZOLTÁN felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár képviselte. Az alábbiakban öt kérdeztük a nemzetközi tapasztalatszerzésről és a CEEPUS perspektíváiról.

• Egyetemi hallgatóként vagy már oktatóként vett részt külföldi részképzésen?

Fél évig tanultam Bécsben 2000 tavaszán az Erasmus program révén, majd 2004-ben doktoranduszként 4 hónapot töltöttem szintén Bécsben az Osztrák-Magyar Akció Alapítvány támogatásával. A doktori fokozat megszerzése után két alkalommal voltam még Bécsben kutatási céllal, illetve kétszer nyertem el DAAD ösztöndíjat berlini kutatásokra a Humboldt Egyetemen és a német Külügyi Hivatal Politikai Levéltárában.

• Számos nemzetközi tapasztalatra tett már szert pályafutás során. Fontosnak tartja a külföldi tapasztalatokat?

A külföldi tapasztalatszerzés nagyon fontos: szakmai szempontból sok levéltári forrás és információ csak egy-egy adott helyen érhető el. Mai pozícióm szempontjából viszont ennél is fontosabb, hogy láttam más elvek mentén működő intézményeket, ösztöndíjprogramokat, rendszereket; ennek tapasztalatait ma jól tudom hasznosítani.

• A CEEPUS programmal mikor került kapcsolatba?

Éppen 15 éve, amikor az Erasmus félévemet töltöttem. Felmerült egy CEEPUS-kapcsolat kiépítésének a terve, de a projekt végül nem jött létre. Azt követően viszont folyamatosan figyelemmel kísértem a programot. Később a Történeti Intézet titkáráként alkalmanként még intéztem is a CEEPUS ösztöndíjasok ügyeit, és a tapasztalatom pozitív volt: felkészült, tanulni vágyó hallgatókról, illetve a közép-európai együttműködés irányában elkötelezett oktatókról beszélhetünk.

• 2012 szeptembere óta Ön a felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár. Mióta foglalkozik a CEEPUS programmal? Milyen szerepe, feladatai vannak ezzel kapcsolatosan?

A program elsődleges felelőse az Emberi Erőforrások Minisztériuma nemzetközi szakterülete, de a nyilvánvaló felsőoktatási kapcsolat miatt a fontosabb ügyek hivatalból nálam is megjelennek, ennek megfelelően megbízatásom kezdetétől vannak a CEEPUS programmal kapcsolatos feladataim. A leglátványosabb a CEEPUS nemzetközi fórumain való részvétel, itt már két éve én képviselem a minisztériumot. Ezekon a fórumokon születnek a programot érintő stratégiai döntések.

• A CEEPUS programban a fogadó ország a külföldi, bejövő hallgatók és oktatók ösztöndíját finanszírozza. Miért tartja fontosnak a bejövő ösztöndíjasok támogatását és Magyarország részvételét?

A kormány felsőoktatási stratégiája hangsúlyosan kezeli a magyar felsőoktatás nemzetköziesítésének programját. Ennek részét képezik a bilaterális kapcsolatok (pl. Stipendium Hungaricum program), a regionális együttműködések (pl. CEEPUS, Visegrád Alap), illetve az európai programok (pl. Erasmus+), melyek csak együttesen hozhatnak pozitív eredményeket. Azt se felejtjük el, hogy a bejövő mobilitás támogatása mindig kimenő mobilitási lehetőségeket is teremt.

• Sokáig 550 ösztöndíjhónap erejéig fogadhattunk ösztöndíjasokat, ami a 2009/2010-es tanévtől kezdve 326-ra csökkent. A 2015/2016-os tanévtől azonban minden eddigénél magasabb költségvetéssel, összesen 600 ösztöndíjhónappal folytatódik a program. Milyen megfontolás áll a döntés mögött, miért éppen most növelte a minisztérium majdnem kétszeresére a bejövő hónapszámot?

Az ösztöndíjhónapok számának csökkentése mögött annak idején a költségvetési megszorítások kényszere állt, nem szakmai megfontolás. Amint nyílt költségvetési mozgásterünk ennek korrekciójára, léptünk. Magyarország közép-európai elkötelezettsége, felsőoktatásának mérete és minősége, a pályázók számának nagyságrendje ekkora ösztöndíjhónap számot indokolnak.

• Milyen jövőbeli tervei vannak a CEEPUS programot illetően?

Azzal, hogy Magyarország jelentősen növelte a hozzájárulását, megnőtt a súlyunk a nemzetközi fórumokon, ezt fel szeretnénk használni a program továbbfejlesztése érdekében. Amennyiben pedig a pályázatok száma és minősége ezt indokoltá teszi, az ösztöndíjhónapok számának további növelésére is javaslatot teszünk.

Az interjút készítette:
KILIN EMŐKE, UGRÓSDY-BEREGI BETTINA

ÚJ EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK A NYUGAT-BALKÁNI ORSZÁGOKKAL

A felsőoktatási intézmények számára elengedhetetlen, hogy nemzetközi kapcsolatokat építsenek ki a világ különböző pontjain lévő egyetemekkel és főiskolákkal. E tekintetben a nyugat-balkáni együttműködések biztos lábakon állnak, hiszen Magyarország hagyományosan jó kapcsolatokat ápol a régióval, többek között a közös múlt és a földrajzi közelség okán.

A márciusban Szegeden, 29 intézmény részvételével megrendezett nemzetközi tanácskozáson elhangzott, hogy a globális nyitás keretében a kormány is kiemelt térségként tekint a Nyugat-Balkánra, és a külpolitikai, külgazdasági célok elérésében óriási szerepe van a felsőoktatási kapcsolatoknak. A konferencián az eddigi eredmények és már megvalósított projektek bemutatása mellett a jövőbeli lehetőségek felvázolására és a partnerkeresésre helyezték a hangsúlyt.

„A közalapítvány céljai között szerepel a *Bologna folyamattal* és az *Európai Felsőoktatási Térség* reformjával kapcsolatos hazai tapasztalatok megosztása a partnerországokkal, azért, hogy a magyar intézményekkel való közös projektek minél hatékonyabban használhassák fel a rendelkezésre álló támogatási forrásokat” – mondta Tordai Péter, a Tempus Közalapítvány igazgatója.

Előadásában Beke Márton, a közalapítvány felsőoktatási koordinátora hangsúlyozta: az Európai Unió 2014-ben indult *Erasmus+ programjában* integráltan folytatódnak a korábbi Erasmus Mundus és Tempus programok, amelyek felsőoktatási intézmények közötti együttműködéseket, például tananyagfejlesztést vagy közös képzések megvalósítását teszik lehetővé.

A *Tempus program* 2007 és 2013 közötti

szakaszában 17 projektben voltak partnerek magyar és nyugat-balkáni egyetemek. Üzleti, mezőgazdasági és matematikai témájú együttműködésekkel valósítottak meg többek között a Debreceni és a Szent István Egyetemen, valamint a Szegedi Tudományegyetem és az Eszterházy Károly Főiskola részvételével.

Erasmus Mundus közös mesterképzéseken összesen 799 hallgató vett részt a nyugat-balkáni régióból 2007–2013 között, sokan közülük hazai egyetemeken is folytattak tanulmányokat.

A korábbi pályázati formák mellett az Erasmus+ program számos újdonságot is kínál a felsőoktatási intézmények együttműködésének elősegítésére – az úgynevezett partnerországokkal való együttműködésre a korábbiaknál lényegesen nagyobb hangsúly kerül. A 2015-ben induló *nemzetközi kreditmobilitás* pályázattípus keretében pedig az Európai Unió kívüli hallgatói és oktatói mobilitást támogatják, és kifejezetten a Nyugat-Balkán és Magyarország viszonylatában ebben az évben csaknem 500 000 euró áll rendelkezésre a ki- és beutazók támogatására.

A rendezvényen jelen volt *Marija Filipović-Ožegović*, a szerb Nemzeti Erasmus+ Iroda igazgatója, aki hozzászólásában elmondta: „Szerbia célja,

hogy rövid időn belül teljes jogú tagként vehessen részt az Erasmus+ programban, és egyre több olyan intézményt vonhasson be a magyar partnerekkel is megvalósítandó sikeres projektekbe, amelyek eddig még nem voltak részesei az EU-s oktatási programoknak.”

Az 1993 óta működő *CEEPUS program* szintén közép-európai és nyugat-balkáni felsőoktatási intézmények regionális együttműködését, valamint hallgatói és oktatói mobilitást támogat. Elindító között Horvátország és Magyarország is szerepelt. Tavaly 14 hálózat működött együtt a nyugat-balkáni régióval, ami 50 hónappal bejövő mobilitást és 31 fő tapasztalatszerzését tette lehetővé. 2015-től a CEEPUS program 40%-kal magasabb összegű támogatási kerettel biztosítja a hallgatói és oktatói tapasztalatszerzést, ezzel 326-ról 600-ra nőtt a Magyarországon felhasználható ösztöndíjhónapok száma. A konferencián egy, a Szent István Egyetem által koordinált, közös mesterképzést indító CEEPUS hálózat eredményeit is bemutatták az Újvidéki és a Zágrábi egyetem munkatársai.

A rendezvény az Európai Unió támogatásával és az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg a TÁMOP 4.2.4/B2 Campus Hungaria projekt keretében.

A felsőoktatás nemzetköziesítése

Kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára

Napjaink dinamikusan változó gazdasági és társadalmi környezete a felsőoktatási intézményeket is újabb és újabb kihívások elé állítja. A magyar egyetemeknek és főiskoláknak tudatosan és komolyan kell foglalkozniuk a nemzetköziesítés kérdésével, hogy lépést tartsanak a nemzetközi trendekkel. Ebben a folyamatban a Tempus Közalapítvány számos területen támogatja az intézményeket. 2015 januárjában például egy *módszertani kézikönyvet* jelentetett meg a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára.

A későbbi bővíthetőség szempontjainak figyelembevételével megtervezett kiadvány a nemzetköziesítés kérdését az intézmények nézőpontjából vizsgálja. Gyakorlati tanácsokkal, részletes iránymutatással segít minden olyan felsőoktatási szakembernek és munkatársnak, aki formális feladatkörénél vagy személyes ambíciójánál fogva kíván cselekedni intézménye nemzetközibb tétele érdekében. Bemutatja a nemzetköziesedést befolyásoló tényezőket, áttekinti a várható hozadékokat, jó példákat vonultat fel, ismerteti a legfontosabb trendeket, és lépésről lépésre támogatja az intézmény nemzetköziesítési stratégiájának kiépítését...

„Egy felsőoktatási intézmény számára a nemzetközi tudományos értékláncba való bekapcsolódás ma nem csupán a tudáshoz való hozzáférés csatornáit nyitja meg, hanem olyan munkamegosztáshoz is hozzásegíti, amelyben az adott szervezet – szakmai, alkotói kapacitásaival, kreativitásával és tanulóképességével részben kompenzálva szerény infrastrukturális vagy pénzügyi lehetőségeit – növelheti tekintélyét.”

A kézikönyv letölthető a Tempus Közalapítvány honlapjának könyvtárából: tka.hu » könyvtár

„Bár hosszabb távon a nemzetköziesítés stratégiai válasz lehet a csökkenő hazai keresletre és a forráshiányra, hiba lenne a felsőoktatási intézményeink globálissá válásában pusztán a pénzügyi megmaradás lehetőségét látni.”

- az oktatás minőségének rendszerszerű fejlesztése a nemzetközi dimenzió erősítésével,
- a kutatási területek és az együttműködések nemzetközi dimenziójának erősítése,
- stratégiai döntések mentén a preferált nemzetközi kapcsolati hálóba való aktív bekapcsolódás és aktív szerepvállalás,
- üzleti terv szemléletű befektetés a külkapcsolatok egyes területeinek kiemelten kezelésével,
- a mobilitási lehetőségek zavartalan lebonyolítása mellett a mobilitásban részt vevő egyének és a szervezeti tanulás számára is a hatékonyabb hasznosulás feltételeinek megteremtése,
- a nemzetközi pályázati és projektlehetőségek tudatos, a stratégiai célokhoz illeszkedő kiaknázása.”

„Azzal, hogy [az intézmény] alapműködésének kulcselemeit racionalizálja, rangos nemzetközi együttműködések számára is egyre vonzóbb partnerré válhat.”

BORSOSNÉ
POLÓNYI
ORSOLYA,
TÓTH TIBOR

A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZI FEJLESZTÉSÉÉRT DÍJ 2015 – PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Tempus Közalapítvány második alkalommal hirdeti meg pályázati felhívását a Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díj elnyerésére. A felhívás célja a hazai felsőoktatási intézményekben zajló nemzetköziesítési folyamatok elősegítése, az egyéni kezdeményezések ösztönzése és támogatása, hozzájárulva ezáltal a magyar felsőoktatás nemzetközi versenyképességének javításához és szolgáltatásfejlesztéséhez.

A magyarországi felsőoktatási intézményekben munkaviszonnyal rendelkező munkatársak az alábbi kategóriákban nyújthatnak be pályázatokat a nemzetköziesítés területén:

- I. Az intézmény nemzetközi láthatóságának, versenyképességének, illetve vonzerejének növelése
- II. Az intézmény (potenciális) hallgatóknak, dolgozóknak és partnereknek nyújtott szolgáltatásainak fejlesztése
- III. Nemzetközi együttműködések jó gyakorlatai

KINEK ÉRDEMES PÁLYÁZNI?

A felsőoktatási intézmények minden olyan munkatársának érdemes pályázatot benyújtania, aki valamilyen módon hozzájárul intézménye nemzetközi versenyképességének javításához. A felhívásra a magyar felsőoktatási intézmények munkatársai egyénileg vagy csapatban jelentkezhetnek. Pályázhatnak például a nemzetközi osztály munkatársai, de akár több tanszéket érintő oktatói csoportok vagy egy kisebb szervezeti egység (pl. könyvtár, karrieriroda, esélyegyenlőségi csoport) munkatársai is.

MIVEL ÉRDEMES NEVEZNI?

Olyan új kezdeményezéssel, jó gyakorlattal érdemes nevezni, amely az adott területen előremutató, és az intézmény nemzetköziesítési törekvéseihez, célkitűzéseivel közvetetten vagy közvetlenül kapcsolódik.

Néhány ötletadó példa

- Oktatóként, kurzusszervezőként a hallgatók szempontjából egyénre szabható, motiváló és a tanulási eredmények hatékony elérését szolgáló innovatív – akár az IKT technológiákat alkalmazó, online vagy offline – oktatási/ oktatásszervezési módszertan alkalmazása.
- Az egyetem vonzerejét növelő, a magas szintű tudománymenedzsment érdekében tudatosan tervezett módszereket és platformokat használnak az intézményi kutatási és oktatási eredmények összegyűjtésére és kommunikációjára.
- A nemzetközi hallgatók toborzása során új marketingkommunikációs eszközök, külföldi online vagy offline megjelenések sikeres alkalmazása.
- Az intézményi nemzetközi honlap fejlesztése, az egyetemről szóló weboldalak, online felületek átláthatóvá, informatívá, kereshetővé tétele.

MIÉRT PÁLYÁZTAK A 2014-ES ÉV KÉT DÍJAZOTT PROJEKTJÉNEK MEGVALÓSÍTÓI?

"A pályázat írása közben jó volt végiggondolni az elmúlt év munkáját, hogy mennyire sikerült a nemzetközi marketing képzés elméleti anyagát a gyakorlatba átültetni. Az eredmények és a további célok is világosabbá váltak. ... A csoportos nevezést is ajánlom, mert igazi csapatépítés egy nemzetközi iroda számára."

FÁBIÁN SÁRA,

nemzetközi koordinátor, Budapesti Corvinus Egyetem, Tájépítész Kar

„Mi hárman pályázatunk, és így klasszul meg tudtuk osztani a munkát – az eredetit is, amiről a pályázat szólt, és magát a pályázati anyag írását is. Szerettük volna, ha a könyvtárunk neve forog egy kicsit a köztudatban, és maga az anyag összeszedése nagy motiváció volt a tanultak újraolvasására, értelmezésére, hasznosítására. A pályázat maga inspiráló volt, és mint kiderült utólag, gyümölcsöző is!”

CSENGŐDI ERIKA, SÜMEGINÉ LEHOTAI EDIT,

SZABÓ GILLINGER ESZTER,
a Szegedi Tudományegyetem Klebersberg Kuno könyvtárának munkatársai

MIT KELL TUDNI A FELŐOKTATÁS NEMZETKÖZI FEJLESZTÉSÉRT DÍJRÓL?

A Tempus Közalapítvány 2014-ben első ízben hirdette meg a Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díjat. A *Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díj* célja 2014-ben az volt, hogy a Campus Hungary program keretében szervezett szakmai képzések során elsajátított tananyagok intézményi hasznosulására ráirányítsa a figyelmet. A Tempus Közalapítvány a díjjal a nemzetköziesítés terén munkatársi kezdeményezéssel, intézményi szinten elért eredmények elismerését, a kifejlesztett jó gyakorlatok megismerését kívánta elősegíteni. A díjakat A magyar felsőoktatás nemzetköziesítése című szakmai konferencia keretében Dr. Palkovics László, felsőoktatásért felelős államtitkár és Dr. Nemeslaki András, a Tempus Közalapítvány kuratóriumának elnöke adta át.

MIÉRT ÉRDEMES JELENTKEZNI?

A pályázat lehetővé teszi az intézményben jól működő gyakorlatok bemutatását és terjesztését. A felhívásban szereplő kategóriák ötleteket is adhatnak egy, az intézményben még nem vagy nem megfelelő módon működő terület fejlesztéséhez. A díj motiváció lehet a további ötletek, projektek megvalósításához is. A nyertes pályázatok megvalósító munkatársait összesen egymillió forint keretösszeg erejéig pénzjutalomban részesíti a Tempus Közalapítvány kuratóriuma.

MIRE ÉRDEMES FIGYELNI?

A felhívásban az egyes kategóriáknál szereplő ötletek, példák csak ösztönzőként, gondolatébresztőként szolgálnak, tehát bármely, a kiírás tartalmi szempontjainak megfelelő jó gyakorlattal lehet nevezni. A díj nem az abszolút skálán mért teljesítmény elismeréseként szolgál, hiszen minden felsőoktatási intézmény a nemzetköziesítés különböző lépcsőfokán áll. Az adott intézményen belüli újító, hagyományteremtő kezdeményezéseket is értékeli és díjazhatja a Tempus Közalapítvány.

MEDDIG LEHET PÁLYÁZATOKAT BENYÚJTANI?

Nevezni a felhívásban leírt módon, a Tempus Közalapítvány honlapján elérhető on-line jelentkezési lap kitöltésével, valamint az ehhez kapcsolódó dokumentumok beküldésével lehet **2015. június 28-ig**.

Bővebb információ a felhívás tartalmáról, a jelentkezési feltételekről és a jelentkezés módjáról a Tempus Közalapítvány honlapján érhető el.

A 2014-ES ÉV DÍJAZOTTAI

GESZTI ZSÓFIA, nemzetközi koordinátor, Gábor Dénes Főiskola
Interkulturális érzékenyítés kategória – I. díj egy hagyományteremtő nemzetközi nap szervezéséért

PROF. DR. NAGY KATALIN dékán, **ZÁDORI-NAGY ÁGNES** és **BOZSÓ RÉKA HELGA** ügyvivő szakértők, Szegedi Tudományegyetem Fogorvostudományi kar
Interkulturális érzékenyítés kategória – II. díj egy, a külföldi diákokat segítő iroda létrehozásáért

DR. MALOTA ERZSÉBET, egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem
Interkulturális érzékenyítés kategória – Különdíj az interkulturális kommunikáció tananyagának tréningmódszerrel való feldolgozásáért

MAKKAI BONIFÁC ÁBEL, nemzetközi kapcsolatok igazgatóságának ügyvivő szakértője, Semmelweis Egyetem
Nemzetközi honlap fejlesztés kategória – I. díj a megújított, három nyelven elérhető honlapjukért

DR. TARR ZSUZSANNA, JACSÓNÉ KÁNAI CSILLA, DEDON-MEZEI DOROTTYA, Szent István Egyetem
Nemzetközi felsőoktatási marketing kategória – Megosztott I. díj egy nemzetközi felsőoktatási marketinggel foglalkozó 3 órás angol nyelvű műhely kidolgozásáért

FÁBIÁN SÁRA, A Budapesti Corvinus Egyetem tájépítész karának nemzetközi koordinátora
Nemzetközi felsőoktatási marketing kategória – Megosztott I. díj egy komplex marketing terv kidolgozásáért és megvalósításáért

CSENGŐDI ERIKA, SÜMEGINÉ LEHOTAI EDIT és **SZABÓ GILLINGER ESZTER**, a Szegedi Tudományegyetem Klebersberg Kuno könyvtárának munkatársai
Nemzetközi felsőoktatási marketing kategória – II. díj a marketing és PR tevékenységek összehangolásáért

Egyetemek és cégek: szemléletváltással a valódi együtt- működésekért

„Az oktatás és a gazdaság együttműködése azért is nagyon fontos, mert ettől a két szektortól függ az EU jövője” – fogalmazott Navracsics Tibor EU biztos a 2015. március 5-6-án Brüsszelben megrendezett 6. Üzleti és Egyetemi Fórum megnyitóján.

Ma már számos egyetemek és cégek közötti együttműködést láthatunk, amelyek többsége kutatási projekt vagy gyakornoki program, de legalább ilyen fontos lenne, hogy a két fél együtt alakítsa ki az oktatás tartalmát és a tudás átadásának módját. Ahhoz, hogy valódi együttműködés alakuljon ki, komoly szemléletváltásra van szükség mind az egyetemek, mind a cégek részéről.

"A cégek gyakorlottabbak az üzleti versenyben, mint az egyetemek: el kell tehát tőlük tanulni, amit csak lehet."

A tudás felértékelődött, azonban nem önmagáért való, hanem konkrét igényekre válaszol. A tudástól egy termékig vagy szolgáltatásig vezető út minden iparágban nagyon hosszú folyamat, ennek menetével, dinamizmusával minden szereplőnek tisztában kell lennie. Az egyetemeknek el kell fogadniuk, hogy a tudás előállítása nemcsak egyetlen módon, akadémiai megközelítéssel lehetséges. Ugyanakkor a cégeknek is be kell látniuk, hogy ha nem működnek együtt a felsőoktatási intézményekkel, akkor komoly tudástöktől

esnek el. Az a hozzáállás lehet igazán hatékony, ha a cég nem elégszik meg annyival, hogy a problémát azonosítva választ vár az egyetemtől, hanem ha maga is aktívan segít megtalálni, kidolgozni a megoldást.

"A diákokat nem arra kell felkészíteni, hogy a jövőben milyen készségekre lesz szükségük, hanem arra, hogy ők maguk alakítsák a jövőt."

A hallgatókra sajnos sokszor úgy hivatkoznak, mintha az egyetem által előállított termékek, ráadásul – a cégek mint „vevők” szempontjából – nem éppen tökéletes termékek lennének. Ez teljesen hibás megközelítés. A diákok nem termékek, hanem partnerek ebben a folyamatban. Ők saját magukat, a jövőjüket, a lehetőségeiket keresik, és az egyetem ebben hatékonyan tudja őket segíteni a megfelelő készségek fejlesztésével.

A rendezvényre mintegy 350 résztvevő érkezett különböző európai cégektől és felsőoktatási intézményektől, akik a két szektor együttműködése kapcsán számos témát érintettek: szó esett többek között a vállalkozókészség oktatásáról, az egyetemi vezetés szerepéről, a szükséges szervezeti átalakulásokról, a munkáltatók elvárásairól, az innovatív oktatási módszerekről, a felsőoktatásnak az innovációban játszott szerepéről.

A rendezvény honlapja az előadások letölthető anyagaival:
ubforum2015.teamwork.fr

A VÁLLALKOZÓKÉSZSÉG FEJLESZTÉSE

A vállalkozókésztség látványosan felértékelődött az utóbbi időben (fejlesztése az uniós Erasmus+ program prioritásai között is szerepel), hiszen nélkülözhetetlen az ötletek megvalósításához. A vállalkozókésztség ebben az értelemben sokkal inkább egyfajta attitűd, mintsem készségek összessége. Ezt a szemléletet kellene erősíteni a felsőoktatásban (és nem csak ott, hanem az oktatás többi, korábbi szintjén is). Tanítására, fejlesztésére nincs egyetlen üdvöztető módszer, de számos jó példa létezik.

A lüneburgi Leuphana Egyetemen például esettanulmányok elemzése helyett igazi döntéshozatali folyamatokba vonják be a hallgatókat. Minden évben más-más fókusszal rendeznek projektheteket, amikor a diákok nemcsak előadásokat hallgatnak, hanem a társaik közül kikerülő tutorok és külső szakértő mentorok segítségével különböző projektek keretében maguk is dolgoznak az adott témán. Az elmúlt években foglalkoztak demográfiai kérdésekkel, a fenntartható városokkal, start up-okkal, az egészségügyi rendszer reformjával vagy éppen a campus újratervelésével.

A Cambridge-i Egyetemen működő Centre for Entrepreneurial Learning feladata, hogy a vállalkozói szemlélet

fejlesztését becsempéssze a különböző területeken tanuló hallgatók tanulmányaiba. Az első, figyelemfelkeltő fázis célja, hogy inspirációt adjon: az *Enterprise Tuesday*, azaz Vállalkozó Kedd című rendezvénysorozat keretében a hallgatók az év során 8 előadást hallgatnak meg, és találkoznak az üzleti világ szereplőivel. A második fázis feladata a vállalkozói készségek (pl. kreativitás, kapcsolatépítés, meggyőzés, stb.) és az önbizalom fejlesztése, amikor az MBA és PhD hallgatók annak járnak utána, hogy az ő konkrét kutatási témájuk milyen társadalmi relevanciával bír: kinek és miért lehet fontos, milyen üzleti értéket képvisel. A harmadik fázist a projekt alapú tanulás jellemzi, a hallgatók a tanszék bevonásával elkészítik a kutatásuk üzleti tervét. A negyedik fázis már a megvalósításról szól, mentorok segítségével, gyakorlati szakemberek, vállalkozók bevonásával validálják a technológiai ötleteket.

KIT KÉPEZ AZ EGYETEM ÉS KIT KERES A CÉG?

Bár elméletben az egyetemeken a tehetséget bontakoztatják ki a hallgatókban, a cégek pedig tehetséges munkaerőt keresnek, a két szál sokszor mégsem ér össze. Mindkét fél sokat tehetne azért, hogy ez ne így legyen.

Számos cég például még mindig tradicionális toborzási politikát folytat. Egy-egy pozícióhoz általában merev leírás tartozik arra vonatkozóan, hogy milyen

készségek szükségesek annak betöltéséhez: ezeket érdemes lenne lazábban kezelni és hatékonyabban megrajzolni a jelölt profilját. A gyakornoki rendszer nagyon hasznosnak bizonyulhat, hiszen így lehet leginkább meggyőződni a jelöltek készségeiről, de nem szabad elfelejteni, hogy a gyakornokokkal foglalkozni kell, amire fel kell készíteni a munkatársakat. A szervezeten belüli mentorrendszer kialakítása több szempontból is hasznos lehet.

Az egyetemeken ugyanakkor gyakran költségvetési és más erőforrások hiánya akadályozza meg, hogy átfogóbb programot kínáljanak a hallgatóknak. Pedig nagyobb figyelmet kellene szentelni a képzés során a karriertervezésnek, és érdemes lenne több készség alapú tapasztalatot beépíteni a tantervbe. A mentorálás és coaching biztosítása szintén sokat javítana a helyzeten. A felsőoktatási intézmények jelentős részének ráadásul nincs erős kapcsolata az iparral vagy az üzleti élettel, pedig a tudományos tevékenységek megtervezésekor mindenképpen figyelembe kellene venni a gazdasági igényeket is.

A konferencián elhangzottak alapján összeállította:
KARDOS ANITA

Hogyan lehet Erasmus+ szakmai gyakorlati helyet találni?

Egyre több hallgató dönt úgy, hogy az Erasmus+ program nyújtotta támogatási lehetőségeket igénybe véve, külföldön szeretne szakmai gyakorlatot teljesíteni. Ha Te is közéjük tartozol, olvasd tovább és megtudhatod, hogyan kezdj hozzá!

Erasmus+

Nagyon fontos, hogy aktív hallgatói jogviszonnal kell rendelkezned a pályázat beadásakor, viszont a megvalósításkor már nem feltétlenül, ha a tanulmányaid befejezését követő évben szeretnél menni szakmai gyakorlatra Erasmus+ ösztöndíjjal. Ehhez mindenképpen a végzésed előtt kell elnyerned a támogatást. A részletekről kérdezd az intézményi koordinátorodat!

Elsőként azon érdemes gondolkodnod, hogy melyik országban szeretnél gyakornok lenni: a programban az Európai Unió tagállamai, valamint Izland, Liechtenstein, Macedónia, Norvégia és Törökország vesznek részt. Az egyes országokban a hétköznapi élet költségei eltérőek, ehhez igazodva az ösztöndíj havi összege 400, 500 vagy 600 euró lehet.

Az alapvető információk összegyűjtése során sokakat meglepetésként ér, hogy – ellentétben a részképzéssel – a szakmai gyakorlati mobilitás megpályázásakor nem egy előre meghatározott listából kell kiválasztani a gyakorlati helyet. A program ugyanis „csak” a támogatást biztosítja, a gyakorlat megvalósításához kapcsolódó szervezési feladatok teljes mértékben a pályázóra hárulnak, beleértve a gyakorlati hely megtalálását és a szakmai program

egyeztetését. Ez elsőre nehéz feladatnak tűnhet, cserébe viszont lehetővé teszi, hogy az igényeidnek leginkább megfelelő gyakorlaton vehess részt: szinte bármilyen céget, szervezetet választhatsz, amelynél a képzésedhez illeszkedő gyakorlatot tudsz elvégezni. (Kivételt jelentenek az uniós intézmények és szervek, illetve az EU-s programokat koordináló ügynökségek, nemzeti irodák.)

A tökéletes gyakorlati hely megtalálásához több úton is elindulhatsz: először is érdemes az intézményi koordinátorodnál érdeklődnöd arról, van-e együttműködés az egyetem és olyan cégek, szervezetek között, amelyek gyakornokként fogadnának. Ha nincs ilyen, a korábban kiutazók tapasztalatairól is kérdezheted a koordinátort, és nem árt, ha te magad is kapcsolatba lépsz olyan hallgatókkal, akik már éltek a lehetőséggel. Az egyetemed honlapjáról se feledkezz meg: jellemző, hogy a koordinátorok az Erasmus+ szakmai gyakorlatot bemutató oldalon feltüntetik az általuk ismert gyakornokkereső adatbázisok elérhetőségét.

Gyakornokkereső adatbázisból rengeteget lehet találni, fontos azonban szem előtt tartanod, hogy ezek többsége

nem ellenőrzött, ezért nem biztos, hogy a megadott információk megfelelnek a valóságnak, hogy a pozíció még mindig betöltetlen. Az adatbázisok tagadhatatlan előnye viszont, hogy könnyen és gyorsan tudsz hasonló felhívások között keresni, egyszerre nagyon sok lehetőségről értesülsz. A legjobb stratégia az, ha a legszimpatikusabbakat te magad ellenőrzöd: mindig próbáld meg közvetlen kapcsolatba kerülni a munkaadóval!

Sok transznacionális cég, illetve nemzetközi intézmény rendelkezik évek óta futó gyakornoki programmal, amelyről folyamatosan találhatsz információt a honlapjukon. Előfordulhat az is, hogy véletlenül bukkansz rá a neten böngészve arra a cégre vagy szervezetre, amelynél szívesen dolgoznál, épp csak nincs betölthető gyakornoki pozíciójuk. Ilyenkor ahelyett, hogy elkedvetlenednél, írd nekik egy motivációs levélnek is beillő érdeklődő emailt, és a biztonság kedvéért csatold az önéletrajzodat!

ARANY ANETT

Az Erasmus+ szakmai gyakorlat során megszerzett tapasztalatok, képességek és kompetenciák igazolásához érdemes elkészítened Europass mobilitási igazolványodat. Kattints az europass.hu oldalon a mobilitási igazolvány fültre, majd az igénylés menüpontra, és válaszd ki a *Szakmai gyakorlati célú mobilitási igazolvány* elnevezésű adatbázist! Erasmus diákként Te magad töltöd ki a dokumentumot, amelyet aztán a küldő és fogadó intézményednek alá kell írnia. Ha segítségre van szükséged a mobilitási igazolvány kapcsán, keres bennünket az europass@tpf.hu címen!

A szakmai gyakorlatos ösztöndíj elnyerésének fontos szempontja, hogy a gyakorlatot be tudod-e számíttatni a tanulmányaidba. Ha a külföldi cégnél végzett tevékenység illeszkedik a tantervedbe, kredit járhat érte, de az is lehet, hogy a gyakorlat elvégzését a diplomamellékletedben tünteti majd fel az intézményed.

Ha a szakmai gyakorlat munkanyelve angol, német, francia, olasz, spanyol vagy holland, akkor *online nyelvi képzésben is részesülhetsz*. Ha az adott nyelvet nem beszéled anyanyelvi szinten, egy online nyelvi szintfelmérő tesztet kell kitöltened az ösztöndíj elnyerését követően, melynek eredményétől függően vehetsz részt az online nyelvi képzésben, a szakmai gyakorlatod befejezéséig.

A Tempus Közalapítvány
gyakornokkereső adatbázisa elérhető
a studentplacement.tpf.hu
linken

Blogokban a világ

Érdekel, mások hogyan élték meg Erasmus féléveiket? Nem tudsz dönteni: menj vagy maradj? Vagy csak szeretnél más kultúrákról olvasni lendületes, közvetlen stílusban?

Honlapunkon a hallgatóknak szánt felületen számos kedvcsináló Erasmus blog közül válogathatsz országokra bontva. Tudtad például, hogy Svédországban otthonról is részt vehetsz az egyetemi előadásokon, és mikrofon segítségével még kérdezhetsz is a tanártól? Hallottál már a *blodpuddingról*, a disznóvérből készült svéd édességről? Olvashatsz további „svédséget” a swedencoffee.wordpress.com blogoldalon.

Szeretnéd megtudni, miért váltakozik az éjszta városban, Tartusban a piros és a szürke járókő? Erre is választ kaphatsz itt: eestierasmus.blogspot.hu.

Vagy hogy mit jelent pontosan a portugál nyelv egyik legfontosabb szava, a saudade? Megtudhatod a ninilisboaban.webnode.hu blogoldalon.

Hallottál már arról, hogy Párizsban huszonöt éves kor alatt ingyen látogathatóak a múzeumok, ezért gyakran látni fiatalokat szobrok előtt ücsörögve rajzolni? Ha szeretnéd igazán felfedezni Párizst, szállj le naponta más metrómegállóban, és csak tévedj el! Ilyen kalandozásról olvashatsz a www.myerasmusinparis.tumblr.com blogon.

Ha esetleg az érdekel, Spanyolország hogyan alakította Korareggeli Kornélia identitását Estivé, elolvashatod kreatív „*novellafűzér blogját*”: www.lakorneliaesti.blogspot.hu

...

2015 tavaszán ismét választottunk Erasmus+ kiküldött tudósítókat, akik a Facebook oldalon heti rendszerességgel jelentkeznek a legfrissebb élményeikkel, híreikkel három európai városból. Kiss András Padovából (ricoinpadova.blogspot.it), Hídvégi Mónika Isztambulból (monikahidvegi.wordpress.com), Bartakovics Bettina pedig Ouluból (noniini.blogspot.hu) küldi hétről hétre ösztöndíjas beszámolóit a tavaszi félévben.

Ha kíváncsi vagy az Erasmus életérzésre, keresd az élménybeszámolókat a Facebookon és a honlapon, ahol gyakorlati tanácsokat, a felkészülést segítő ötleteket is találsz. Aztán pedig vágj bele magad is!

facebook.com/Erasmus.osztondijjal.Europaban
www.erasmushallgatoknak.hu

BALÁZS ANNA

Állásbörze GYIK

Az állásbörzén személyesen találkozhatasz leendő munkaadó képviselőjével, közvetlenül érdeklődhetsz a téged érintő ösztöndíj-lehetőségekről, illetve részt vehetsz különböző karriertanácsadó programokon. Ha beköszönt az állásbörzék szezonja, érdemes előre felkészülni, milyen kérdésekre szeretnél választ kapni a különböző kiállítóktól. Segítségképpen csokorba szedtük az Europass és Erasmus+ standnál leggyakrabban elhangzó kérdéseket.

AZ EUROPASS AZ ÖNÉLETRAJZOT JELENTI?

Valóban az önéletrajz a legnépszerűbb Europass dokumentum, azonban az Europass többet jelent ennél. Az Europass portfólió egy személyes dokumentumcsomag, melynek segítségével egész Európában összehasonlíthatóvá válnak a különböző végzettségek, szaktudások, kompetenciák, szakmai tapasztalatok.

- Az *önéletrajz* mellé már *motivációs levél* is csatolható Europass formátumban.
- A nyelvi útlevel segítségével pontos képet lehet adni a nyelvtudás szintjéről.
- A mobilitási igazolvány révén külföldi szakmai gyakorlatunkat mutathatjuk be.
- A bizonyítvány-kiegészítő használatával a szakképesítések is elfogadtathatók külföldön.
- Az oklevélmelléklettel a munkaadók megismerhetik az itthon vagy külföldön szerzett végzettséget, annak részleteit.
- A készségútlevel segítségével pedig mindezt egyetlen elektronikus mappába rendezhetjük a könnyű áttekinthetőségért, rendszerezettségért.

KIPRÓBÁLTAM AZ EUROPASS ÖNÉLETRAJZOT, DE TÚL HOSSZÚ LETT, PEDIG NEM IS RENDELKEZEM SOK MUNKATAPASZTALATTAL. MI ENNEK AZ OKA?

Ugyan az Europass önéletrajznak nagy előnye, hogy lehetőséget ad a tanulmányok, tapasztalatok részletesebb bemutatására, túlzásba sem szabad esnünk: egy-egy korábbi tevékenységünket legfeljebb 3-4 pontban érdemes kifejezni. Fontos végiggondolni azt is, hogy az adott állás szempontjából melyek a releváns információk, így a felesleges adatokat kiszűrhetjük.

LETÖLTÖTTEM AZ EUROPASS ÖNÉLETRAJZOT, DE NAGYON NEHÉZ DOLGOZNI VELE, NEM TUDOM RENDESEN SZERKESZTENI. MIT CSINÁLOK ROSSZUL?

Az Europass önéletrajzot az online szerkesztőfelület segítségével érdemes létrehozni. A módszer lényege abban rejlik, hogy nincs szükség önálló formázásra, ezt a szerkesztő elvégzi helyettünk. A felhasználóbarát kialakítású felület révén egyszerű a kitöltés és az újraszerkesztés, emellett teljes mértékben személyre szabható tetszőleges

europass.hu

SOKAK SZÁMÁRA ÁLLÁSKERESÉSKOR A MOTIVÁCIÓS LEVÉL ELKÉSZÍTÉSE OKOZZA A LEGNAGYOBB PROBLÉMÁT

europass.hu

Ha további kérdések merültek fel benned, keresd fel honlapunkat a www.europass.hu címen, illetve látogass el az állásbörzéken az Europass / Erasmus+ standunkhoz!

pontok hozzáadásával vagy kivételével. Az önéletrajzt csak azután kell letölteni, hogy végeztünk a kitöltésével – így máris rendelkezésünkre áll egy kész, áttekinthető formátumú dokumentum.

A MOTIVÁCIÓS LEVELET ÉRTELEMSZERŰEN MAGAMNAK KELL MEGÍRNOT. MIBEN SEGÍT AZ EUROPASS?

Sokak számára álláskereséskor a motivációs levél elkészítése okozza a legnagyobb fejtörést. Az Europass motivációs levél egy felhasználóbarát online kitöltő-felület segítségével teszi könnyebbé a megírást: nem kell többé szerkesztéssel, formázással bajlódni. A kitöltési segédlet javaslatokat tesz lehetséges szófordulatokra, mondatrészekre is – mindez pedig 27 nyelven elérhető.

RÉSZT VETTEM KÜLFÖLDI SZAKMAI GYAKORLA- TON. HOGYAN JUTHATOK HOZZÁ A MOBILITÁSI IGAZOLVÁNYHOZ?

A mobilitási igazolvány kitöltését saját magad kezdeményezheted a Nemzeti Europass Központ honlapján (www.europass.hu), melyhez segítséget nyújt a kitöltési útmutató. Fontos, hogy a kinyomtatott igazolványt mind a küldő, mind a fogadó intézménynek alá kell írnia és le kell pecsételnie, így válik hitelessé. Fontos tudni, hogy mobilitási igazolványt nem csak szakmai gyakorlat, hanem tanulmányi célú külföldi ösztöndíjas időszak esetén is igényelhető.

A NYELVI ÚTLEVÉLBE A NYELVVIZSGÁIMAT TÜNTETHETEM FEL?

A nyelvi útlevélben lehetőség van a megszerzett nyelvvizsgák feltüntetésére, ugyanakkor a dokumentum kifejezett célja az, hogy a gyakorlati nyelvtudásról adjon képet, tehát nem vizsgához kötött, hanem az aktuális nyelvtudás bemutatására ad lehetőséget az önértékelő táblázat segítségével. A táblázatban szövegértés, írás és beszéd-készség kategóriákra bontva határozható meg a nyelvtudás szintje, így egy differenciáltabb képet adhatunk a munkáltatónak.

RENDELKEZEM OKJ-S SZAKKÉPESÍTÉSSEL, DE NEM KAPTAM HOZZÁ BIZONYÍTVÁNY-KIEGÉSZÍ- TŐT. HOL IGÉNYELHETEM?

A bizonyítvány-kiegészítőt minden esetben a vizsgáztató intézmény állítja ki, így hozzájuk kell fordulni. Amennyiben a vizsgaszervező intézmény azóta megszűnt, a jogutódja állíthatja ki a dokumentumot.

MENNYIT KELL FIZETNI A BIZONYÍTVÁNY-KI- EGÉSZÍTŐÉRT?

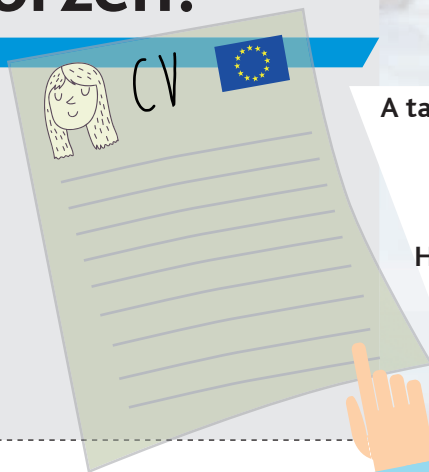

A bizonyítvány-kiegészítő kibocsátásának ára minden esetben a képzést nyújtó intézménytől függ. A maximálisan kérhető összeg a minimálbér 5%-a, azaz 5075 Ft.

ARANY ANETT

Hogyan szerepelj sikeresen az állásbörzén?

A tavasz és az ősz az állásbörzék időszaka. A munkaadók ilyenkor vadásznak a legtehetségesebb, legjobb fellépésű álláskeresőkre. Hogyan lehet kitűnni a tömegből? Mire figyelnek a cégek képviselői, ha a standjukhoz érsz? Mi hozható ki egy állásbörzéből?

Az állásbörze az a hely, ahol egy helyen találkozhatok sok munkaadóval. Gondold csak el, mennyi időbe és pénzbe telne a cégek képviselőinek elérhetőségét egyesével felkutatni, majd telefonon megpróbálni kapcsolatba lépni velük. Az állásbörzén nincs ilyen probléma, ráadásul sokkal nyitottabbak, mintha személytelenül telefonálnál. Értékeld ezt a lehetőséget! Fontos tudni, hogy állásbörzén nem csak hagyományos állást, hanem szakmai gyakorlati lehetőséget is lehet szerezni, illetve diplomamunka megírásához lehet keresni témát és munkaadót.

1 Nézd meg a rendezvény weboldalát!

A nagy egyetemi karrierfórumok előtt felkészítő napokat is tartanak, amelynek része az önéletrajzírás, az állásinterjú fellépés javítása. Ha van időd, akkor menj el egy ilyen workshopra! Ha nincs ilyen vagy időben nem megfelelő, akkor nézz fel a börze weboldalára! Böngészd át a neked szóló állásokat, illetve azokat a cégeket, amelyeknél dolgozni szeretnél. Azért is fontos a tudatos készülés, mert a nagy karrierfórumokon száznál is több kiállító jelenik meg. Könnyű elveszni a standok között.

2 Készülj fel belőlük!

Fontos, hogy ne úgy indíts a kinézett standoknál, hogy „Önök mivel foglalkoznak?”. Ez nagyon rossz belépő, és ezek után nem is vesznek komolyan. Légy tisztában azzal, mely iparágban működnek, milyen termékeik vannak, milyen a piaci helyzetük! Próbáld meg megfogalmazni, miért szimpatikus számodra a cég! Ha ezeket előre átgondolod, máris motivált és tájékozott álláskeresőként jelsz meg.

3 Vigyél magaddal kinyomtatott önéletrajzokat!

Ugyan a legjobb CV cégre és pozícióra íródik, mindig legyen nálad általános önéletrajz! Ez arra is jó lehet, hogy egy szakemberrel a helyszínen leellenőriztesd, vagy fejezd ki a cégnél le is adhatod. Ha értékes infókat tudtál meg egy kinézett cégről, ami alapján kicsit átforgatnád a CV-det, akkor – kétnapos börze esetén – megteheted, hogy másnap adod le átalakítva. Ha elektronikus formában kérik, akkor utána elküldheted. Europass önéletrajzodat, ha még nincs, itt kitöltheted: www.europass.hu

4 Érkezz ápolatlan és a rendezvénynek megfelelően!

Állásbörzére nem kell öltönyben, nyakkendőben vagy kosztümben érkezni. Legyél viszont ápolat és elegáns. Férfiaknál szövetnadrág és ing, hölgyeknél egy divatosabb blúz megteszi.

5 Ne az ajándéktárgyakra hajts!

Minden állásbörzén akadnak álláskereső, akik először az ajándéktollakat, -táskákat, édességet, jegyzetfüzetet keresik a standoknál. Ahogyan a felkészületlenség, úgy ez a hozzáállás is lenullázza a jelöltet. Persze lehet venni belőlük, de ne ez legyen a belépő!

6 Kérdezz bátran, és beszélj magadról!

Sok függ attól, hogy kik képviselik a vállalatot. Ha hostess vagy a CV-eket begyűjtő HR-adminisztrátor, akkor a fellépés nem visz közelebb az álláshoz. Legfeljebb a HR-asszisztens viselkedése alapján benyomás alakul ki benned a céges kultúráról, értékekről, illetve néhány hasznos infóhoz is hozzájuthatsz. Sokkal nagyobb a tét és az elérhető haszon, ha a HR vagy az adott szakterületi vezető képviseli a céget. Ebben az esetben ügyes kérdésekkel, motivált

fellépéssel közelebb kerülhetsz az álláshoz. Fontos, hogy ne csak kérdezz, hanem magadról is beszélj! Lépj oda nyugodtan fejezd ki és munkaerőkövetítő cégekhez is! Nekik bővebb információjuk van a piaci helyzetről, és sok olyat megtudhatsz tőlük, amelyet más céges standoknál nem (például a reális fizetési igényekről).

7 A fizetésről csak szőrmentén

Lényeges, hogy meg tudj fogalmazni, milyen munkákat keresel. Gyakori hiba, hogy a jelölt csak a tanult szakot említi és megkérdezi, milyen munkát tudnak ajánlani. Meg lehet kérdezni a várható fizetést is, de csak a beszélgetés vége felé.

8 Használd ki a börze szolgáltatásait!

Egy állásbörzén nem csupán állásokra lehet pályázni, hanem igénybe lehet venni számos ingyenes szolgáltatást. Ilyen például az önéletrajz ellenőrztetése, próbainterjúval való részvétel, céges vagy karriertanácsadó előadás meghallgatása.

Összeállította:
KARÁCSONY ZOLTÁN

Érdekel, hogy elég jól ismered-e önmagad az álláskereséshez? Mire érdemes pályázni? Mit is tartalmazzon egy jól megírt CV? Hogyan kerül el a kliséket? Hogyan fejleszheted magad, és hogyan készülhetsz fel hatékonyan az interjúra? A Karriertanácsadó válaszol rovat az Europass honlapján megjelenő rendszeres sorozat, amely az állás-keresőknek ad hasznos tippet. A Nemzeti Europass Központoz beérkezett e-mailekben gyakran felmerülő kérdések és témák közül szemezgetve álláspiaci szakértőket és HR-szakértőket kértünk fel, hogy osszák meg tapasztalataikat és tanácsaikat egy-egy témakörben. Érdemes követni a sorozat további cikkeit is a www.europass.hu oldalon vagy a Facebookon: [facebook.com/europass.magyarorszag](https://www.facebook.com/europass.magyarorszag).

Mobilitási igazolványt kaptak a Siemens diákjai

A Siemens duális rendszerű szakképzésében tanuló diákok Europass mobilitási igazolványainak átadó ünnepségén vehettek részt 2015. április 20-án a Tempus Közalapítvány munkatársai.

A családi hangulatú eseményen 13 diák kapta meg mobilitási igazolványát, akik a Siemens és a Madách Imre Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium együttműködésében 2012 óta megvalósuló duális szakképzés keretében, az Erasmus+ program révén háromhetes gyakorlatot töltöttek a Siemens németországi, mülheimi tanműhelyében. A diákoknak Dale A. Martin, a Siemens Zrt. elnök-vezérigazgatója adta át a mobilitási igazolványokat. „Az Europass mobilitási igazolvány igazolja, hogy diákjaink nemcsak magas színvonalú hazai képzésben vettek részt, de már külföldi munkatapasztalattal is bírnak” – mondta el az elnök-vezérigazgató.

A Tempus Közalapítvány részéről Lovászi Attila arról beszélt, hogy az Erasmus+ program révén évről-évre egyre több tanuló szakmai gyakorlatának támogatása valósul meg, 2014-ben közel 2300 fiatal kapott arra lehetőséget, hogy hazai képzését kiegészítve szakmai gyakorlatát külföldi vállalatoknál vagy képző intézményekben töltse.

Az **EUROPASS** mobilitási igazolvány azoknak a tanulóknak jár, akik szervezett körülmények között vettek részt nemzetközi mobilitási programban, akár tanulmányi céllal, akár szakmai gyakorlaton.

TANULÁS MINDEN SZINTEN

KÜLFÖLDÖN TANULJAK EGY ÉVIG? De még csak középiskolás vagyok

Nem is volt olyan régen, hogy a korábbi Erasmus program mintájára nem csak felsőoktatási hallgatók, hanem középiskolás diákok számára is megnyílt a lehetőség, hogy akár egy egész tanévet külföldi partneriskolában töltsenek, helyi fogadó családnál lakjanak, kicsit belelássanak a helyiek életébe, az addig talán idegen kultúrába. Az új Erasmus+ program bevezetésével ez a lehetőség nem szűnt meg, a KA2 stratégiai partnerség keretében továbbra is van rá lehetőség.

Egy hónap után már azon vettem észre magam, hogy az itthoniakkal is olaszul akartam beszélni. Teljesen átállt rá az agyam. olaszul beszéltem, írtam, gondolkodtam, sőt még álmodni is olaszul álmodtam!

Megismerhettem egy más kultúrát, más hagyományokkal rendelkező országot és közösséget.

Fantasztikus élmény volt számomra megismerni az erdélyi embereket.

Rengeteg mindent megtudtam az országról és félig a sajátomnak érzem. Megtapasztaltam, hogyan élnek az emberek, milyenek a házaik, láttam a családi viszonyokat, megismertem a gasztronómiát, láttam, milyenek a hétköznapok, mit csinálnak hétvégén, hogyan szórakoznak. Magamba szívtam a kultúrát és az emberek szabad természetét és temperamentumát.

Az idézetek mind azt bizonyítják, hogy 16-17 éves diákként is megéri bátornak lenni és beleválni a kalandba.

Az Erasmus+ programban már a tanárok számára is nyitott a lehetőség, hogy akár egy évig tanítsanak stratégiai partnerség keretében egy másik országban, a partneriskolában. Az Erasmus+ programban a köznevelésben tanító tanárok mellett a szakképzés, a felnőtt tanulás és a felsőoktatás tanárai, képzői számára is nyitott a lehetőség, ahogyan ezt a lenti táblázat is mutatja:

	KÖZNEVELÉS	SZAKKÉPZÉS	FELSŐOKTATÁS	FELNÖTT TANULÁS
Hosszú távú diákmobilitás	✓			
Hosszú távú tanítási, képzési tevékenység	✓	✓		✓
Hosszú távú tanítási tevékenység			✓	

Mobilitás

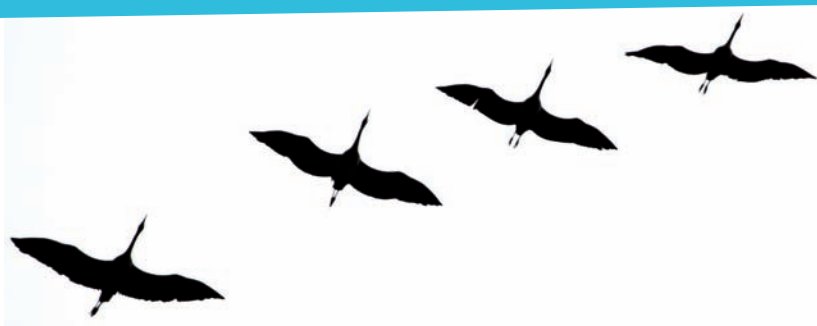
El merjem engedni?

Természetes, hogy a szülők félelemmel, aggodalommal telve indítják útnak a gyermekeiket, akik külföldre készülnek egy mobilitási program keretében. Cikkünkben szülők és pedagógusok tapasztalataival, valamint egy pszichológus szakértő tanácsaival szeretnénk segíteni azoknak, akiknek kétségeik vannak a gyermekük nemzetközi tapasztalatszerzésével kapcsolatban.

▶ EGYEDÜL FELÜLTETNI A REPÜLŐRE...

Kovácsné Fodor Veronika nyelvtanárként ugyan megtapasztalta, hogy milyen sok előnnyel jár a diákok számára egy Comenius iskolai együttműködésben való részvétel, de amikor 13 éves kislánya kijelentette, hogy Franciaországban szeretne tanulni egy évig, anyaként azonnal nemet mondott.

„A család győzött meg arról, hogy vágjunk bele. A kislányom nagyon szeretett volna menni, és be kellett látnom, hogy minden adott ahhoz, hogy csak pozitív élményekkel gazdagodjunk: rokonok várták Franciaországban, akik minden téren a gondját viselték, és tudtam, hogy nagyon hasznos lesz számára a kint töltött időszak. Ettől függetlenül borzasztó nehéz volt egyedül felültetni a repülőre, de megérte a sok aggodalom, mert rengeteg élményt szerzett és tökéletesen megtanult franciául.”

a szülők szemével

Veronika a második gyermekét már bátrabban engedte el. Ő a Pápai Református Kollégium tanulójaként Comenius egyéni diákmobilitás keretében utazott Franciaországba.

„A fiamat már kitaposott úton indítottuk el 18 évesen, hiszen egy olyan gimnáziumba ment tanulni, ahol a lányom járt korábban egy rövid tanulmányúton. A Comenius programról pontosan tudtuk, hogy jól szervezett és megbízható, és a fogadó családdal is felvettük a kapcsolatot előzetesen, ezért – és a korábban szerzett tapasztalataink alapján – mertük őt ösztönözni arra, hogy vágjon bele. Vele kapcsolatban inkább amiatt aggódtunk, hogy mennyire tud majd önállóan boldogulni, de azt kell mondanom, hogy nagyon sokat fejlődött a személyisége a kint töltött tíz hónap alatt és remekül helytállt az idegen környezetben.”

Az Erasmus+ programban is van mód hosszú távú diákmobilitásban részt venni. A köznevelési stratégiai partnerségek pályázattípus keretében legalább 14 éves diákok folytathatnak tanulmányokat 2–12 hónapon keresztül az együttműködésben részt vevő intézményekben.

▶ A SZÜLŐK IS LEHETNEK PARTNEREK

Az elmúlt években számtalan olyan nemzetközi együttműködéssel találkozhattunk, amelyek során a szülőket is bevonták a felkészülésbe vagy a projekt megvalósításába. A koordinátorok szerint ezzel is növelhetjük a szülők biztonságérzetét, hiszen ha nem teljesen ismeretlen előttük, hogy mire számíthatnak, kevésbé fogják félteni a gyermekeiket.

Jó példa erre a kazincbarcikai **Pollack Mihály Általános Iskola Comenius projektje**, amelyben Stubnerné Szabó Tünde koordinátor szerint kulcsszerepük volt a szülőknek.

„Ipari településen élve mindannyian a bőrünkön érezzük a környezetvédelem jelentőségét, így természetes volt, hogy a családok is bekapcsolódjanak az ilyen témájú programokba és részt vállaljanak a feladatokból. Segítettek például az információgyűjtésben, a projektzáró kirándulás megszervezésben, a gyerekekkel közösen újrahasznosított táskákat is készítettek. Ezáltal a szülők számára is fontossá vált a projekt, sokan még a munkahelyükön is gyűjtötték nekünk a műanyag palackokat, kupakokat és használt elemeket.”

A szülők bevonása azért is volt különösen fontos, mert a tanulók családoknál laktak, és az együttműködésben a kazincbarcikaiak látták vendégül először a 8 országból érkező

A diákmobilitásban résztvevők sok élményt szerezhetnek a fogadó családoknak köszönhetően is. A képen: Kovács Márton ösztöndíjas a fogadó családja gyermekeivel.

delegációt. Mire megérkeztek a gyerekek, már kapcsolatban voltak egymással a családok. A tanulók interneten keresztül megismerkedtek, kaptak fényképeket a lakásról és a szobáról, ahol lakni fognak, illetve egy-egy rövid bemutatkozó levelet is mellékeltek a fogadó családotól. „A partnereink később ugyanezt a mintát követték, tehát a szülők biztosak lehettek benne, hogy hasonló fogadtatásra számíthatnak az ő gyerekeik is – ez megnyugtató volt a számukra.”

Azonban az igazi megnyugvást a pedagógusok személye jelentette, hiszen a koordinátor arra is figyelt, hogy olyan kollégákat vonjon be a projekt megvalósításába, akik a gyerekeket rég óta tanítják, ismerik. „A közös túrák és osztálykirándulások már megalapozták a bizalmat” – mondja, így a szülőknek nem volt mitől tartaniuk.

A Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola (TISZK) Egészségügyi-Szociális Szakképző Tagintézményének **Leonardo projektjében** is nagyon hangsúlyos volt a szülők bevonása. Kiemelkedő jelentőségűnek tartották a részletes és alapos felkészítésüket, mivel a

A tanulók többsége még sosem járt külföldön: szakmai gyakorlaton a Tolna Megyei Szent László Szakképző Iskola (TISZK) diákjai

tanulók többsége még sosem járt külföldön, most pedig 4 hetes szakmai gyakorlatra utaztak Németországba.

„Igyekeztünk minden tájékoztatást megadni a szülőknek, hiszen hasonló helyzetben mi magunk is szeretnénk tudni még a legapróbb részleteket is a gyermekünk utazásával kapcsolatban” – mondta a projekt koordinátora, Gerhátné Palásti Mariann.

„Ezért szerveztünk egy összejövetelt, ahol a szülők személyesen találkozhattak a németországi fogadó partnerünk képviselőjével, és mindenki feltehetette a kérdéseit.”

Megtudhatták, hogy kik és milyen körülmények között várják majd a gyerekeket; milyen lesz a napirendjük, a beosztásuk; kik lesznek velük napi kapcsolatban; és eközben a szülők egymással is megismerkedhettek, ami segített abban, hogy egy csapatá kovácsolódjanak.

A koordinátor elmondta, hogy nagyon sok pozitív visszajelzést kaptak a szülőktől a megnyugtató hozzáállásuk és az alapos tájékoztatás miatt. Egyikük így nyilatkozott:

„A szülői értekezlet végén úgy éreztem, ez annyira klassz dolog, hogy én magam is szeretnék elmenni velük.”

Különösen fontos a szülők aktív bevonása azokba az együttműködésekbe, ahol sajátos nevelési igényű, illetve fogyatékossgal élő gyerekek, fiatalok mobilitását szervezik meg. Diákok-szülők-pedagógusok egysége állt például a 2013-ban nívódíjjal is elismert Mozsásjavító Általános Iskola Comenius projektjének középpontjában, de a Szorgoskert Nonprofit Kft. autizmussal élő felnőtt tanulók mobilitását támogató Grundtvig pályázatában és az Empíria Európai Tanácsadó Kft. értelmi fogyatékkal élők külföldi tapasztalatszerzését segítő Leonardo projektjében is támaszkodtak a szülőkkel való szoros együttműködésre.

További részletek: tka.hu » Tudástár

▶ TÜRELEM, FELKÉSZÜLTSG ÉS KITARTÁS

Dr. Kovács Mónika, az ELTE pszichológia oktatója úgy gondolja, hogy megéri minél kisebb korban kinyitni a világot a gyerekek előtt. A szakértő szerint, ha a szülő bíz a gyermekében és szükség esetén bátorítani tudja őt, azzal nagymértékben hozzájárulhat az ösztöndíjas időszak sikeréhez.

• *Gyakran halljuk, hogy a „mai fiatalok” egészen mások, mint a korábbi nemzedék. Tényleg sokban különböznek a mostani fiatalok a szüleik generációjától – a mobilitás tekintetében?*

Persze, minden generáció más, mint a szülei. Ez hatványozottan így van a „mai fiatalok” esetében, akik már a rendszerváltás után születtek, szüleik viszont valószínűleg még akkor jártak iskolába, amikor nyugati országban tanulni vagy dolgozni csak nagyon keveseknek adatott meg. Ma már az EU-hoz való tartozás magától értetődő, és a más európai országokban való tanulás vagy munkavállalás a megvalósítható álmok kategóriájába tartozik. Ugyanakkor nemcsak az európai határok tűntek el, hanem a világ is sokkal közelebb került a globalizáció és az internet által. Könnyen lehet, hogy egy magyar fiatal ugyanazt a sorozatot nézi vagy ugyanazt a zenét hallgatja, mint egy angolai vagy egy ausztrál. És ha egymás mellé kerülnek egy csereprogram révén, talán könnyebben meg is értik egymást, mint az idősebb generációk tagjai.

• *Az interkulturális tér számtalan lehetőséget kínál már akár általános iskolásként is. Milyen előnyökkel jár ez?*

A nemzetköziesedő oktatás ideális terep lehet az előítéletek csökkentésére. Ha valaki nem tiszteli a másikat – bármilyen nemzetiségű, nemű, bőrszínű, vallású, szexuális orientációjú személyről is van szó –, akkor ne várja el, hogy ő tiszteletet kapjon másoktól. Egy globalizálódó világban nem lehet etnocentrikusan élni. A világ sokszínű, és a legsikeresebb felsőoktatási intézményekről is tudjuk, hogy nyitottak a különböző országokból érkező hallgatók iránt. A sokszínűség és a többféle szempont ismerete ugyanis intellektuálisan sokkal érdekesebb tanulói tapasztalatot eredményez, mint ha valaki csupa egyforma háttérű, hasonlóan gondolkodó diák egyike.

Dr. Kovács Mónika habilitált egyetemi docens, nemzetközi és tudományos dékánhelyettes – ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Központ

Ráadásul olyan interkulturális készségeket is elsajátíthatnak így a tanulók, amelyek később a gyakran soknemzetiségű munkahelyeken is hasznukra válhatnak.

• **Hogyan készülhetnek fel a szülők arra, hogy el merjék engedni a gyerekeiket hosszabb időre?**

A legfontosabb kihívás az, hogy minél korábban belássák, hogy gyermekeiknek egy merőben más oktatási és munkaerőpiacon kell majd érvényesülni, mint amit ők ismernek. Az idegen nyelvek minél magasabb szintű elsajátítása ma már nem luxus, hanem ugyanolyan magától értetődő kívánalom, mint az írás-olvasás vagy a számolás. De nem csak nyelvi készségekre van szükség a globalizálódó világban, hanem nyitott, toleráns és egyenlőségelvű szemléletre is. Ezért érdemes már kis korban megismertetni a gyerekekkel a világot – találkozzanak más nyelvű és más kultúrájú emberekkel.

Minél jobban felkészült a gyerek pszichológiailag és intellektuálisan, annál nyugodtabb lehet a szülő, hogy egy másik országban is meg tudja majd vetni a lábát.

• **Természetes, hogy a szülők mégis aggódnak, ha a gyerekük külföldre készül. Hogyan lehet leküzdeni ezeket a félelmeket?**

Bízzon benne, hogy a gyermeke meg fogja állni a helyét, és bátorítsa, hogy kérjen segítséget, ha mégis úgy érzi, hogy arra van szüksége. Ugyanakkor – különösen, ha európai diákcseréről van szó – nem kell sokkal jobban aggódnni a helyváltoztatás miatt, mint ha vidékről Budapestre költözne

fel a gyerek. A fogadó intézmények többsége felkészülten várja a külföldi hallgatókat.

Amennyiben nincs túl messze a célország, **érdeemes lehet a családdal együtt felfedezni a helyet** – elmenni akár egy hétvégére a kiutazás előtt. Ez nem csak a diáknak segíthet később, de a szülőknek is könnyebb lesz elképzelni, hogy mit csinál a gyereke, ha van egy-két támpontja a saját élményei alapján. Ha távoli országról van szó, akkor keressünk ott játszódó filmeket vagy úti blogokat, hogy legyen valami benyomásunk a helyről.

Hasznos lehet még elutazás előtt **megbeszélni, hogy milyen módon tudnak kapcsolatba lépni egymással** (skype, viber, telefon, sms, e-mail, stb.). Jelöljenek ki közösen legalább hetente egy napot – vagy amennyit mindketten jónak látnak –, amikor számíthatnak egymás hívására. Így megelőzhető a felesleges aggodalmak és szemrehányások. De ne feledjük, hogy nem azért utazik el a gyerekünk, hogy velünk tartsa a kapcsolatot, hanem azért, hogy kipróbálja az önálló életet egy más közegben, új barátokat és tapasztalatokat szerezzen.

• **Szabad-e a szülőnek a gyerek jövője, fejlődése miatt erőltetni, hogy nemzetközi tapasztalatot szerezzen, miközben neki nincs ehhez elegendő bátorsága?**

Erőltetni semmit nem szabad, maximum bátorítani. Aki nem érzi magát késznek arra, hogy kipróbálja magát külföldön, az valószínűleg nem is fogja jól érezni magát, és nem fogja tudni kihasználni sem a tanulásra, sem a barátkozásra adódó lehetőségeket. Egy új és idegen környezetben helyt állni egyáltalán nem könnyű feladat, egyszerre kell megküzdeni az otthoni kötődések hiányával, a kulturális és nyelvi nehézségekkel és az új kapcsolatok kialakításának kihívásaival. Türelem, felkészültség és kitartás kell ahhoz, hogy a legjobbat hozzuk ki a kint tartózkodásból. •

GYŐRPÁL ZSUZSANNA

TANÁROK A FACEBOOKON

 Erasmus+

Erasmus+ tanárok címen található a Facebookon oldalunk, ahol a köznevelésben, illetve a szakképzésben dolgozó tanároknak, képzőknek nyújtunk napi szinten friss információkat. Kövesse oldalunkat, és megismerheti a programban részt vevő projektek jó példáit, értesülhet rendezvényeinkről, legfrissebb kiadványainkról; ötleteket és pályázati tippet kaphat projektjéhez, valamint első kézből értesülhet a pályázattal kapcsolatos információkról.

Várjuk közösségünkbe az Erasmus+ programban érdekelt pedagógusokat, és azokat is, akik még csak kacérkodnak a külföldi együttműködések gondolatával!

[facebook.com/
erasmusplusz.tanarok](https://www.facebook.com/erasmusplusz.tanarok)

10 ÉVES AZ eTWINNING

Idén ünnepli 10. születésnapját az eTwinning program, mely az európai iskolák számára biztosít felületet a nemzetközi kapcsolatteremtésre, az ismeretek kölcsönös megosztására és közös projektek megvalósítására. Ez alatt az idő alatt több mint 40 000 eTwinning projekt született, amihez a program nem csak lehetőséget teremtett, hanem technikai eszközökkel, szolgáltatásokkal segítette az iskolákat a partnerkereséstől a megvalósításon át egészen az eredmények széleskörű terjesztéséig. A felület mindezek mellett számtalan Comenius projekthez és köznevelési stratégiai partnerséghez is hozzájárult.

www.etwinning.net

School Education Gateway

Új honlap segíti az oktatás világának nemzetköziesítését Európában: a School Education Gateway az iskolákat érintő európai tevékenységek elsődleges információforrása lehet a pedagógusok és iskolai alkalmazottak számára!

- ▶ A 23 nyelven – többek között magyarul – elérhető **web-oldal** sokszínű, összekapcsolja az oktatás világának szereplőit, hírportálként és szakértői fórumként működik. Kiemelt figyelmet fordít a jó gyakorlatok megismertetésére. Egy gyors regisztráció (vagy az eTwinning felhasználói adatok megadása) után három olyan eszköz áll azonnal rendelkezésre, amelyek egyszerűbbé teszik a tanárok, az iskolai munkatársak és az iskolák bekapcsolódását az Erasmus+ programba.
- ▶ A **kurzuskatalógus** a tanárok, a tanárképzésért felelős szakemberek és az iskolában dolgozók számára kínált kurzusok, szemináriumok és egyéb események tárháza. A katalógusban kereshet kulcsszavak megadásával, böngészhet téma, ország, nyelv, célközönség, fő kompetenciák szerint, elmentheti kedvenceit, illetve meghirdetheti az Ön szervezete, intézménye által kínált képzéseket. (A kurzusokon való részvételhez támogatás nyerhető az Erasmus+ program keretében.) A katalógus jelenleg több mint 2900 képzési lehetőséget, kurzust tartalmaz.
- ▶ A **mobilitási lehetőségek adatbázisa** a szakmai tanulmányutak, külföldi tanítási és gyakoronoki lehetőségek iránt érdeklődő küldő és fogadó szervezetek között teremt kapcsolatot. Azok az iskolák és oktatási tevékenységet folytató szervezetek, amelyek szívesen fogadnának külföldi munkatársakat, feltölthetik felhívásukat, az érdeklődő tanárok, iskolai alkalmazottak pedig ezek alapján tájékozódhatnak. (Fontos, hogy az Erasmus+ csak a nemzetközi, vagyis a programban részt vevő országok közti mobilitást támogatja, és szervezetek – legalább egy küldő és egy fogadó fél – között valósulhat meg.)
- ▶ A programországok szervezetei közti **stratégiai partnerségek kialakítása** elősegíti a tapasztalatszerzést, az innovatív gyakorlatok átvételét, az együttműködési készség fejlődését. A partnerkereső hasznos segítség a partneri kapcsolatok kialakításában. A **School Education Gateway** használatával lényegesen könnyebbé válik a partnerkeresés, amely egyébként gyakran bizonyul nehéz feladatnak. A stratégiai partnerségeknek nyújtható Erasmus+ támogatás elnyerésének ugyanis feltétele, hogy legalább három – az Erasmus+ programban részt vevő, illetve további országokban bejegyzett – szervezet pályázzon közösen. •

A School Education Gateway támogatója az Erasmus+, működtetője a European Schoolnet, 31 oktatási minisztériumnak a páneurópai együttműködése.

schooleducationgateway.eu

Munkaalapú tanulás és tanulószereződéses képzések támogatása

A munkaalapú tanulás és tanulószereződéses (duális) képzések területén 2013 szeptemberében, 29 nemzeti iroda részvételével tematikus együttműködés indult, amely a **Thematic Network for Work based learning – NetWBL** nevet viseli.

A hálózat célja, hogy megerősítse a munkaalapú tanulás elemeit a meglévő szakképzési és felsőoktatási rendszerekben, és kiemelten támogassa a tanulószereződéses képzést.

A munkaalapú tanulás része a vállalati képzőhelyeken történő gyakorlati képzések megvalósítása, amelyet a nemzetközi szaknyelvben *apprenticeship*-nek neveznek, a magyar szakma és a sajtó pedig duális szakképzésnek. Ugyanakkor fontos tudnunk, hogy a vállalati vagy tanulószereződéses gyakorlati képzésnek csak az egyik formája a duális képzés, az *apprenticeship* az összefoglaló, tágabb elnevezés.

A projekt félidejében járva az átfogó elemzések első eredményei alapján különösen nagy kihívást jelent **az oktatás, képzés és a munka világa közötti kapcsolat** megteremtése, az együttműködés kialakítása. A szakértők által végzett elemzések kiemelik, hogy a munkaalapú tanulás folyamatának megtervezésekor feltétlenül **be kell vonni a vállalatokat**, azonban úgy tűnik, a cégek gyakran **nehezen érik el az oktatási és képzési intézményeket**, amelyek célja a munkakörnyezetben megszerezhető tanulási tapasztalatok biztosítása. Ezek a nehézségek még jobban felerősödnek a kis és családi vállalkozások esetében. A legnagyobb problémát a cégek számára **a megfelelő információk hiánya okozza**, a lehetőségekről éppúgy, mint a munkaalapú tanulás által nyújtott előnyökről.

A munkaalapú tanulási rendszer szélesebb körben való terjedését több tényező segítheti:

- ▶ Fontos a **vállalatok közötti tapasztalatcseré, a jó gyakorlatok átadása-átvétele** a munkaalapú tanulásban és tanulószereződéses képzésben részt vevő cégek, illetve a még tapasztalat nélküli vállalatok között. Az egymástól való tanulás segíthetne vonzóvá tenni a munkaalapú tanulást azáltal, hogy bemutatja annak tényleges megvalósíthatóságát.

- ▶ Olyan kezdeményezések bevezetése szükséges, amelyek **csökkentik a vállalkozók adminisztrációs és dokumentációs terheit.**
- ▼ **Pénzügyi ösztönzőket és támogatásokat kell biztosítani** azoknak a vállalkozóknak, akik részt vesznek a képzőintézményekkel való együttműködésben.
- ▼ Nem lehet minden országra egységesen alkalmazható, közös munkaalapú tanulási rendszert kidolgozni és bevezetni, mivel nagyon különbözőek egyrészt az egyes európai országok nemzeti jogi szabályozásai az oktatási és képzési rendszereket illetően, másrészt a fiatalok munkaerő-piaci lehetőségei.
- ▲ **Támogatni kell a vállalkozásokat képzett szakemberek bevonásával,** akik képesek irányítani és segíteni a munkaalapú tanulás gyakorlatának kidolgozását.

A szakértők hangsúlyozták az oktatási rendszerek és a munka világa kapcsolatának és **az együttműködések megerősítésének szükségességét.** Az együttműködéseknek ki kell terjedniük az oktatás minden szintjére a **megfelelő pályaaorientációs szolgáltatások** létrehozásával, már az általános iskolától kezdve. Az ilyen együttműködések eredményezik a **közös képzési tantervek kifejlesztését,** amelyek igazodnak a munkaerő-piaci igényekhez, moduláris és rugalmas tanulási útvonalat biztosítanak. Az elemzések kiemelik, hogy fejleszteni kell azokat az együttműködési modelleket és eszközöket, amelyek ilyen képzési tantervek létrehozását támogatják.

Számos országban a munkaalapú tanulást a gyakornoki képzéssel azonosítják, és ezért régimódi eszköznek tekintik. Mindazonáltal a gyakornoki képzés nagyon sok európai országban kiemelt napirendi kérdés a magas fiatalkori munkanélküliség miatt, annak ellenére, hogy erre a munkaalapú tanulási formára – a többi oktatási és felsőoktatási lehetőséggel összevetve – mint „második lehetőségre” tekintenek a többi oktatási és felsőoktatási lehetőségekkel összevetve.

Egyértelműen támogatni kell az olyan módszerek és eszközök használatát, amelyek a munkaalapú tanulásban érdekelt egyének speciális igényeire válaszolnak, hozzájárulva a munkaalapú tanulási rendszerek vonzerejének és hatékonyságának növeléséhez.

Az elemzések az alábbi igényeket fogalmazták meg:

- ▶ Olyan eszközök kidolgozása, amelyek képesek azonosítani és előre jelezni a munkaerőpiac igényeit és trendjeit, hogy a képzők a munka világa felől érkező elvárásoknak megfelelő kompetenciákat fejlesszék.
- ▼ Olyan tanulási útvonalak kidolgozása, amelyeknek részét képezik a nemzetközi mobilitási tapasztalatok is. Ezeket a lehetőségeket minél szélesebb körben elérhetővé kell tenni a szakképzési tanulók és a felsőoktatási hallgatók számára.
- ▼ A gyakorlati tutorok számára biztosítani kell a vállalatokhoz történő visszatérés lehetőségét, hogy újra kapcsolatba kerüljenek a munka világával és tapasztalatot szerezzenek az új technológiákról és folyamatokról.
- ▲ A minőségbiztosítás szempontjából fontos a hatékony validációs és monitoring stratégiák és eszközök kidolgozása a munkaalapú tanulás folyamataira, hogy a rendszerek tényleges lehetőségeket és hatékony megoldásokat biztosítsanak a fiatalok munkába állásához.

A teljes elemzés a www.na-bibb.de/fileadmin/user_upload/Dokumente/SONSTIGE/Wer_wir_sind/NetWBL/Interim_Report_Needs-and-gaps.pdf oldalon olvasható.

SOKOLDALÚ SZÁLLODAIPARI SZAKEMBEREK TIHANYBAN

A *Second Chance in Hospitality* című projekt eredményeként létrejött *Hotelfachmann*, magyarul szállodaipari technikusok képzése jó példa a képző és a munkáltató közötti együttműködésre. A Németországban jól működő duális képzési forma különösen eredményes a munkanélküli fiatalok elhelyezkedési esélyeinek növelésében, ezért kerülhetett sor a gyakorlatorientált szállodaipari technikus képzés átvételére, amely elsősorban a szállodaiparban felmerülő valós piaci igényt elégíti ki több fronton is bevethető szakemberek képzésével. Közéjük tartoznak a szállodai ügyintézők, bartenderek (mixerek), baristák, reggeliztetők, szállodai gondnokok.

A projektet a KOTK Oktatási Központ Kft. által irányított Leonardo innovációtranszfer együttműködés keretében, több partner valósította meg, köztük a Club Tihany. A tantervben 280 óra elméleti oktatás szerepelt, amely a szállodai recepciós, bartender, barista, és szállodai gondnoki tevékenységeket járta körbe. A KOTK-nál tartott elméleti oktatást 640 óra gyakorlat követte, amelyet részben a Hotel Club Tihanyban, részben hazai, ciprusi, németországi vagy ausztriai szállodákban teljesítettek a résztvevők. Az együttműködéssel a visszajelzések alapján minden fél elégedett volt.

Németországban a felhasználók, a leendő szakemberek későbbi alkalmazói határozzák meg a képzés tartalmát, módját és adják ki a tanúsítványt, mivel így garantálható a munkaerő-utánpótlás biztonsága. Ennek érdekében a szállodaipari vállalkozások általában képzési szövetséget hoztak létre.

A kezdeti bizonytalanság és nehézségek ellenére a Hotel Club Tihany megtapasztalhatta a képzés és az együttműködés előnyeit is. Kölcsönös igény fogalmazódott meg az együttműködés mélyítésére és a képzések korszerűsítésére. •

Összeállította: BETHLENI ZSUZSANNA

A NetWBL projektről bővebb információ:

tka.hu » Szakmai projektek

» Munkaalapú tanulás – NetWBL

Ajánló

KARRIERTERVEZÉS AZ ISKOLÁBAN MÓDSZERTANI ÖTLETEK ÉS GYAKORLATOK TANÁROKNAK A DIÁKOK FELKÉSZÍTÉSÉHEZ

Fiatalból felnőtté válni nehéz. Vagy úgy is fogalmazhatnánk: diákból dolgozó emberré válni korántsem könnyű feladat. A fiatalok munkaerőpiacra való belépése még sosem okozott akkora problémát, mint napjainkban. Ennek hátterében rendkívül sok okot említhetnénk: a gazdasági válságot, munkahelyek hiányát, az állandóan változó munkaerő-piaci igényeket és elvárásokat, a szükséges készségek hiányát, illetve sok más egyéb tényezőt.

Az egyik legfontosabb aspektus az ifjúság felkészítése erre a folyamatra, a megfelelő információkhoz való hozzáférés biztosításával. Ebben van kulcsszerepe a pályaeorientációnak és a karriertanácsadásnak. A pályaeorientációhoz vagy az álláskeresés megtervezéséhez gyakorlati ismeretekre van szükségük a fiataloknak, melyeket a formális oktatás részeként nem, vagy csak ritkán tudnak megszerezni. Tisztában vannak-e elképzeléseikkel, motivációikkal? Mely kompetenciáik erősebbek, és melyek szorulnak fejlesztésre? Hogyan írják meg az önéletrajzukat? Mi kerüljön a motivációs levélbe? Hogyan készüljenek egy állásinterjúra?

Mindezt be lehet építeni a közoktatásba és a szakképzésbe, akár egy osztályfőnöki óra keretében is. A Tempus Közalapítvány *Karriertervezés az iskolában – Módszertani ötletek és gyakorlatok tanároknak a diákok felkészítéséhez* című kiadványa segítséget nyújt a pedagógusoknak abban, hogyan támogassák a fiatalok önismeretének kialakulását, a tanulmányaik végiggondolását, a szakmai életpálya-tervezést és az álláskeresésre való felkészülést.

A kiadvány gyakorlatokat és óravázlatokat tartalmaz, melyek segítségével a fiatalokban tudatosan saját felelősségük a kompetenciafejlesztés terén, tisztázhatják elképzeléseiket és megismerik a munkahelykeresés folyamatának meghatározó elemeit – mindezt az Europass dokumentumok felhasználásával. A témák 45 perc alatt feldolgozhatóak, a gyakorlatok a részletes, lépésről-lépésre haladó leírások nyomán könnyedén megvalósíthatók. A kötet gondolatébresztőként a gyakorlatok után témajavaslatokat, illetve linkgyűjteményt tartalmaz, melyek további területek feldolgozását ösztönözhetik. Mellékletben megtalálhatóak a gyakorlatokhoz szükséges feladatlapok is.

Kiadványunkat elsősorban a középiskolákban dolgozó pedagógusok számára ajánljuk, de a fiatalokkal foglalkozó szakemberek számára is hasznosnak bizonyulhat.

A kötet ingyenesen letölthető az europass.hu oldalról, illetve kérés esetén (europass@tpf.hu) – a készlet erejéig – postázzuk is. •

MÜLLER CSILLA, SZABÓ CSILLA

Zöld lámpa

Magyarországnak a bizonyítványok és oklevelek elismertetésére

– a szakképzés szemszögéből

A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) kialakítása mintegy tíz éve kezdődött meg, nemzeti konzultációkkal. Ekkor zajlottak uniós szinten is az előkészületei egy olyan eszköz kialakításának, amely egyrészt támogatni képes a munkavállalók nemzetközi mobilitását, idegen tagállamban való foglalkoztatását, tanulmányaik folytatását, másrészt segítheti az egyéneket az életen át tartó tanulás megvalósításában. Az Unió a képesítések átláthatóságát célzó eszköz kialakítására tett ajánlást a tagállamoknak, amely nem a tanulmányok hosszára fókuszál, hanem az azok befejeztével rendelkezésre álló, a nemzeti képesítések révén garantált tudás, képesség és kompetencia leírása alapján osztályozza a bizonyítványokat.

Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) kialakításáról szóló uniós ajánlás kiadásával egy évben, 2008-ban határozott Magyarország kormánya az MKKR létrehozásáról. A háttérkutatások alapján javaslat született a struktúrájára, szintjeinek számára és leíró kategóriáinak tartalmára, amelyet 2012-ben fogadott el a kormány. Így született meg a tudás, képességek és attitűdök, valamint az autonómia és a felelősségvállalás szempontjából jellemzett, nyolcszintű leíró rendszer, amelybe az állam által elismert bizonyítványokat és okleveleket sorolták be.

Ez a munka 2015. február 3-án egy fontos állomáshoz érkezett: az Európai Bizottság EKCR tanácsadó csoportja előtt kellett az MKKR fejlesztési eredményeit prezentálni, a besorolási munkát részletekbe menően ismertetni, a képzésekhez kapcsolódó minőségbiztosítási mechanizmusokat felvázolni a teljes oktatási-képzési rendszer vonatkozásában. Bemutattuk az MKKR és az EKCR összevetésének eredményét is, ami által **a magyar szintek európai vonatkozásban is értelmezhetőek lesznek.** A részletekbe menő, számos kérdés tisztázását célzó „vizsgáztatás” szükséges volt, hiszen a képzési keretrendszer csak akkor tudja funkcióját ellátni – azaz fordító eszközként működni az egyes nemzeti képzési rendszerek között –, ha bizalom alapul. A számos hazai érintett elkötelezett és alapos munkájának is köszönhető, hogy a magyar beszámolót az EKCR tanácsadó csoport már az első prezentáció alkalmával elfogadta. Ezzel zöld lámpát kapott Magyarország, hogy a bizonyítványok és oklevelek ne csak az adott képzések MKKR szintjét, hanem az annak megfelelő EKCR szint számát is tartalmazzák.

MIT JELENT MAJD EZ AZ ÚJDONSÁG A GYAKORLATBAN?

A képzési keretrendszer **növeli az oktatási és képzési rendszerek átláthatóságát** azáltal, hogy az egyes bizonyítványokat közös referenciaponthoz rendelve „osztályozza”, megmutatja egymáshoz való viszonyukat. Másrészt növelni képes az egyes képzések átláthatóságát is, amennyiben elvárja, hogy a képzés tartalmát a tagországok tanulási eredményekben írják le, azaz tegyék egyértelművé, hogy a képzéssel rendelkező egyén a

bizonyítvány megszerzésekor milyen tudással, képességekkel, kompetenciával rendelkezik. A keretrendszer így járul hozzá, hogy **a végzettségek megismerhetővé és érthetővé váljanak** az adott képzést kibocsátó országon kívül más tagállamban is.

A keretrendszer bevezetéséből profitálhatnak a tanulók, az álláskereső, a munkaadók és a képzőintézmények is:

- a képzőintézmények például helyi tantervük, képzési programjuk fejlesztésénél felhasználhatják az MKKR kompetencia-kategóriáit, és a tudás, a képességek, az attitűdök és az autonómia és felelősségvállalás szerinti jellemzőkkel írhatják le a várt tanulási eredményeket;
- a leírások jól kommunikálhatók, átláthatóbbá, érthetőbbé teszik a külső érdeklődők számára a képzési szolgáltatás tartalmát;
- a keretrendszer támogatni tudja a pályorientációs tevékenységet is;
- segítségével könnyebbé tud válni a kommunikáció a munka világával;
- a vállalatok által megrendelt képzések esetében a foglalkozási, munkaköri követelményekhez illeszkedő tanulási eredmények alapján munkaerő-piaci szempontból relevánsabb képzési programok, tantervek szülehetnek;
- a duális képzésben a gyakorlati képzési szakasz teljesítésekor elvárt tanulási eredmények megfogalmazása, a kapcsolódó mérési-értékelési kritériumok és módszerek közös meghatározása közelebb tudja hozni az iskolában tanító tanárokat és a szakmai gyakorlati képzésért felelős gyakorlati oktatókat;
- a tanulók számára is megfogalmazhatóak egy-egy képzési egység elvárt tanulási eredményei, ami támogatni tudja bevonásukat, elköteleződésüket;
- mindez hozzájárul az intézmény minőségbiztosítási munkájához is;
- a keretrendszernek és a szintleíróknak fontos szerep juthat a felsőoktatás és a szakképzés átjárhatóságának megvalósításában;
- a nem formális tanulás útján szerzett eredmények azonosításában, mérésében és értékelésében szintén kulcsszerepet játszhat;
- az EKCR-en keresztül új nemzetközi együttműködési lehetőségek nyílnak meg a magyar képzőintézmények számára mind a tananyagfejlesztés, mind a mobilitás területén.

A kialakítás elveinek és gyakorlatának brüsszeli elfogadásával az MKKR implementációja nem zárult le. Szükség van a keretrend-

szer működtetését, fenntartását garantáló intézkedések meghozatalára, valamint a be nem sorolt – köztük a felnőttképzésben megvalósuló – képzések képzési, tanúsítványi szintezési eljárásának kialakítására is. Folytatni kell a keretrendszer és a tanulási eredmény alapú megközelítés gyakorlati hasznának kiaknázásához, valamint a képzések kibocsátásához vezető folyamat minőségének biztosítására irányuló munkát valamennyi szinten.

MILYEN FELADATOKAT JELENT EZ A GYAKORLATBAN?

A kormányzat szerepe a szakképzés esetében elsősorban a jogszabályban kiadott szakmai és vizsgakövetelmények, valamint a megvalósítás folyamatainak gyakorlatias és egyértelmű megfogalmazására, továbbá a társadalmi partnerekkel való együttműködésre irányul. Az MKKR fejlesztési munkálatai megmutatták, hogy rendkívül fontos a mérési és értékelési követelményeknek az eddigieknél pontosabb meghatározása. Ez különösen nagy jelentőségű lesz akkor, amikor bevezetik a nem formális és informális tanulási eredmények érvényesítésének rendszerét, és **majd az iskolán kívül elsajátított tanulási eredményeit is objektív módon, országosan egységes elvek és követelmények szerint fogjuk mérni és értékelni.** Meg kell továbbá vizsgálni, hogy az MKKR tanulási eredményeit leíró kategóriák (tudás, képesség, attitűdök, illetve autonómia és felelősségvállalás) hogyan viszonyulnak az OKJ kompetencia-értelmezéséhez (szakmai, személyes, társas és módszerkompetenciák), és mérlegelni kell a tanulási eredmények makroszintű alkalmazásának lehetőségeit. Tekintettel az MKKR oktatási alrendszereken átívelő természetére, figyelemmel kell lenni a felsőoktatásban és a köznevelésben alkalmazott szabályozók változásaira is, és törekedni érdemes ezek közelítésére. •

SEBENI KINGA osztályvezető
Nemzetközi és Támogatási Osztály
Nemzetgazdasági Minisztérium

Őszi magazinunk fókusztemája a képzések átláthatóságának erősítése lesz, ahol az érdeklődők több cikket is olvashatnak majd ebben a témában.

NEM MINDEN SZARKA FARKA TARKABARKA

AVAGY FELNŐTT TANULÁS AZ ERASMUS+ PROGRAMBAN

A mai világban elengedhetetlen a folyamatos tudásszerzés, a már megszerzett ismeretek felrészítése, ezért a tankötelezettségi kor felett számos okból megfordulhat az ember az oktatási rendszer valamely szintjén. De nem minden tanuló felnőttet tekintünk felnőtt tanulónak. Azért, hogy könnyebb legyen az eligazodás ezen a területen, igyekszünk az alábbiakban részletesen bemutatni, mit tekintünk felnőtt tanulónak és hol húzódik a határ a többi oktatási terület között.

▶ A HAZAI TERMINOLÓGIA ÉS AZ EURÓPAI ÉRTELMEZÉS KÖZÖTTI KÜLÖNBBSÉGEK

Az európai uniós megközelítés némileg különbözik a hazai értelmezéstől. Azért, hogy segítsünk különbséget tenni közöttük, az Erasmus+ program esetében a felnőttoktatás helyett inkább a **felnőttkori tanulás** vagy **felnőtt tanulás** megnevezést használjuk. Ide soroljuk az alapkészségek oktatását tankötelezettségi kor felett iskolarendszerű felnőttoktatás keretében (ún. második esély iskolák, az alapfokú oktatásba visszatérők iskolarendszerű oktatása), illetve az iskolarendszeren kívüli felnőttképzést, de azok közül is csak szigorúan az általános készségek oktatását, nyelvi vagy egyéb képzéseket. Egyéb képzés lehet személyiségfejlesztő tréning, érzékenyítő vagy orientációs képzés, nyelvi képzés felnőttkorban, tanfolyamok, klubtevékenységek vagy műhelyfoglalkozások.

Nem tartozik a felnőtt tanulás témaköréhez azonban a felsőoktatási szakképzés, ami a felsőoktatási szektorban pályázható. Pályázat szempontjából különálló szektor a szakképzés is, ahova azok a felnőttképzések tartoznak, melyek munkakör betöltésére jogosítanak, legyen az államilag elismert OKJ-s képzés vagy államilag el nem ismert, OKJ-n kívüli, de konkrét munkakör, munkaterületi feladat elvégzésére felkészítő képzés. Ez utóbbi szakmai képzéseket, illetve szakmai továbbképzéseket (amiket magyar viszonylatban a szakmai célú felnőttképzések közé sorolunk), az uniós projektek esetében szakképzési témáknak tekintjük.

Vegyünk egy-két példát a szakképzési és felnőtt tanulási projektek közül. Amennyiben például szociális munkások szociális készségeit fejlesztjük, az ő tudásukat, szakmai magabiztosságukat erősítjük, ebben az esetben *szakmai továbbképzésről* beszélünk, ez tehát szakképzési projekt lesz majd. Amennyiben szociális érzékenyítés zajlik, de laikusoknak, például hátrányos helyzetű kistérségben az önkormányzat szociális témában klubot szervez a településen élő családok számára, hogy a szociális készségeik fejlődése eredménye-

képpen békés legyen az együttélés a lakosság körében, ez már felnőtt tanulási téma. A két téma hasonló, a célcsoporttól függ, hogy milyen területen kell a pályázatot benyújtani.

Két paraméter szerint tehetünk különbséget a két projektötlet között: kiknek és milyen jellegű képzést tartok. Szakembereknek szakmai továbbképzést vagy lakosságnak érzékenyítő tanfolyamot?

	Projekt példa 1	Projekt példa 2	Projekt példa 3
kinek?	nagyszülő	lakosság	cégvezető
mit?	IKT ismeretek	kertészet	vezetői skillek
miért?	jobb életminőség	érdeklődés, hobbi	magabiztosabb kiállítás

Hasonló téma a kommunikáció oktatása. Ha újságíróknak oktatunk kommunikációt, akkor ez szakmai továbbképzés és szakképzési téma, míg ha szülőknek oktatjuk, hogyan kommunikáljanak a gyermekeikkel, akkor már felnőtt tanulási terület. Felnőtt tanulási projektek esetében a felnőtt tanulók lesznek a megszerzett tudás „hasznélvezői”.

▶ DE KIK IS AZOK A FELNŐTT TANULÓK?

Kik azok, akik nem számítanak annak? Felnőttek tanulnak például az egyetemeken is, ők mégis a felsőoktatási célcsoportokhoz tartoznak, hiszen hallgatói jogviszonyuk a felsőoktatáshoz köti őket. Például egészségügyi dolgozóként a gyógyszerek, eszközök fejlődésével, a kínálat változásával gyakran szorulhatunk az ismeretek felfrissítésére, valamilyen továbbképzésre felnőttként. Mivel ilyen esetben célunk a munkánkhoz használható legkorszerűbb tudás megszerzése, azt szakképzési projekt keretein belül szerezhetjük meg.

Kik azok, akik mégis a felnőtt tanulásban vesznek majd részt? Felnőtt tanuló lehet például az, aki már nem tanköteles korú, tankötelezettsége idejében elhagyta az iskolarendszert és most újra az iskolapadba ül, hogy befejezze az általános iskolát vagy megszerezze az érettségét. Felnőtt tanuló lehet az a hobbikerttulajdonos is, aki nem kertész, nem szeretne piacra termelni, de a nyaralója hátsó kertjében biozöldegek termesztésével kívánja tölteni szabadidejét és szeretne ehhez strukturáltan, akár formális keretek közt is ismereteket szerezni. Felnőtt tanulónak tekintjük továbbá az idősebb korosztály azon tagjait, akik például klubfoglalkozások alkalmával sajátítják el a számítógép-használat fortélyait, illetve azokat az életközépi krízissel küzdő felnőtteket is, akik életvezetést vagy önismeretet tanulnak, fejlesztenek informális csoport tagjaként. Ezekben a példákban a tanulócsoporthoz elsősorban életminőségük javítása érdekében, érdeklődésük okán tanulnak, egyikük sem vállal majd munkát a megszerzett tudása által. Tipikus felnőtt tanulási célcsoport a fogvatartottak csoportja, akik alapkészségeiket fejlesztik börtönoktatás keretei között.

▶ MILYEN INTÉZMÉNYTÍPUSOK FOGLALKOZNAK EZZEL A TERÜLETTEL?

Vannak olyan intézménytípusok, amelyek könnyen azonosíthatóak a felnőtt tanulás színtereként: ilyenek a népfőiskolák, tanodák, nyelvoktatási központok, közművelődési intézmények, felnőttek oktatásával foglalkozó civil szervezetek. Vannak azonban összetettebb helyzetek is, például a felsőoktatási intézmények esetében.

Az egyetemeken kínálatában is egyre inkább jellemző az a fajta szolgáltatás, előadásorozat vagy kurzustípus, ahova érdeklődéstől függően bárki jegyet válthat, amihez bárki csatlakozhat. Ezeket **senior egyetemeknek** vagy **harmadik kor egyetemének** is hívják. Egyre divatosabbak a tematikus kerekasztal-beszélgetések, programsorozatok, fórumok, melyek közérthető formában ismereteket meg a lakossággal a mindenkit érintő kutatási eredményeket, látványos kísérleteket. Ezekben az esetekben nem létesít hallgatói jogviszonyt a résztvevő az intézménnyel, ezért hiába az egyetemi környezet, mégis felnőtt tanulás a megvalósított tevékenység.

A civil szervezetek fő tevékenysége sokszor nem az oktatás, az valamilyen járulékos feladatuk csupán. Ilyenek például a környezetvédelmi egyesületek, művészeti alapítványok, melyek az érdeklődők tájékoztatásával, érzékenyítő vagy tájékoztató képzéseikkel hozzájárulnak egy adott téma szélesebb társadalmi ismertségéhez, társadalmi folyamatok megértéséhez. Így egy környezetvédelmi egyesület is tarthat oktatást háziasszonyoknak a környezettudatos háztartásról vagy egy művészeti alapítvány tarthat festő kurzust laikus érdeklődők számára.

A fenti tanulási lehetőségek elsősorban azért fontosak, hogy az egyes emberek naprakészen tarthassák tudásukat a világról, bármilyen új, korszerű tudáshoz hozzáférhessenek. Minél szélesebb a paletta, minél sokszínűbb a felnőtt tanulási kínálat, annál valószínűbb, hogy mindenki megtalálja a számára megfelelő tanulási lehetőséget.

▶ MI DÖNTI EL, HOGY FELNŐTT TANULÁSI SZÉKTORBAN KELL-E A PÁLYÁZATOT BEADNI?

Azt, hogy egy pályázat mikor adható be felnőtt tanulási területen, nem a részt vevő intézmények típusa, hanem kizárólag a projekt témája dönti el. Minden esetben érdemes a projektterveket újra és újra megvizsgálni abból a szempontból, hogy ki lesz a képzési célcsoport és mi a motivációja a tudásszerzésre. Tegyük fel a kérdést: kinek, mit és milyen képzési kimenettel oktatunk majd, illetve hogy a felnőtt tanulási szektorban fejti-e ki hatását a projekt. Vannak olyan területek, amik tekinthetők szürke zónának, átmenetnek a felnőtt tanulás és a szakképzés között (főleg szociális témák), ilyenkor érdemes konzultálni a Tempus Közalapítvány munkatársaival, akik legjobb tudásuk szerint segítik a döntést. Fontos, hogy mindig a lehető legadekvátabb oktatási szektorban adjuk be pályázatunkat, ezzel is erősítve a kedvező elbírálás esélyét. •

VÁRTERÉSZ FLÓRA

A felnőtt tanulási prioritások 2015-ben

Az Európai Bizottság évről évre európai prioritásokat határoz meg az oktatás-képzés területén, ezzel segítve fontos oktatási témák érvényesülését a pályázati rendszerekben. Az elsőbbséget élvező tématerületeket a pályázati útmutató tartalmazza. A felnőtt tanulás területén 2015-ben a felnőttképzéssel foglalkozó oktatók kompetenciáinak fejlesztése, a felnőttoktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés, az alapkészségek felnőttkori fejlesztése és a felnőttek számára szóló magas minőségű tanulási lehetőségek fejlesztése azok a témák, amelyek kiemelt jelentőséggel bírnak.

Iskolavezetők a méltányos oktatásért

Az idén áprilisban elkészült új *Alma a fán* interjúkötetünk a kiadványsorozat negyedik részeként jelent meg *Iskolavezetők a méltányos oktatásért* címmel. A kötet célkitűzéseiben a sorozat korábbi darabjaihoz kapcsolódva, az európai oktatás értékeit hangsúlyozva ezúttal a méltányosság fontosságára hívja fel a figyelmet, nemcsak interjúk formájában, hanem a méltányosság fogalmát, új felfogását, nemzetközi dimenzióit értelmező, illetve a méltányosság és az iskolavezetés kapcsolatára reflektáló írások keretében.

Beszélgetőtársaink olyan hazai intézmények vezetői, akik szakmai elhivatottságukkal, az iskolájukban elért eredményekkel hívták fel magukra a figyelmünket, és akik más-más úton elindulva, saját vezetői stratégiájukat követve, különböző fejlesztési és támogatási programokba bekapcsolódva vagy éppen önálló szakmai programot megvalósítva azonos célt tűztek ki maguk elé: a méltányos oktatás megvalósítását. A kötet ízelítőjeként a hejőkeresztúri IV. Béla Általános Iskola vezetőjével, **K. Nagy Emesével** készült interjúnk részletét olvashatják.

„... a szakmában mindig is leginkább az innováció érdekelt”

• *Mióta dolgozol iskolavezetőként ebben az iskolában, és mióta vagy a pályán? Mit gondolsz, mi szükséges ahhoz, hogy valakiből jó vezető válhasson?*

Iskolavezetőként 15 éve dolgozom a hejőkeresztúri IV. Béla Általános Iskolában, de már előtte is igazgatóhelyettesként láttam el a feladataimat az intézményben. Amikor igazgató lettem, egyértelművé vált számomra, hogy konkrét céljaim vannak azzal kapcsolatban, hogy hogyan lehetne a megváltozott körülményekhez – például a tanulói összetételhez – igazodni, illetve az ennek kapcsán felmerülő kérdésekre válaszokat adni.

Azt vallom, hogy igazgatónak vagy vezetőnek bizonyos mértékig születni kell: vannak olyan karakterű, általában erős kisugárzású emberek, akik arra készíthetnek egy csoportot, hogy kövessék őket. Léteznek azonban a vezetésnek olyan elemei is, amelyek elsajátíthatók, tanulhatók, bizonyos dolgokban fejlődni, egyes képességeket pedig folyamatosan fejleszteni kell. A szakmai tudás, a naprakész ismeretek nélkülözhetetlenek, ezek nélkül nem lehet hosszú távon hatékonyan vezetni az intézményt. A kérdés az, hogy miként lehet ezt megvalósítani. Úgy vélem, elengedhetetlen a hététköznapokból, hogy időt szánjunk a szakirodalom tanulmányozására, és a számunkra szükséges nemzetközi felületek, tanulmányok, publikációk elérése miatt az is fontos, hogy beszéljünk idegen nyelveket. Az se baj, ha az intézményvezető tisztában van azzal,

ALMA A FÁN –
Iskolavezetők
a méltányos
oktatásért
szerk.
B.TIER Noémi
Tempus
Közalapítvány,
Budapest, 2015.
35–43.o.

Az interjú teljes
terjedelmében a
TKA honlapjának
Könyvtárában
olvasható
tka.hu »
Könyvtár

hogyan tudjam, meddig mehetek el, hogyan vonhatom be a társaimat, hogyan vívhatom ki azt, hogy a kollégáim kövessenek, hogyan adhatok át nekik energiát a tanításra, és hogyan érhetem el, hogy élvezzék azt, hogy tanárok. Gyakorlatilag ezt jelenti számomra a példamutatás.

hogy melyik vezetői típusba tartozik. Nyilvánvalóan hiába gondolom én azt, hogy egy demokratikus vezetői típus vagyok, ha egyébként nem minden tekintetben és nem mindig viselkedem demokratikus vezetőként. Lehet valaki döntően demokratikus, de természetesen vannak olyan helyzetek, amikor az autokratikus viselkedés, sőt a *laissez-faire* is megengedett. Ezzel kapcsolatban nagyon sok ismeretet merítettem a vállalatvezetés világából.

Minden tekintetben fontos, hogy az igazgató tudja, melyek az erős és melyek a gyenge pontjai. Engem a szakmában mindig is leginkább az innováció érdekelt. Ezen belül is elsősorban az, hogy egyáltalán mit jelent az innováció. Amikor igazgató lettem, és úgy gondoltam, hogy változásra van szükség, egyértelmű volt, hogy egy innovációs folyamatot kell kezdeményeznem. A kérdés inkább az volt, hogy milyen lépcsőkön kell végigmenni ahhoz, hogy a fejlesztés valóban hasznos és eredményes legyen az iskola számára. Ehhez fel kell tudni térképezni a már meglévő alapokat, amire építhetünk, és a hiányzó tudásokat, képességeket is, amelyeket a szakirodalmi források felkutatásával, olvasásával, a fejlesztendő területek meghatározásával lehet pótolni a siker érdekében.

• **Mennyi időt tudsz arra szánni, hogy a kollégák pedagógiai munkáját is irányítsd?**

A vezetőnek mindenféleképpen rendelkeznie kell egyfajta pszichológusi vénával, hiszen emberekkel foglalkozik. Egy tantestület olyan, mint egy osztály, ahol én vagyok az osztályfőnök. Vannak olyan pillanatok, amikor én is a csoport egy tagjaként tudok működni, anélkül, hogy a vezetőt kéne „játszanom”, de vannak olyanok is, amikor példamutatónak kell lennem, mert csak így tudom átadni a szellemiséget, a bennem lévő gondolatokat. A pedagógiának

része, hogy tudjam, meddig mehetek el, hogyan vonhatom be a társaimat, hogyan vívhatom ki azt, hogy a kollégáim kövessenek, hogyan adhatok át nekik energiát a tanításra, és hogyan érhetem el, hogy élvezzék azt, hogy tanárok. Gyakorlatilag ezt jelenti számomra a példamutatás.

Az, hogy az iskola meglehetősen innovatív programokkal rendelkezik, nem pusztán adaptálás eredménye, hanem egy példamutatáson alapuló közös döntés: igazgatóként nemcsak ráirányítom a kollégák figyelmét az új dolgokra, hanem én magam is aktív részese leszek a folyamatoknak. Adott esetben meg is kérdezem tőlük: „meg tudjuk-e csinálni együtt, akarjátok-e?”. Azaz minden pillanatban ott kell lenni, és azon kell gondolkodni, hogy valamilyen szinten a kollégák igényeit is kielégítsem. Hagyni kell őket egyénileg fejlődni, ugyanakkor azt is egyértelművé kell tenni számukra, hogy egy csapatnak a tagjai. Minden tantestület nagyon színes: tapasztalataim szerint a kollégák egyharmada általában egyből követi a vezetőt, egyharmada nem alkot külön véleményt, egyharmada viszont vonakodik. Ez a kis csoport jobban szeretne a maga ritmusában, a maga útján menni, pedig nyilvánvaló, hogy egy iskolának, egy közösségnek – akár a pedagógiai programon keresztül is – megvan a maga kultúrája. A vezető részéről itt az a művészet, hogy ebbe a kultúrába hogyan tudja azokat is bevonni, akik különben nem tartoznának bele. Ha ezen nem dolgozunk folyamatosan, akkor nem lesz összhang a tantestületben, ami a felmerülő problémák megoldására, és sokszor a gyerekekre is negatív hatással lehet.

• **Milyen szakmai programra épül az iskolai pedagógiai munka? Mely elemek a leginkább meghatározóak az iskola működésére nézve, illetve a tanítási gyakorlat szempontjából?**

Jelenleg öt területen van innovációnk, az egyik a *Komplex Instrukciós Program*. Ezt a módszert eredetileg az amerikai Stanford Egyetemen fejlesztették ki, mi erősen átformáltuk és szinte fejjel állítottuk, így született meg a magyar viszonyokra és tanítási órákra lefordított innováció. Ez kimondottan a tudásban és szocializáltságban heterogén tanuló csoportoknak szóló program, a méltányosság alapvető eleme. A szocializáció és a kognitív képességek fejlesztése egyformán fontos, viszont olyan sok energiát emészt fel egy pedagógus részéről, hogy nem lehetne minden órán

Az EPNoSL (*European Policy Network on School Leadership*), azaz az *Európai Szakpolitikai Hálózat az Iskolavezetésről* az EU 22 tagországát lefedő, több mint 40 szervezetből álló partnerség, amely oktatási minisztériumokat, kutatóintézeteket, felsőoktatási intézményeket és szakmai egyesületeket foglal magában. A hálózat arra törekszik, hogy az iskolavezetés területén ösztönözze a magas szintű együttműködést az oktatás különböző szereplői között, s így módon támogassa, hogy az iskolavezetéssel kapcsolatos fejlesztések a méltányosság és a tanulás eredményességének a jegyében induljanak el és valósuljanak meg az EU-tagállamokban.

Az Alma a fán iskolavezetőknek szóló kötete a hálózat gondolatait is közvetíti, támaszkodva többek között két EPNoSL forrásra:

- egy szakpolitikai és intézményfejlesztési eszköztára (*policy toolkit*), amely olyan gondolatébresztő, rövid, tematikus egységeket, videókat, előadásokat tartalmaz, melyek a méltányosság különböző aspektusainak (pl. autonómia, elszámoltathatóság, megosztott vezetés, szakpolitikákra adott válaszok, vezetők képzése) jelenlegi európai felfogását mutatják be. <http://toolkit.schoolleadership.eu>
- egy esettanulmány-gyűjtemény-re, amely olyan EU-s tagállamokban megvalósult iskolavezetés-fejlesztési gyakorlatokat mutat be, melyeknek a méltányosság kulcseleme volt. www.schoolleadership.eu/portal/deliverable/school-leadership-policy-practices-equity-and-learning-epnosl-case-studies

alkalmazni. Mi a tanítási órák mintegy egy-ötöd, egyhatod részében használjuk. Mi történik a többi tanítási órán? Természetesen ezeken az órákon megjelenhetnek a hagyományos módszerek is – mint például a hagyományos csoportmunka, páros munka, frontális osztálymunka –, de szeretjük előtérbe helyezni ilyenkor is a differenciálást: figyelembe vesszük, hogy a tanulóknak mik az erősségeik, milyen típusú intelligenciával rendelkeznek, és megnézzük, hogyan tudunk erre a tanulási folyamatban építeni.

Emellett működik a logikai táblajáték programunk, ami a szabadidő hasznos eltöltésére, de a kognitív fejlesztések erősítésére is alkalmas, teljes mértékben helyi innováció. A sakk szeretetéből nőtte ki magát úgy, hogy ma már Európa-bajnokságon vesznek részt az iskolánkból roma és nem roma gyerekek, és országos szinten 2010 óta mindig aranyérmesek vagyunk.

Van egy programunk a szülők részére is, hiszen nem lehet jó az az iskola, amelyet a szülők nem tartanak annak. Az idejáró gyerekek 70%-a hátrányos helyzetű, a szülei zömmel nem iskolázottak, tehát a velük való együttműködés, mondhatni külön mesterséget igényel. Nem könnyű elérni, hogy minden szülő úgy gondolja, a világ legjobb helyén van a gyereke, de nagyon fontosnak tartjuk az ennek érdekében tett erőfeszítéseket. Az is sokat mondó visszajelzés, hogy az iskola tanárai szülőként nem viszik más iskolába a gyerekeiket.

Az ötödik – és egyben legújabb – programunk egy olvasástanítási módszertan, amit azért tartunk fontosnak, mert tudjuk, hogy Magyarországon a funkcionális analfabetizmus komoly probléma a felnőtt társadalom körében. Ezzel a programmal most egy olyan 4. osztályban szeretnénk a

gyerekek szövegértésének fejlődését mérni, akikkel 2. osztálytól három évig alkalmaztuk a módszert. Ebben a 4. osztályban – annak ellenére, hogy van értelmi fogyatékos, sajátos nevelési igényű, a tanulásban akadályozott gyerek is – mindenki folyékonyan olvas. Ha ez a kompetenciamérés eredményén is megmutatkozik, az egyértelműen a program sikerét, hasznát fogja mutatni.

• **Hogylátod, mi az, ami mindezek közül leginkább meghatározza az iskola sikerét?**

Azt gondolom, hogy ez egyértelműen a KIP, azaz a Komplex Instrukciós Programunk. Számunkra az a kérdés, hogyan tudjuk az osztályban ülő minden gyerekből előcsalogatni azokat a képességeket, amelyek felhasználásával maximális teljesítményt tudnak nyújtani. Egy osztályban a gyerekek között státuszrangsor alakul ki, és azoknak, akik státuszukban alul helyezkednek el – általában a gyengébb képességű, hátrányos helyzetű, esetleg a csendesebb, visszahúzódozóbb tanulók – amellett, hogy a pedagógus által alkalmazott módszer nem teremti meg a lehetőséget a képességeik kibontakoztatására, a jobb képességű társaik sem tekintik őket a feladatok megoldása tekintetében kompetensnek. Mindez azért is alakulhat így, mert maga a feladat nem alkalmas arra, hogy minden diák megmutathassa erős oldalát, tudását, kompetenciáját. [...]

Bár nem kötelező feladatunk, de szeretnénk ezt a programot másoknak is felkínálni. 2010-ben, amikor már tíz

éve működtettük, úgy gondoltuk, hogy megérett arra a program, hogy elinduljon a terjesztése is. Ma már tizenöt iskola van az országban, ahol alkalmazzák a hejőkeresztúri modellt, illetve a komplex instrukciós programot, és a közeljövőben újabb tizenegy iskola vesz részt képzésben. A modell terjedése közben felismertük a továbbadás egyik legfőbb nehézségét is, mégpedig azt, hogy ha a vezetés nem kompetens, vagyis nem ért ahhoz, hogyan mozdítsa meg az egész tantestületet, akkor ott ez a program nem lesz sikeres. Ha a vezető képes inspirálni, maga után vonni a kollégáit, akkor a tanárok is eredményesen fogják alkalmazni a programot.

A képzés, felkészítés több fázisból áll. A nulladik szint, amikor bemutatjuk egy iskolának a programot, és azt, hogy mi hogyan dolgozunk vele. A következő szinten egy éven keresztül segítjük a tanárokat és az iskolát a módszer alkalmazásában, ezt követően pedig még négy-öt évig figyelemmel követjük a náluk folyó munkát. Mi ennyit tudunk tenni – utána már az iskolán, a vezetőségen, a tanárokon múlik, hogy tovább haladnak-e a megkezdett úton –, de ezt a támogatást a részünkről nagyon fontosnak tartjuk. [...]

• **Mi az a pont, ahová még szeretné eljutni az iskolával?**

Mindenekelőtt szeretném tovább tökéletesíteni a folyamatokat. Két olyan pont is van, amin még javítani lehetne. Az egyik a pedagógusok szemléletváltásával kapcsolatos, hogy valóban minden pedagógus mélyen értse és tegye magáévá a programot, a méltányosság megteremtésének a kérdéséről szól. Sokszor gondolkodom azon, hogy ha nem én lennék az igazgató a következő évtől – például ha lejár a mandátumom, és nem választanának újra – akkor milyen hamar rendeződne vissza a tantestület.

Ha az új igazgató nem ösztönözné pozitív gondolkodásra és innovativitásra a kollégákat, akkor vélhetően nem maradna meg a szakmai együttgondolkodás, és visszaállna az eredeti helyzet. Az ideális állapot az lenne, ha tőlem függetlenül mindenki értené és a saját meggyőződéséből alkalmazná a programot. Ez a legnehezebb feladat, de ez az álmom, bízom benne, hogy sikerül. •

B. TIER NOÉMI, CSERNOVITZ ADÉL,
RÉVAI NÓRA

A lemorzsolódás megelőzése: korai jelzőrendszerek az Európai Unió egyes országaiban

Magazinunk előző számában¹ hírt adtunk a **CroCoos – Előzzük meg a lemorzsolódást!** című, nemzetközi együttműködésben megvalósuló projektről, amelynek célja a lemorzsolódás megelőzésére irányuló intézményi szintű korai jelzőrendszer kidolgozása és három országban történő kipróbálása. A projekt keretében hazai és nemzetközi kutatás is zajlik. A következőkben a kutatás eddigi eredményei alapján felvázoljuk az intézményi szintű korai jelzőrendszerek lehetséges modelljét, és ismertetünk két, a jelzőrendszer egyes elemeinek működését bemutató nemzetközi példát.

¹ Pályázati Pávilon, 2014 ősz, 50–52. oldal

² Például: *Reducing early school leaving: Key messages and policy support, Final Report of the Thematic Working Group on Early School Leaving*, November 2013

Az iskolából lemorzsolódó diákokkal folytatott interjúkból tudjuk, hogy a lemorzsolódás az esetek többségében nem egy adott esemény következménye, hanem évek során halmozódó problémák, konfliktusok eredménye. **Minél korábbi szakaszban avatkozunk be a fiatalok lemorzsolódási folyamatába, annál nagyobb az esély arra, hogy az adott fiatal középfokú végzettséget szerez.** Mielőbb szükséges tehát azonosítani a lemorzsolódás által veszélyeztetett gyermekeket, tanulókat és időben kell segítséget nyújtani számukra.

A pedagógusoktól gyakran azt halljuk, hogy képesek „ránézésre” megállapítani, hogy az iskolában kiket fenyeget leginkább a lemorzsolódás veszélye. Miért van tehát szükség bonyolult jelzőrendszerekre, ha a pedagógus figyelmének és az általa kezdeményezett segítségnyújtásnak köszönhetően megelőzhető a lemorzsolódás?

Kérdés, hogy szabad-e, elegendő-e a pedagógusok odafigyelésére és az általuk ismert segítő megoldásokra támaszkodni? Elvárható-e a pedagógusoktól, hogy minden esetben (kellő időben) felismerjék a problémákat és tudják, hogy egy adott – akár nagyon speciális – helyzet kezelésére melyek a legmegfelelőbb megoldások, mely szereplők vonhatók be a hatékony beavatkozás érdekében? Hogyan támogathatja a pedagógusok munkáját egy szisztematikus, komplex korai jelzőrendszer?

A lemorzsolódás által veszélyeztetett fiatalok időben történő kiszűrésére az Európai Unió szisztematikus, komplex korai jelzőrendszerek kiépítését javasolja, ami azt jelenti, hogy mérhető adatokra és megfigyelhető jelenségekre építve minél korábban azonosítják a lemorzsolódással veszélyeztetett gyerekeket, fiatalokat és a rendelkezésre álló támogató eszközök tárházából az egyénhez igazított megelőző, segítő intézkedéseket alkalmaznak.

Fontos, hogy a beavatkozások között megjelenjenek a szektorközi együttműködések alapuló megoldások, mert a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók hatékony segítése csak szektorközi együttműködésben valósulhat meg.

A nemzetközi kutatásokból, illetve az Európai Unió kapcsolódó jelentéseiből² tudjuk, hogy **a korai jelzőrendszerek kialakításának alapja az, hogy a korábban lemorzsolódott tanulók jellemzőit megismerve rizikófaktorokat azonosítanak az intézmények, és ezeket a faktorokat figyelve minél korábban kiszűrik a veszélyeztetett fiatalokat.** A kutatások szerint vannak szinte mindenhol alkalmazható indikátorok, például a szülő munkanélkülisége, de a rizikófaktorok a különböző területek (országok, régiók, megyék) viszonylatában eltérőek lehetnek – egyes helyeken a migráns státusz, másutt az ingázás mutatkozik rizikófaktorok –, ezért a jelzőrendszer precíz felépítése érdekében helyi szinten érdemes követéses vizsgálatokat végezni a lemorzsolódó tanulók jellemzőiről. A tanulói jellemzők vizsgálata lehetővé teszi, hogy a fokozott figyelmet igénylő gyerekek már az intézménybe való felvételkor látótérbe kerüljenek.

A fiatalok „hozott” statisztikai adatain, vagyis **a tanulói jellemzőkön túl vannak olyan, folyamatában követhető adatok és viselkedési tényezők, amelyek nemzetközi kutatások szerint összefüggnek a lemorzsolódással,** ezért érdemes odafigyelni rájuk. Ezek egy része számszerű dokumentációhoz kötődik, mások viselkedésben megmutatkozó változásokban érhetők tetten.

Számos nemzetközi tanulmány elemzése során az alábbi jelek tűnnek a legfontosabbnak a lemorzsolódás veszélyének megállapításában.

A lemorzsolódással összefüggő jelek, amelyek számszerű dokumentációhoz kötődnek:

1. hiányzás
2. romló tanulmányi eredmény
3. évismétlés

A lemorzsolódást valószínűsítő, viselkedéshez köthető előjelek:

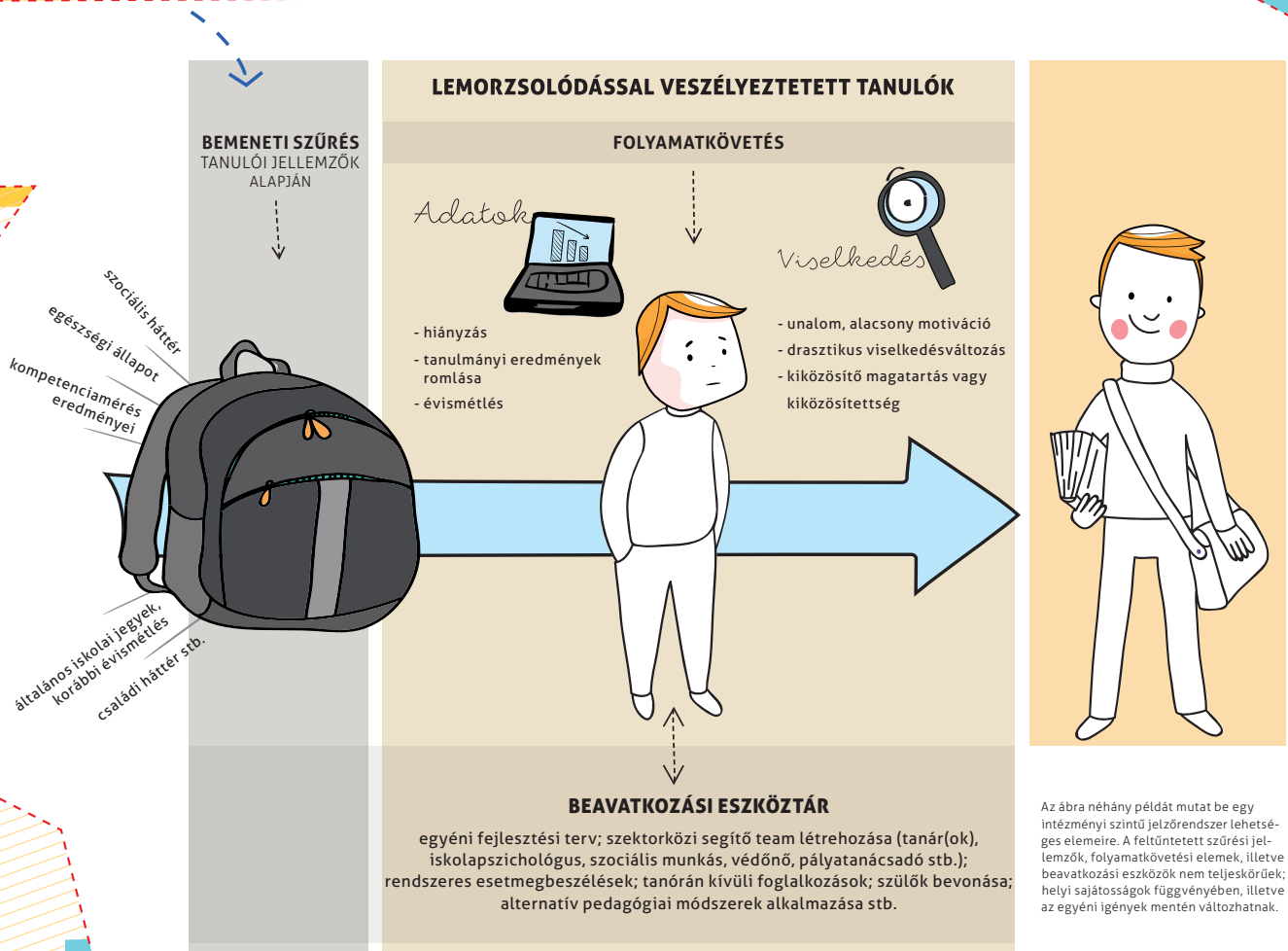
4. unalom a tanórák alatt, alacsony motiváció
5. drasztikus viselkedésváltozás a tanulónál (agresszió, visszahúzódná válás stb.)
6. kiközösítő magatartás vagy kiközösítettség

A Magyarországon végzett kutatások szerint a tanulói jellemzők tekintetében nagy valószínűséggel kockázati tényezők például a matematika és a szövegértés alapkompenciákban mutatkozó súlyos hiányosságok, amelynek egyik indikátora a kompetenciamérés eredménye lehet; a rossz általános iskolai jegyek, főként matematika és magyar tantárgyakból; a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet, de egyes vizsgálatok ide sorolják az iskolába történő ingázást is.

A köznevelési törvény 2015. januári módosításával a jogszabályban megjelent a **lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló fogalma** és a törvény tartalmaz utalásokat a korai jelzőrendszer felépítésére vonatkozóan. A törvényi meghatározás szerint „*lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló: az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé*”. (Nkt. 4. § 37. bek.)

Fontos lépés, hogy jogszabályi szinten is figyelem irányul a lemorzsolódás megelőzésére, azonban a jelenlegi definícióval kapcsolatban – a kutatási eredmények fényében – felmerülhet néhány kérdés. Az intézményi szintű jelzőrendszer kiépítésénél érdemes figyelembe venni a nemzetközi kutatási eredményeket, továbbá feltérképezni azokat a helyi szinten érvényes indikátorokat, amelyeket az intézmény beépíthet az általa figyelt adatok közé. A jelzőrendszer szűrő, riasztó funkciója mellett meg kell határozni azokat a lehetséges protollokat, amelyek az adott problémák esetén alkalmazhatók. A kutatási eredmények azt mutatják, illetve az Európai Unió ajánlásaiban is megfogalmazódik, hogy **a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók segítése hatékonyan csak szektorközi együttműködésben**, az oktatás-képzés, a szociális, egészségügyi, foglalkoztatási, igazságügyi stb. szektorok munkatársainak közös munkájával **valósulhat meg**.

A korai jelzőrendszer működési mechanizmusa

Az ábra néhány példát mutat be egy intézményi szintű jelzőrendszer lehetséges elemeire. A feltüntetett szűrési jellemzők, folyamatkövetési elemek, illetve beavatkozási eszközök nem teljeskörűek; helyi sajátosságok függvényében, illetve az egyéni igények mentén változhatnak.

Egy szisztematikusan felépített intézményi szintű korai jelzőrendszer lehetséges működési modelljében tehát egyrészt meghatározott háttér adatok alapján előszűrést végeznek az intézmények, azonosítják a lemorzsolódás veszélyének potenciálisan kitétt fiatalokat; másrészt a hiányzás, a tanulmányi átlag, az évismétlés (és egyéb helyi szinten jellemző adatok) folyamatkövetésével, továbbá a megjelölt viselkedéshez köthető előjelek megfigyelésével riasztórendszert működtetnek a veszélyeztettség megállapítására.

A jelzőrendszerhez az azonosításon túl kapcsolódik a folyamatleírás is, amely bemutatja, hogy adott probléma felismerése esetén kihez fordulhat a pedagógus, kiknek a bevonásával, milyen segítséget adhat a tanulóknak. A megoldási tárház felépítésekor fontos szempont a szektorközi együttműködések alapuló megoldási lehetőségek feltérképezése.

Az Európai Bizottság tematikus munkacsoportjának korai figyelmeztető rendszerről szóló jelentése rávilágít arra, hogy bár számos korai jelzőrendszer elemként értelmezhető kezdeményezés létezik a különböző európai országokban, az államok egyike sem működtet valójában átfogó és átgondolt, szektorközi együttműködésen alapuló jelzőrendszert.

Az alábbiakban néhány példát mutatunk be az európai országok gyakorlatából, amelyek korai jelzőrendszer elemekként foghatók fel és az adott környezetben hatékonyan mutatkoznak a lemorzsolódás csökkentésében.

NEET INDIKÁTOR (Sandwell, Anglia)³

A nagy-britanniai Sandwellben a lemorzsolódás megelőzésére egy 2009-es kutatásban ún. NEET⁴ detektort fejlesztettek ki, amelyben az oktatási időszak során is tapasztalható, a tanulásból és a munka világából várhatóan egyaránt kieséssel fenyegetett tanulókra jellemző kockázati tényezőket vizsgáltak és súlyoztak. A szűrést a helyhatóság által végzendő kötelező megelőzési tevékenység részeként – a kutatás óta – folyamatosan végzik az iskolákban, a középiskola 8-9. évfolyamán.

A módszertan szerint Sandwellben a releváns kockázati tényezők:

- bizonytalan lakhatási feltételek
- alacsony tanulási motiváció
- az iskolában előforduló magatartási problémák
- munkanélküliség a családban
- alapkompenciák alacsony szintje
- a fiatalok bűnmegelőző team nyilvántartásába való bekerülés
- az iskolai mulasztások aránya meghaladja a 20%-ot
- tanulási nehézségek/fogyatékoság

A veszélyeztettként kiszűrt diákokkal a helyi komplex humán szolgáltató szervezet, a Connexions szakemberei (tanácsadók, pszichológusok, ifjúságsegítők) foglalkoznak. A beavatkozás következtében – a kutatás egyik résztvevője és egyben a segítő tevékenységet is végző pszichológus tájékoztatása alapján – az érintett iskolákból kikerülők körében a NEET fiatalok száma 50%-kal csökkent.

³ BOGNÁR Mária: *Angliai Tanulmányút*, QALL projekt, www.qall.hu » Kutatás » Külföldi tanulmányutak

⁴ NEET: not in employment, education or training; Nem foglalkoztatott, és oktatásban, képzésben sem részt vevő fiatalok (az OECD által használt statisztikai kategória)

IFJÚSÁGI PÁLYAORIENTÁCIÓS KÖZPONTOK (IPK), Dánia

A lemorzsolódott fiatalok az iskolából való kimaradásuk okai között gyakran említik a téves szakmaválasztást. A lemorzsolódás megelőzésének egyik fontos eszköze lehet a pályaaorientációs szolgáltatások nyújtása főként azon fiatalok számára, akik szüleitől nem kapnak ebben megfelelő segítséget. Dániában az általános iskola 7. osztályától az önkormányzatok által fenntartott ifjúsági pályaaorientációs központok (IPK) munkatársai foglalkoznak a tanulókkal egyéni szinten. A szolgáltatás elvileg bárki számára elérhető, azonban költségvetési szempontokat figyelembe véve a központok – 51 IPK működik – az iskolákkal együttműködve azonosítják a tanulók azon 10%-át, akik a lemorzsolódás által a leginkább veszélyeztetettek. Az azonosításhoz tanulói jellemzőket vizsgálnak és a „figyelő rendszer” módszert alkalmazzák.

Az IPK-k olyan informatikai rendszereket működtetnek, amelyek összeköttetésben állnak az iskolákkal, vagyis a rendszeren keresztül érkező jelzés a pedagógustól, hogy egy adott fiatalra fontos lenne odafigyelni, mert sokat hiányzik vagy éppen feltűnően romlik a magatartása. A rendszerben visszamenőleg nyomon követhető a tanuló sorsa: milyen problémái vannak, mikor, milyen segítséget kapott stb., így iskolaváltás vagy az IPK munkatársa személyének megváltozása esetén is tudják segíteni a fiatalokat. A személyes adatokhoz való hozzáférés természetesen szigorúan szabályozott.

A különböző országokban jól működő megoldások ismeretében kérdésként fogalmazódik meg, hogy melyek lehetnek egy átfogó, szektorközi alapokra épülő, gyorsan és hatékonyan reagálni tudó figyelmeztető rendszer elemei. Milyen adatokat gyűjtünk, mit figyelünk és adott problémák esetén melyek a hatékony beavatkozási módszerek?

A fentiek megválaszolása érdekében az Európa-szerte létező gyakorlatok feltérképezését, az ezek alapján kidolgozott korai figyelmeztető rendszer alapelveinek megalkotását és tesztelést célozza a Tempus Közalapítvány által koordinált, *CroCooS – Előzzük meg a lemorzsolódást!* című, nemzetközi együttműködésben megvalósuló projekt.

Későbbi számainkban hírt adunk majd a kutatás és az intézményi tesztelés legfrissebb eredményeiről, illetve további gyakorlati példákat is bemutatunk! •

Bővebb információ a projektről:
www.crocoos.tka.hu

MIHÁLYI KRISZTA

Átjárható utak – párbeszéd és tanulás a digitális kultúrában

Forrás: www.digitalisnemzedek.hu

Ezzel a címmel rendezte meg 2015. március 21-én az ELTE PPK Neveléstudományi Intézet Információs Társadalom Oktató- és Kutatócsoportja a *Digitális nemzedék* konferenciát, amelynek szakmai partnerei idén is az *Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete* és a *Tempus Közalapítvány* voltak.

A pedagógusok, oktatáskutatók, nevelésszociológusok, pszichológusok, szülők és leendő tanárok közötti párbeszédre lehetőséget nyújtó konferenciánk célja az volt, hogy megismerjük, megértsük tanulóinkat és önmagunkat is a digitális világban. Változik-e a család és a pedagógusok szerepe az információs társadalomban? Hogyan modernizálható a tudásátadás, melyek a 21. század motivációs stratégiái? Mi érdekli a legfiatalabbakat és milyen kultúrát építenek maguk köré?

A konferenciára érkező több mint 300 pedagógus az átfogó plenáris előadásokon túl idén is számtalan izgalmas délutáni szekció közül válogathatott, de lehetőség nyílt olyan gyakorlatorientált műhelyfoglalkozásokon is részt venni, mint a Tempus Közalapítvány munkatársai által szervezett *Digitális Módszertár – Animációkészítés a tanórán* címet viselő szekció. A háromórás foglalkozáson a mintegy 120 módszertani ötletet tartalmazó *Digitális Módszertár* (digitalismodzertar.tka.hu) bemutatása mellett a résztvevők megtudhatták, hogyan érdemes animációkészítéssel feldolgozni tananyagrészeket, mi szükséges az animációkészítés mint módszertani segédeszköz alkalmazásához, majd a gyakorlatban is kipróbálhatták a módszert. Az elkészült kisfilmek az *Animated Classwork* című Leonardo projekt honlapján tekinthetők meg az Animációk menüpontban. Az AnimClass weboldalon az animációkészítés iránt érdeklődő pedagógusok gyakorlati tanácsokat, módszertani segítséget is találnak: animclass.org.

A Digitális nemzedék konferencia előadásainak felvételei, konferenciakötete és az előadások prezentációi elérhetők a konferencia honlapján: digitalisnemzedek.hu.

A szakmai partnerségben megvalósuló konferenciasorozat következő állomása, a **Digitális pedagógus konferencia 2015** szeptemberben várható. Szeretettel várjuk az érdeklődőket! •

A projektről és a módszerről bővebben olvashat az **Animációkészítés a tanórán** című cikkben az 52. oldalon.

TUDÁSTÁR MÓDSZERTANI SEGÍTSÉG EGY HELYEN

A Tempus Közalapítvány ősszel megújult honlapjának **TUDÁSTÁR** felületén közös platformra kerültek és fontos szerepet kaptak az évek óta népszerű, pedagógusok által írt és a tanárok módszertani támogatását biztosító ötlettáraink: a tanórákat színesítő, rövid, játékos feladatokat tartalmazó **Módszertani ötletgyűjtemény** és a tanítási gyakorlatot újszerű, interaktív módszerekkel, a tananyag feldolgozását IKT-eszközökkel támogató ötletek gyűjteménye, a **Digitális Módszertár**.

A közös kereső felületen immár több mint 800 gyakorlat közül válogathat a témakör, a célcsoport, a szükséges IKT-eszközök, a fejlesztendő kulcskompetencia, a módszer alkalmazásának időtartama és a munkaforma igény szerinti megjelölésével, illetve a szabadszavas kereső és a címkefelhő segítségével. Egy gyors regisztrációt (név, email cím) követően teljes képet kaphat az ötletekről, az anyagokat kinyomtathatja, megoszthatja, értékelheti. Feliratkozhat témakörökre, megjelölheti kedvenc ötleteit, és feltöltheti saját bevált gyakorlatait, melyekkel pontokat gyűjthet. Ha tetszett a módszertani ötlet, a Köszönöm gomb segítségével visszajelzést adhat az ötletgazdának.

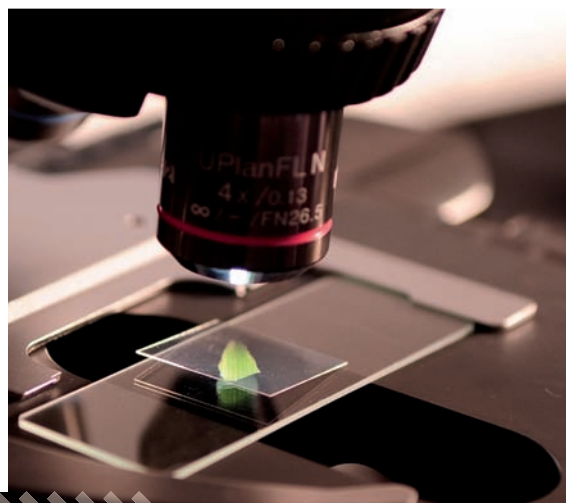
Válogasson és próbálja ki a gyakorlatokat az osztályteremben! Írjuk együtt, legyen Ön is módszertáraink ötletadója! A FELTÖLTÉS menüpontban az Útmutatót követve adja meg a gyakorlatban bevált, kedvenc módszereit, információit. Az ötletek a választott módszertárba való feltöltést és elfogadást követően megoszthatók, kommentelhetők. •

tka.hu » Tudástár

Európai egyetemi együttműködés a fenntartható mezőgazdaságért

Közös képzés a Debreceni Egyetemen

Az immár több mint 10 éve működő Erasmus Mundus program hiánypótló nemzetközi mesterképzéseket támogat. A magyar felsőoktatási intézmények is komoly sikereket érnek el az Európai Unió ezen kiválósági programjában. A Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kara egy nemzetközi szinten is innovatívnak számító közös képzésben vesz részt 2011 óta. Prof. Dr. Babinszky Lászlót, a *European Master in Sustainable Animal Nutrition and Feeding – Erasmus Mundus (EM-SANF)* mesterprogram magyarországi koordinátorát kérdeztük tapasztalatairól és az együttműködés eredményeiről.

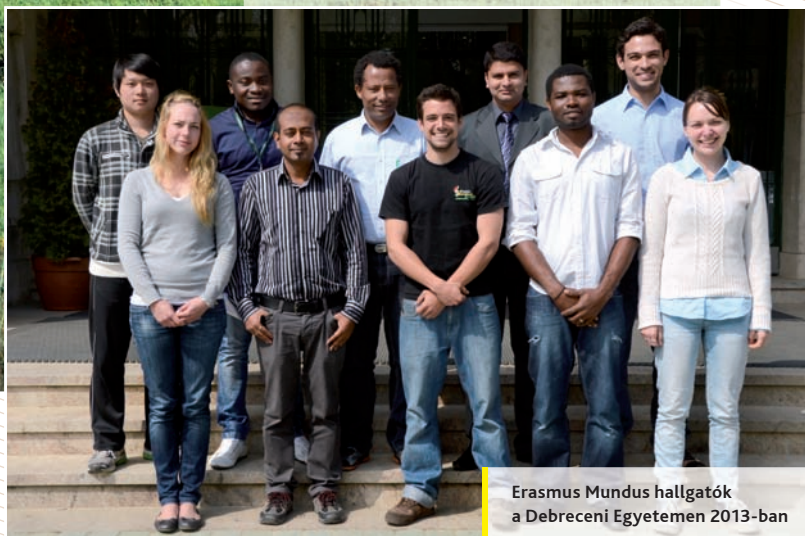
• *A kurzus ismertetője szerint az EM-SANF célja, hogy csökkentse a gazdasági haszonállatok takarmányozása terén fennálló komoly szakemberhiányt mind Európában, mind pedig a kontinensen kívül. Mennyiben tekinthető hiánypótlónak a program, és milyen innovatív eszközökkel igyekeznek kitzűzött céljaiknak megfelelni?*

A fenntartható mezőgazdaság egyik legfontosabb globális kérdése, hogy miképpen tudjuk a Föld egyre növekvő lakosságát megfelelő mennyiségű, minőségű és biztonságos növényi, illetve állati eredetű ételmiszerrel úgy ellátni, hogy az ételmiszer-előállítás a lehető legkisebb mértékben terhelje környezetünket. Ezen kérdés megválaszolásához azonban már nem elegendők az úgynevezett klasszikus takarmányozási ismeretek. Napjainkban a takarmányozástudomány forradalmát éljük. Ez nagyon leegyszerűsítve azt jelenti, hogy a klasszikus takarmányozási ismeretek mellett a természettudományok (pl. emésztésfiziológia, immunológia, molekuláris biológia, molekuláris genetika, mikrobiológia, stb.), valamint az orvostudomány és a műszaki tudományok (pl. a számítástechnika) egyes területeinek legújabb eredményeit is alkalmaznunk kell. Ez egy teljesen új gondolkodásmódot, paradigmaváltást igényel a takarmányozástudományt művelők körében. Ezeket az ismereteket mihamarabb át kell adni a fiatal generációnak, hogy frissen végzett szakemberként alkalmazni tudják a mindennapi munkájukban.

Erre a filozófiára épülő képzés a takarmányozás területén az Európai Unióban az Erasmus Mundus programok között eddig nem szerepelt, és azóta sem szerepel a miénken kívül. A négy szemeszteres MSc program a szakismeretek átadásának tekintetében, azaz az oktatási módszertan területén is több újdonsággal bír. Programunk tézisorientált, ami azt jelenti, hogy a hallgatóknak egy teljes szemeszter rendelkezésükre áll, hogy egy jó nevű európai intézmény (egyetem, kutatóintézet) valamely kutatási programjában részt vegyenek, és ennek eredményeként magas színvonalú diplomadolgotat készíthessenek. A diplomadolgotat témakörét (nem a konkrét témáját) már a képzés elején meghatározhatja a hallgató, és ennek megfelelően választhatja meg saját tanulmányi útvonaltát. Előadások és gyakorlati foglalkozások az első két szemeszterben vannak, a harmadik szemeszter tudományos gyakorlat (*internship*), a negyedikben pedig a diplomadolgotat elkészítése (kutatási programban való részvétel és a dolgozat megírása), valamint a záróvizsgán való megvédése a feladat.

Prof. Dr. Babinszky László
Tanszékvezető
Takarmány- és Élelmiszer
Biotechnológiai Tanszék
Mezőgazdaság-,
Élelmiszertudományi és
Környezetgazdálkodási Kar

Erasmus Mundus hallgatók
a Debreceni Egyetemen 2013-ban

„Ez a program azt üzeni a kívüllagnak, hogy a Debreceni Egyetemen az állatok táplálása, a takarmányozás területén nemzetközi mércével mérve is nagyon magas színvonalú oktatás folyik.”

• **A programot megvalósító konzorcium 2011-ben nyert az Európai Bizottság Erasmus Mundus pályázatán. Miképpen állt össze a partnerség, miért éppen ezekkel a partnerekkel működnek együtt? Milyen előnyökkel jár az Erasmus Mundus programban való részvétel?**

Az oktatási programban az agrártudományi kutatás legrangosabb partnereivel dolgozunk együtt, akik hasonló módon látják az állat- és takarmányozás tudományát a jelenben és a jövőben. Így a holland Wageningeni Egyetem, a konzorcium vezetője, a dán Aarhus Egyetem, a francia Purpan Egyetem, mely a Toulouse-i Egyetemi Szövetség tagja és a Debreceni Egyetem alkotja a konzorciumot. A közös program lehetőségét és szükségességét 2009-ben vettem fel a wageningeni kollégáknak egy megbeszélésen. A javaslat elfogadása után megkerestük a lehetséges partnereket, kidolgoztuk az oktatási programot, majd elkészítettük a pályázatot és megküldtük Brüsszelbe. A MAB akkreditáció után, 2011-ben fogadtunk először hallgatókat Debrecenben. Az Erasmus Mundus programban való részvétel sok szempontból nagyon előnyös – egy igazi „elit klub” tagjai lehetünk. Ez komoly szakmai elismerés mind a Debreceni Egyetemnek, mind a kollégáimnak, akik a megvalósításon dolgoznak. Ez a program azt üzeni a kívüllagnak, hogy a Debreceni Egyetemen az állatok táplálása,

a takarmányozás területén nemzetközi mércével mérve is nagyon magas színvonalú oktatás folyik. A hallgatóink a képzés végén kettős diplomát (*double degree*) kapnak attól a két egyetemtől, amelyeknél az első és a második szemesztert elvégezték, és amelyek a harmadik és negyedik szemeszterért is felelősek.

• **Honnan érkeznek a hallgatóik, és a diploma megszerzése után milyen karrierre számíthatnak?**

Szinte a világ minden részéről jelentkeznek hallgatók, rendkívül nagy az érdeklődés. Jelentkeznek Új-Zélandról, Nagy-Britanniából, Franciaországból, Dániából, Hollandiából, Belgiumból, Romániából, Brazíliából, Uruguayból, Kínából, Pakisztánból, Oroszországból, Nepálból, Kenyából, Indiából, és még sorolhatnám az országokat. Évente 350-400 jelentkezőből választjuk ki azt a 20 főt, akik elkezdhetik a tanulmányaikat, és akiknek az oktatását és az ösztöndíját az EU fedezi. Komoly statisztikai értékelést talán még korai készíteni, de az már látható, hogy végzőseink mintegy harmada tovább folytatja tanulmányait különböző jó nevű egyetemek doktori programjaiban, kétharmaduk pedig cégekhez, vállalatokhoz, illetve különböző szervezetekhez igazol. Eddig még senki sem jelezte, hogy nem talált magának megfelelő munkát, illetve hogy nem tudott volna elhelyezkedni a szakmájában.

• **A képzés harmadik szemeszterében a hallgatók szakmai gyakorlaton vehetnek részt. Mennyire népszerű ez a lehetőség? Milyen elvek alapján választják ki a céges partnereiket, és összességében milyen előnyt látja az egyetemek és a vállalatok együttműködésének?**

A tudományos gyakorlat unikális része a képzésünknek. A hallgatóknak egy szemesztert kell eltölteniük külföldi egyetemen vagy kutatóintézetben, és részt kell venniük egy ottani kutatási programban. Lehetőség van arra is, hogy nemzetközileg ismert cégnél végezzék el a gyakorlatot, ha adottak a tudományos munka feltételei, például a cég fejlesztőrészlegénél. A konzorcium négy tagja közül két egyetemnek is ki kell jelölnie egy-egy társ-témavezetőt. A témavezető személyét mindig a fogadó intézmény vagy cég delegálja. A gyakorlatra külön szerződést kötünk a hallgatóval, melyben rögzítjük a gyakorlat időtartamát, helyét, a témavezető és társ-témavezetők nevét, munkahelyét és beosztását, továbbá a hallgató kutatási programját, valamint a hallgató feladatait a gyakorlat alatt. A szemeszter végén a hallgatóknak egy húsz oldalas dolgozatot kell írniuk, melyet a félévet lezáró vizsgán bemutatnak és megvédenek. A vizsga videokonferencia keretében történik. A gyakorlat helyét a témától függően a konzorcium javasolja, de a hallgatók is tehetnek javaslatot. A hallgatók visszajelzései nagyon pozitívak,

hiszen nagyon jó nevű intézményekben vagy cégeknél dolgozhatnak és szerezhetnek tapasztalatokat. A legutóbbi vizsgán volt egy spanyol hallgató, aki egy kanadai egyetemen dolgozott, a Purpan Egyetem és a Debreceni Egyetem adta a társ-témavezetőket. Így a vizsgán Kanada, Franciaország és Magyarország volt videókapcsolatban. Ez a fajta együttműködés a konzorcium számára is előnyös, hiszen erősíti az egyetemek és a vállalatok kapcsolatait, és így az innovációs tevékenységet. A cégek pedig találkozhatnak nagyon jól képzett fiatal szakemberekkel, akik később a munkatársaik lehetnek.

• **A tanórákon és a szakmai gyakorlaton kívül milyen szolgáltatásokat, kikapcsolódási, interkulturális lehetőségeket kínálnak a hallgatóknak?**

A konzorciumban részt vevő négy egyetem sok ilyen lehetőséget kínál a hallgatóknak. A Debreceni Egyetem kampuszain közel 4000 külföldi hallgató él. Ezek a hallgatók nagyon gyakran tartanak a saját kultúrájukat bemutató esteket és más rendezvényeket. Emellett az egyetem is sok eseményt szervez, így megismertetve a hallgatókat hazánk kultúrájával és szokásaival. Mindemellett számtalan sportolási lehetőség is elérhető valamennyi hallgató számára. Az országon belüli szakmai tanulmányutakat is igyekszünk úgy szervezni, hogy abban mindig legyen kulturális program.

• **Milyen további tervei vannak a jövőt illetően az (immár az Erasmus+ programban működő) Erasmus Mundus mesterzakkal kapcsolatban?**

Szeretnénk a programba további, a konzorciumhoz nem tartozó egyetemekről vendégelőadókat meghívni, azzal a céllal, hogy a hallgatóknak egy-egy szakmai problémát több oldalról is meg tudjunk világítani. Erre a program lehetőséget is ad. Így terveink között szerepel nagyon neves professzorok meghívása az USA-ból, Kanadából, Ausztráliából is. Ugyancsak tervezzük a mesterképzés folytatásaként egy doktori (PhD) program elindítását. Ez egy újabb fontos lépés lesz az egyetem agrártudományi képzésének nemzetközivé tételében. •

BEKE MÁRTON

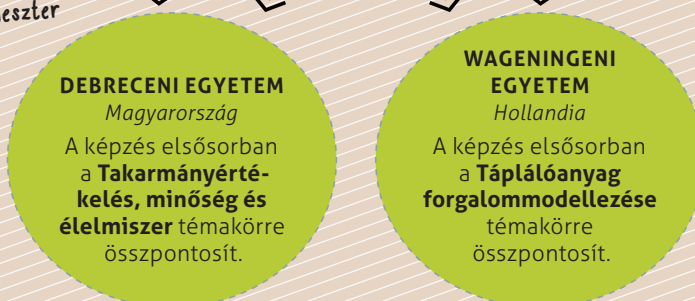
AZ EM-SANF OKTATÁSI PROGRAMJA

1. ÉV

1. szemeszter

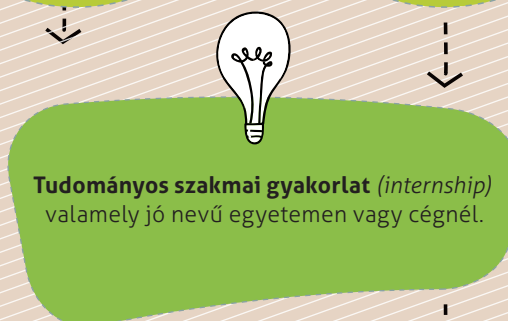

2. szemeszter

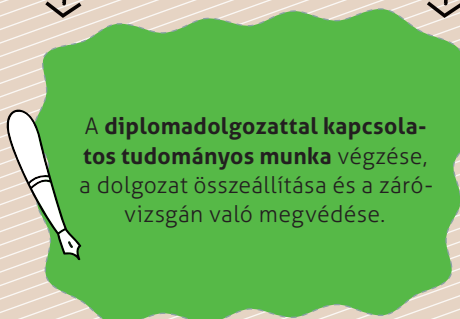

2. ÉV

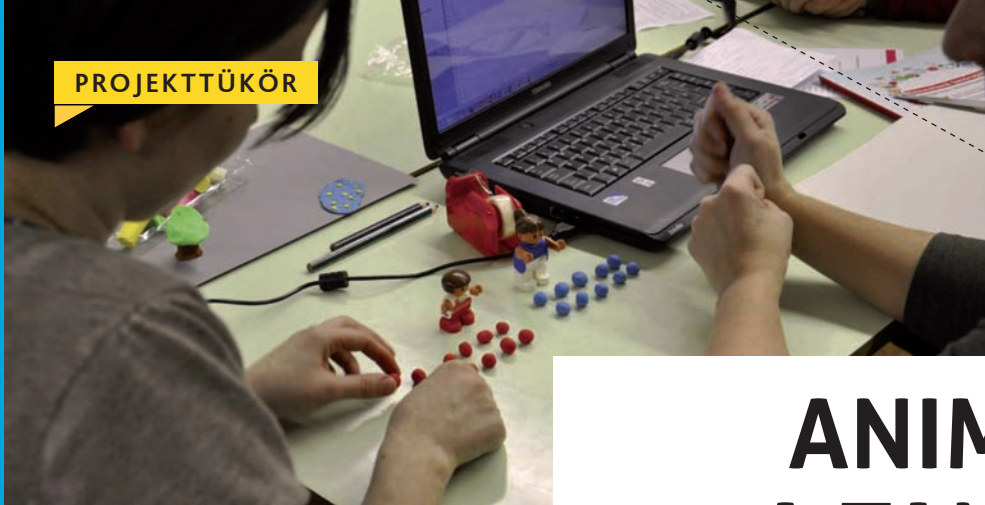
3. szemeszter

4. szemeszter

Az MSc program további részletei az emsanf.eu weboldalon található.

ANIMÁCIÓ A TANÓRÁN

AZ ANIMCLASS LEONARDO PROJEKT

A digitális nemzedék figyelmének felkeltése, tanulás iránti motiválása nem kevés fejtörést okoz a pedagógusoknak. Az IKT vezérelte társadalomban a tanulási szokások átalakulóban vannak: uralkodóvá vált a vizuális információ az írásossal szemben, előtérbe került a mozgókép; jellemző a fiatalokra a *multitasking*, továbbá a tudásvágy azonnali kielégítésére való törekvés. Összemosódik a szórakozás és a tanulás, erőteljesebbé válik a kipróbálás és a cselekvő tanulás fontossága, illetve az állandó online lét és az ily módon megvalósuló közösséghez tartozás.

A módszer lényege, hogy a diákok animációalkotási folyamatokon keresztül dolgozzák fel a különböző tananyagrészeket, vagyis kisfilmet készítenek egy-egy tananyagbeli téma bemutatásához, vagy akár a tankönyv egy fejezetéhez. A munka többnyire csoportban zajlik, erősen fejlesztve ezzel a tanulók együttműködési készségét. A módszer szinte bármilyen tantárgy esetében alkalmazható és lehetőséget nyújt több tantárgy együttes feldolgozására is. Legnagyobb ereje abban rejlik, hogy a tanulók több érzékszervükkel vesznek részt a tanulási folyamatban, ezáltal izgalmasabbnak találják, mint a hagyományos módszereket. Az animáció elkészítéséhez nagyon alaposan át kell gondolniuk, meg kell érteniük az adott témakört, és sokszor utánanéznnek olyan részleteknek, amelyeket egyébként nem olvasnának el. Az alkotás végén azonnali, „kézzel fogható” vagy inkább szemmel látható eredmény születik, amelyet a tanulók megoszthatnak (és meg is osztanak), mert büszkéek a munkájukra.

AKI EGYSZER BELÉP AZ ANIMÁCIÓKÉSZÍTÉS VARÁZSLATOS VILÁGÁBA, NEHEZEN SZABADUL ONNAN...

A Budapesti Corvinus Egyetem Tanárképző Központja 2012 őszén indította útjára az animációkészítés mint oktatási eszköz alkalmazásával kísérletező, kétéves *Animated Classwork (AnimClass)* innovációtranszfer projektet. A projekt keretén belül a már tapasztalatokkal rendelkező dániai és észtországi kollégák támogatásával, a BCE Tanárképző Központ munkatársainak és a Kecskemétfilm szakembereinek együttműködésében, magyarországi szakképző iskolákban folyt a kísérletezés az animációkészítés oktatási alkalmazásával kapcsolatosan.

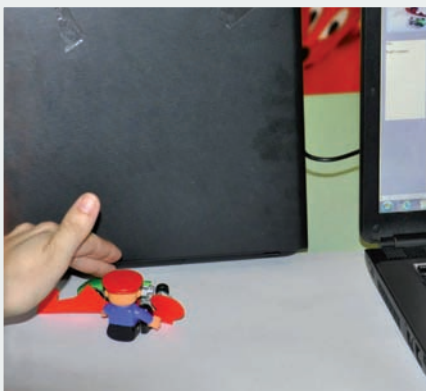
A projekt keretén belül a kísérletben a soproni Handler Nándor Szakképző Iskola, valamint a szegedi Hansági Ferenc Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakiskola és Szakközépiskola munkatársai és diákjai vettek részt, a konferenciákon és egyéb fórumokon bemutatott módszer azonban futótűzként terjedt, így számos más iskolában is belevágtak a pedagógusok diákjaikkal a tanórai animálásba. Szerteágzó témák feldolgozására került sor, de voltak olyan tanulócsoportok is, amelyek pusztán a játék kedvéért animáltak. Ez sem haszontalan, hiszen az animációkészítés akkor is jótékony, személyiségépítő hatású, ha nem kötjük konkrét tananyag feldolgozásához.

animclass.org

Az animációkészítés tanórai alkalmazása az AnimClass projekt tapasztalatai szerint rendkívül hatékonyan bizonyult mind a tanulási motiváció növelésében, mind az alap- és transzverzális kompetenciák fejlesztésében.

A projekt keretében készült animációk gyűjteménye az animclass.org honlapon érhető el.

Az AnimClass honlapon az órai alkalmazást segítő, konkrét példákat és a kísérletben részt vevő pedagógusok által írt gyakorlati tanácsokat is találhatnak az érdeklődők.

A BCE Tanárképző Központja a közeljövőben tervezi a projektben kidolgozott, 30 órás akkreditált pedagógus-továbbképzési program indítását. A képzés résztvevői alkalmassá válnak az animációkészítés mint pedagógiai módszer tanórai alkalmazásához szükséges facilitátor, vagyis tanulást támogató szerepkör ellátására. A pedagógusok a továbbképzésen megismerhetik a különböző animációkészítési technikákat, módszereket, valamint az animációkészítéshez szükséges információtechnikai eszközöket, szoftvereket. Emellett fejleszthetik szociális és konfliktuskezelő készségeiket is. •

KOVÁCS KATA, MIHÁLYI KRISZTA

Képek: ELTE PPK, animclass.org

Erasmus+

MÁR NEM TABU NE FORDÍTSD EL A FEJED, LÉPJ!

Az Európa 2000 Középiskola **Bullying és média** című projektje az iskolai erőszak ellen

Büntetés helyett közös helyzetmegoldás, drámapedagógia és a téma iránt érzékenyítő, a diákok saját forgatókönyve alapján hét európai ország tanulói által közösen leforgatott kisfilmek, konfliktuskezelési technikák, iskolai erőszakellenes stratégia és bullying-ellenes diákkampány. Mindezek egy projekten belül, a média eszközeivel színesítve. Az Európa 2000 Középiskola *Bullying és Média* című Comenius projektjének koordinátorával, Szalánczy Gáborral beszélgettünk.

• *Az iskolai erőszak kérdése itthon és a nagyvilágban is aktuális. Miért választották ezt, hat másik európai országgal közös projektjük témájául?*

Média tagozatos intézmény vagyunk, a turisztika mellett ez a szakirány jelenti a legnagyobb vonzerőt az iskolánkban. Az alapötlet az volt, hogy a zaklatás jelenségére felhívjuk a figyelmet, mert úgy látjuk, hogy a bullying jelen van a társadalomban, az iskolákban, annak ellenére, hogy Magyarországon még mindig tabunak számít, nehezen veszünk róla tudomást. Halász Sándor kollégámmal együtt a média eszközeit hívtuk ahhoz segítségül, hogy a gyerekekhez közel álló módszerekkel tegyük még életszerűbbé a tevékenységeket.

• *A diákok saját maguk forgattak kisfilmeket, nagyon valóságosnak tűnő iskolai konfliktushelyzetekről, az áldozat és a zaklató szemszögéből egyaránt. A történeteket is a gyerekek találták ki?*

A projektben részt vevő minden iskola a saját diákjaival írt egy-egy bullying forgatókönyvet, majd a nemzetközi találkozón a filmet a különböző országokból származó

diákok közösen vették fel az előre megírt forgatókönyv alapján. A kisfilmekhez óratervek és egy jól használható oktatási segédanyag is készült, amit a honlapunkról letölthetnek

az érdeklődők. A mi diákunk videója egy fiú hétköznapiját mutatja be, és különleges abból a szempontból, hogy a zaklató nézőpontjából készült. *Hungarian bullying movie* címen lehet megtekinteni a Youtube-on. A saját filmekén kívül a témában készült egyéb filmes adaptációkat is megnéztünk és feldolgoztunk a gyerekekkel órai és szakköri keretek között.

Projektünk egyik termékeként összegyűjtöttünk egy listát is témát feldolgozó legjobb filmekből.

A filmekén kívül a gyerekek fotókat is készítettek, melyeken tipikus bullying helyzeteket ábrázoltak. Ők állították be saját magukat szituációkba, és csoport-

A **bullying** szónak több magyar megfelelője van: megfélemlítés, erőszakoskodás, zaklatás, bántalmazás, mégis nagyon gyakran az angol változatot a **bull** (bika) szóból ered, amely itt arra a személyre utal, aki egy másikra erőszakosan rászáll, ismétlődően zaklatja, piszkálja. A bullying ölthet érzelmi, szóbeli és fizikai formát is, sőt külön fogalom utal az internetes zaklatásra, amelyet **cyber bullying**nak neveznek. Terjedhet a kiközösítéstől, megaláztatástól, az érzelmi zsarolástól, a diáktárs holmijának rongálásától a fizikai erőszakig.

FILMAJÁNLÓ

1. **Bang Bang You're Dead** (2002)
Rendező: Guy Ferland
2. **Elephant** (2003)
Rendező: Gus Van Sant
3. **Klass** (2007)
Rendező: Ilmar Raag
4. **Die Welle** (2008)
Rendező: Dennis Gansel
5. **Bully** (2011)
Rendező: Lee Hirsch
6. **Bowling for Columbine** (2002)
Rendező: Michael Moore
7. **Lord of the Flies** (1990)
Rendező: Harry Hook
Writers: William Golding
8. **One Eight Seven** (1997)
Rendező: Kevin Reynolds
9. **Ben X** (2007)
Rendező: Nic Balthazar

tokban dolgozva versenyeztek, hogy kinek a képe a legjobb.

• **A nemzetközi együttműködés során minden ország kidolgozta a saját iskolája erőszakellenes stratégiáját. Az Önök esetében mik voltak ebben a folyamatban a legfontosabb lépések, mik a stratégia alappillérei?**

Az elsődleges lépés az, hogy az iskola belássa, hogy létezik ez a probléma és törődni kell vele. Aztán az intézmény igazgatója tevékenyen vállalja fel, hogy ő is foglalkozik a kérdéssel. Nagyon fontos, hogy a tantestületből legyenek olyan

kollégák, akik erre időt tudnak áldozni, illetve képzéseken, érzékenyítéseken vesznek részt. Ha összeállt a csapat, akkor a tantestület többi tagjával is meg kell ismertetni a stratégiát.

A tanárokon kívül az intézményben komoly szerep jut az **iskolapszichológusnak**. Erre törvényi szabályozás is van.

Nagyon fontos az **osztályfőnök szerepe** is. A projekt során szakköri foglalkozás vagy osztályfőnöki óra keretében, pszichológus és vezető tanár felügyelete mellett több alkalommal is drámapedagógiai foglalkozásokat tartottunk. A foglalkozások során a gyerekek a saját maguk által írt bántalmazási szituációkat játszották el, majd a pszichológus útmutatásával próbálták a helyzeteket elemezni, a lelki folyamatokat megérteni. Belehelyezkedtek a zaklató és az áldozat, valamint a szemtanúk helyzetébe, utána pedig megbeszéltük, hogy mi miért történt, ki mit érzett és mit tenne az adott személy helyében. Minden esetben központi elem volt a toleranciára nevelés és a kirekesztettség megszüntetése. Mindig hangsúlyoztuk, hogy **nem a büntetés a cél, hanem a foglalkozások során a közös helyzetmegoldás**.

• **Vannak tanártovábbképzések is ebben a témában. Az Önök intézményéből vett részt valaki ilyenben?**

Én egy interneten történő zaklatás (*cyberbullying*) témában tartott képzésen vettem részt. A gyerekek attól a pillanattól, hogy regisztrálnak egy online felületre és van egy profiljuk, ki vannak téve ennek a veszélynek. A TABBY címet viselő nemzetközi projekt honlapját ajánlanám az olvasók figyelmébe, amely gyakorlati segítséget

nyújt tanároknak és a gyerekeknek is kézikönyv és online játékok formájában.

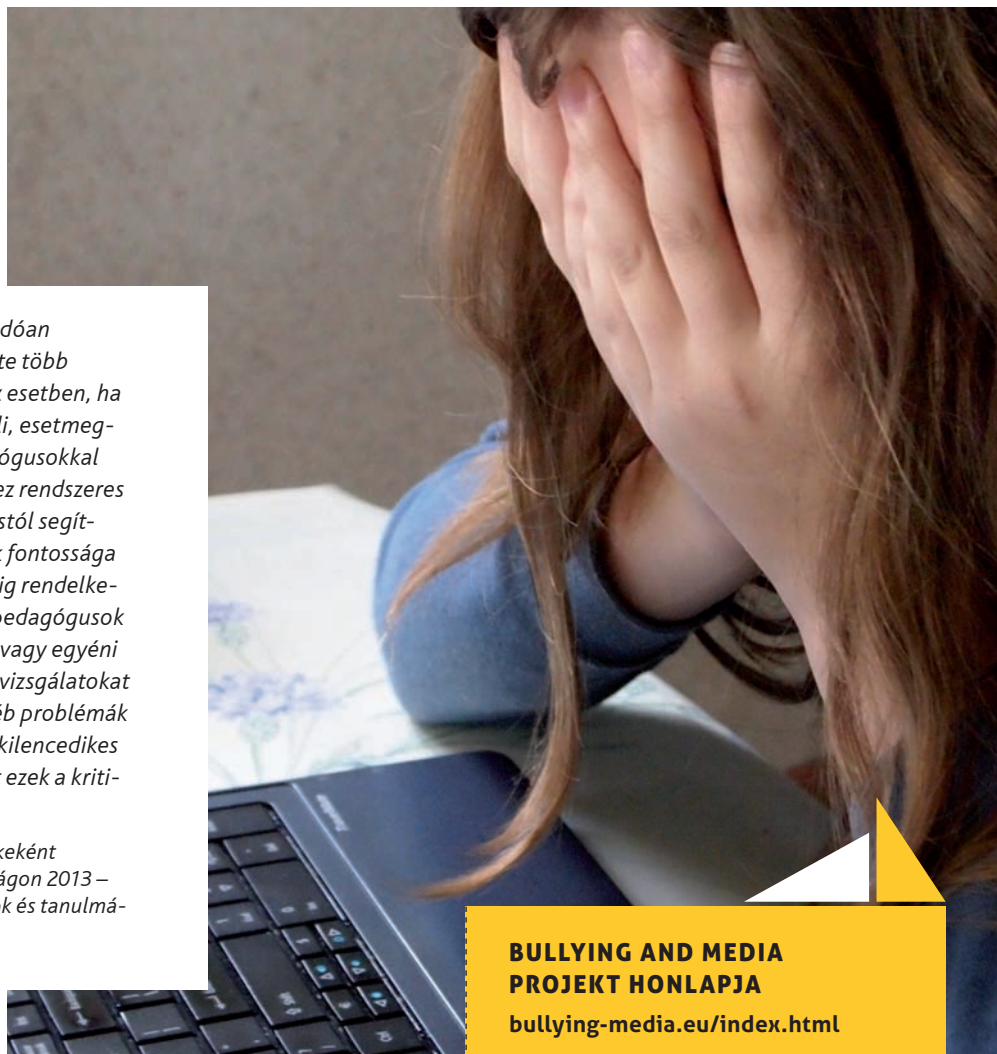
Vannak nagyon jó konfliktuskezelési képzések, ahol különböző technikákat lehet elsajátítani, de nagyon sok anyag áll rendelkezésre az interneten is. Hasznos olvasmány lehet a resztoratív technika iskolai alkalmazásáról az iskolapszichológusunkkal készült interjú, amely szintén projektünk egyik eredményeként született meg. Ebben az interjúban a pszichológus elmondja, hogy a mi iskolánkban hogyan működik a fegyelmi eljárás helyett a tisztázó kör. Ha valamilyen konfliktus merül fel, akkor egy tisztázó körben, az érintett felek – előzetes felkészítést követően az áldozat, az agresszor, a segítő, a beszélgetést levezető személy és későbbiekben a szemtanúk – leülnek egymással és a tanárok, valamint az iskolai szociális munkások közvetítésével megbeszélik a helyzetet. Az olyan retributív kérdések helyett, mint hogy ki tette, miért tette, mit érdemel, stb., resztoratív kérdéseket tesznek fel, mint hogy kit érintett, hogyan érintett, mit kell tenni a jóvátétel érdekében stb., ami a továbblépést és a probléma jövőbeni megelőzését, elkerülését segíti. Minden diáknak van egy szociális segítője, aki 25 tanulóért felel, és a gyerekek minden gondjukkal, bajukkal megkereshetik.

• **Kik tudnak legtöbbet segíteni a konfliktusos helyzetek megelőzésében és megoldásában?**

A szemlélőknek nagyon aktív szerep juthat abban, hogy megakadályozzák a bullying kialakulását. Ritka az olyan helyzet, amikor csak az áldozat és a zaklató

EMMI rendelet az iskolai erőszakhoz kapcsolódóan A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet X. fejezete több pontban is kitér az iskolai erőszakra. Abban az esetben, ha a pedagógus egy tanuló bántalmazását észleli, esetmegbeszélést kell kezdeményeznie, majd a pedagógusokkal közösen kutatják ennek lehetséges okait. Ha ez rendszeres jellegű, a tanuló köteles az iskolapszichológustól segítséget kérni. Az iskolapszichológus szerepének fontossága többszörösen megjelenik a törvényben. Mindig rendelkezésre kell, hogy álljon mind a diákok, mind a pedagógusok részére. A pszichológus szervezhet csoportos vagy egyéni foglalkozásokat. Feladata pszichológiai szűrővizsgálatokat végezni, a beilleszkedési, magatartási és egyéb problémák megelőzése érdekében. Az elsős, ötödikes és kilencedikes tanulókra külön figyelmet kell fordítani, mert ezek a kritikus korosztályok.

Forrás: A Bullying and Media című projekt termékeként elkészült „Az iskolai erőszak kérdése Magyarországon 2013 – Bullying helyzet ma. Kutatási eredmények, adatok és tanulmányok tükrében” című tanulmány.

BULLYING AND MEDIA PROJEKT HONLAPJA

bullying-media.eu/index.html

FONTOS, HASZNOS LINKEK

Az Iskolai Konfliktus Tudásközpont (ISKON) nevű adatbázist az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet hozta létre és indította el azzal a céllal, hogy összegyűjtse és elérhetővé tegye az iskolai erőszak témájában született tanulmányokat, jó példákat és eseteleírásokat a pedagógusok, intézményvezetők, szülők és érdeklődők részére.

iskon.opkm.hu

A TABBY egy nemzetközi kezdeményezés honlapja, mely elsősorban az internetes zaklatások (*cyber-bullying*) ellen lép fel és ajánl gyakorlati segítséget tanárok és diákok számára kézikönyv, illetve online játékfelületek formájában.

hun.tabby.eu

A KiVa projekt a finn iskolák többségében működő nemzeti program, amelyet elindulása óta más országok is bevezettek. Egyszerre prevenció és intervenció program, melynek már első osztálytól részét képezik a bántalmazásról szóló rendszeres foglalkozások, számítógépes játékok, a folyosókon elhelyezett plakátok, stb.

kivaprogram.net

vannak együtt, legtöbbször ott vannak a társak, a nézők, akik nem csinálnak, nem szólnak semmit, és ezzel is biztatják a zaklatót.

• **A hallgatás beleegyezés?**

Igen, ezért el kell érni, hogy a szemlélők valamit tegyenek. Hogy ne fordítsák el a fejüket, hanem járjanak nyitott szemmel, jelezzék, ha egy ilyen helyzetet látnak. Minél többen szólnak, annál könnyebb fellépni és megoldást találni.

Abban, hogy ehhez bátorságot, tudást merítsenek, nagyon sokat segítettek a már említett drámapedagógiai foglalkozások, a kisfilmek megbeszélése és az egész iskolát érintő *Anti-Bullying Day* témanap is, ahol a diákok kampányoltak az iskolai zaklatás ellen. Előadásokat tartottak a társaiknak, filmeket vetítettek, aláírást gyűjtöttek, aszfaltrajzot, plakátokat és pólót készítettek.

• **Milyen szituációk mozgatták meg leginkább a diákokat?**

Leginkább azok a helyzetek, amelyekbe nem szívesen helyezkednek bele. Amikor kipróbálhatták, hogy milyen átélni az érzelmi zsarolást, a kiközösítést, az oda-

szúrt mondatokat, amelyek szépen lassan gyűlnek az emberben...

Fontos volt nekik az is, hogy kiemelt szerepbe kerültek a társaik között, büszkéek voltak arra, hogy angolul előadást tarthattak, kipróbálhatták a tanári szerepkört. Részt vettek kutatásokban, interjút készítettek a rendőrkapitányság munkatársával, és részt vehettek az utazásokon.

• **Önnek mik voltak a két év legemlékezetesebb pillanatai?**

Mikor délután még hosszú órákon keresztül dolgozunk a projekten és senki sem azon aggódott, hogy mikor megyünk már, hanem belefeleledkezünk a munkába. Estébe nyúlóan vágtuk a filmeket, csiszoltuk a beállításokat. Aztán a tavalyi projektalálkozón öt különböző anyanyelvű diákkal csináltuk ugyanezt. Ezek azok az élmények, amelyek miatt én még képes vagyok tanárként létezni, és szívesen vagyok tanár, mikor létrehozunk valamit, mikor a tanár partnerként kezeli a diákokat. •

Az interjút készítette:
FINTÁNÉ HIDY RÉKA

Kincset érő szókincs

a magyar nyelvet tanulóknak

A magyar nyelvvel kapcsolatos ismeretek egyetlen „dobozban” való megjelenítésére jött létre a Hungarobox projekt. De vajon mi is kerül ebbe a „magyar dobozba”?

HUN
GARO
BOX

A magyar nem tartozik a legismertebb nyelvek közé, ennek ellenére Európában számos olyan egyetemet, civil szervezetet, vagy felnőttképzéssel foglalkozó központot találunk, ahol lehet magyarul tanulni. A Hungarobox projektben társult intézmények Nyugat-Európa (Hamburgi Egyetem), Észak-Európa (Finn-Magyar Társaság – Helsinki; Tartui Egyetem), Közép-Európa (Károli Gáspár Református Egyetem – Budapest) és Dél-Európa (Firenzei Egyetem) hungarológiai oktatási pontjait reprezentálják. Mindenhol tanítanak magyart idegen nyelvként, a Károli Egyetemen nyelvtanárokat is képeznek, kevés azonban a korszerű nyelvkönyv és segédanyag, különösen magasabb (B1, B2) nyelvi szinteken, és igen nehezen jönnek létre online oktatóanyagok és szótárak, mivel ezek nagyon költségesek.

A Finn-Magyar Társaság által elindított kezdeményezés célja az, hogy az infokommunikáció területén – amely a szókincs talán leggyorsabban változó szelete – hozzon létre haladó szintű nyelvtanulók számára egy **kb. 300 lexikai egységből álló, többnyelvű online szótárt, valamint modern, akár szleng elemeket is tartalmazó kommunikatív kompetenciát fejlesztő gyakorlatokat**. Ezeket egy közös honlapon

tesszük elérhetővé a pályázati futamidő végén. A szótár nyelvei: magyar (alap), angol (mint a nyelvtanulók többsége által ismert nyelv), észt, finn, német, olasz – tehát a részt vevő országok nyelvei.

A Grundtvig tanulási kapcsolatok segítségével az utazások során megismerjük egymás országát, intézményét, a megbeszéléseken áttekintjük a teendőket, otthon pedig a megvalósításon dolgozunk. Emellett alkalmanként a szakma szélesebb köre számára is nyitott workshopokat, továbbképzéseket szervezünk a projekt elméleti hátterének és gyakorlati hasznosíthatóságának a bemutatására. Budapesten például közel 150 résztvevőt köszönhetünk a partnertalálkozóhoz kapcsolt Magyar mint idegen nyelv napja – 2013 című rendezvényen, de itt voltak a partnereink a 2015 januárjában tartott továbbképzésen is. Stuttgartban, Berlinben és Helsinkiben is összekapcsoltuk a szűkebb munkamegbeszélést a helyi magyarnyelv-tanárok továbbképzésével. E két utóbbi rendezvény alkalmat adott az elkészült, 365 lexikai egységet, grammatikai információkat és példamondatokat is tartalmazó infokommunikációs szótár előzetes kipróbálására, valamint gyakorlatok tesztelésére.

A jelenlegi keretek csak azt teszik lehetővé, hogy a Hungarobox csapat egy

adott témakörből készítsen egy lehetséges mintát a magyar mint idegen nyelv majdani középfaladó szintű tanulói szótárához. A szókincs feldolgozásának és a gyakorlatoknak a használhatóságát azonban csak a kipróbálás igazolhatja, ezért már a projekt futamideje alatt elkezdjük megismertetni a magyarországi és külföldi nyelvtanárokkal a tartalmát. Az online megjelenés, a további nyelvekkel való bővítés lehetősége azt szolgálja, hogy minél szélesebb körhöz eljuthassanak a projekt eredményei. A tavaszi firenzei partnertalálkozón már csak a szótár finomításával, valamint az elkészült közel 100 feladat áttekintésével foglalkoztunk. A zárótalálkozón befejezzük a tartalommal kapcsolatos munkát, és előkészítjük az utolsó, helsinki találkozót, ahol értékeljük a közös munkát, és megtervezünk a folytatást is. •

A projekttel kapcsolatos további tudnivalók a Finn-Magyar Társaság honlapján olvashatók:
www.suomiunkari.fi
További információ a projektről:
nador.orsolya@kre.hu

Írta: NÁDOR ORSOLYA,
szerkesztette: VÁRTERÉSZ FLÓRA

Diákkfilmek a vészkorszakról

A Vitrin projekt

**Új, a középiskolai történelem-
tanításban is alkalmazható
módszert vezetett be az
Anthropolis Antropológiai
Közhasznú Egyesület.
A digitális történetmesélés
lényege, hogy a tanulók fény-
képek, tárgyak segítségével
személyes élményeiket, családi
történeteiket dolgozzák fel úgy,
hogy a végeredmény egy mások-
kal is megosztható kisfilm legyen.
A Vitrin projekt keretében a
holokauszt időszakáról születtek
megrázó, megdöbbentő
és elgondolkodtató alkotások.**

A középiskolai történelemtanításban is alternatívát jelenthet az az oktatási módszer, amelyet az Anthropolis Antropológiai Közhasznú Egyesület próbált ki és vezetett be az Európai Unió Európa a polgárokért programjának segítségével. A digitális történetmesélés (*digital storytelling, DST*) technikáját egy különleges, **A Soá családi narratívái – Vitrin projekt** címet viselő kezdeményezés keretében először pedagógusoknak tanították meg, akik aztán egyéni és csoportos munka keretében arra bíztatták diákjaikat, hogy keressenek olyan tárgyakat és azokhoz köthető családi történeteket, anekdotákat, amelyek valamilyen módon kapcsolhatók a zsidóság második világháborúban elszenvedett tragédiájához. *„Akár kellemes, akár nehéz emlékekről van szó, a folyamat végére tisztábban látod, mit is jelentett számodra. Felemelő és megerősítő élmény, ami közelebb visz magadhoz”* – állítja a digitális történetmesélés módszerről Máté Barbara tréner, coach.

A feltárt emlékek mellé a tanulók fotókat, képanyagot kerestek, majd egy rövid forgatókönyvet írtak, és digitálisan rögzítették, végül megvágták a történetet. Megrázó, megdöbbentő, elgondolkodtató kisfilmek egyaránt születtek.

MA MÁR TUDJÁK: A FILM BENNÜK VAN

„Az volt a célunk, hogy minél több embert meggyőzzünk: a holokauszt korántsem csupán a zsidóság ügye. Ugyanakkor el akartuk kerülni ennek a tragédiának a hollywoodi stílusú feldolgozását, vagy azt, hogy a gyerekek elsősorban az elhunytakra, elhurcoltakra vonatkozó számokkal tegyék súlyossá a mondanivalójukat. Bár találoztunk olyan reakciókkal, amelyek szerint nem kellene »már megint« ezzel a témával foglalkozni, az elért eredmények igazolnak bennünket és igazolják a Vitrin projekt létjogosultságát” – mondta Nagy Balázs, a projektben dolgozó egyik tréner.

Három napos tréningek keretében 15 tanárt készítettek fel a digitális történetmesélés módszerének átadására, aminek három fő fázisa a gyerekek ösztönzése a számukra fontos történetek megtalálására, azok saját szavaikkal, illusztrációikkal való elmeséltetése és a megosztás – akár szűk családi, iskolai körben, akár az interneten a széles nyilvánossággal.

Az egyik részt vevő pedagógus beszámolója szerint az ő 12 önkéntes diákból álló csoportjában eleinte csak lassan jöttek a történetek és a tárgyak. A gyerekek sokszor elbizonytalanodtak, mondataik megbicsaklottak, húzták az időt. Egészen addig, amíg a Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában tett látogatás alkalmával nem találkoztak egy fiatal rabbival, aki közvetlen stílusával gyorsan áttörte azokat a falakat, amiket a diákok önmaguk és a téma köré felhúztak. A tanulók bírálni kezdték a holokauszttal való szembe

sz. Neumann...
Győr, 1932. január 21./
kat, 1944. június hónap
azóta vissza nem tört
tartózkodási helyük isme

 Európa
a polgárokért

digitalistortenetmeseles.hu

nem nézés gyakorlatát, és gyorsan megszületett az első kisfilm, amit sorozatban követett a többi. Ma már tudják, hogy a film bennük van, és azt is: a válaszok helyett olykor bőven elég, ha a kérdéseket keresik.

A MÓDSZER

A Vitrin projekt során összesen 64 digitális kisfilm született – ezek közül 36 publikus, megtekinthetők a digitalistortenetmeseles.hu címen is –, a módszert elsajátító tanárok pedig újabb és újabb évfolyamokat taníthatnak meg a DST technikájára. Tucatnyi pedagógus részletes élménybeszámolóval szolgált a projekt megvalósítóinak, és a Vitrint akadémiái érdeklődés is kísérte többek között az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Central European University részéről. DVD formájában módszertani kiadvány is született a projekttel kapcsolatos tapasztalatokról.

„A DST nem csak a nyelvi, szociális és digitális kompetenciafejlesztés kiváló módszere, de egyéni igényekhez igazítható, ráadásul a 10–18 éves fiatalok érdeklődési köréhez közel álló eszközöket és nyelvet használ” – hívta fel a figyelmet Nagy Balázs. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a diákok megtanultak a korlátozott terjedelemhez igazodva fogalmazni (a DST esetében ez szóban 1,5-2,2 perc, írásban pedig 180-320 szó), és nagyon rövid idő alatt elsajátították a számítógépes vágóprogram használatát is, amiből később szabadidejükben – vagy akár a pályaválasztáskor – is profitálhatnak.

„Bízunk benne, hogy a módszertant egyre több iskola veszi majd át és teszi képzése részévé” – tette hozzá Nagy Balázs.

EURÓPA A POLGÁROKÉRT

A Soá családi narratívái – Vitrin projekt az Európai Bizottság Európa a polgárokért programjának keretében valósult meg, amelynek célja, hogy ösztönözze a polgárok aktív részvételét a közös Európa építésében.

A Vitrin projekt célcsoportjába a 10 és 18 év közötti diákok és tanáraik tartoztak, a cél pedig az volt, hogy a kutatómunkára mind a zsidó, mind a nem zsidó származású családok gyermekeit ösztönözzék.

A digitális történetmesélés módszerének lényege, hogy a tanulók fényképek, tárgyak segítségével személyes élményeiket, családi történeteiket dolgozzák fel úgy, hogy a végeredmény egy saját hanggal kísért, adathordozók (DVD-k, CD-k) révén vagy az interneten a közösségi oldalak, illetve a YouTube segítségével megosztható kisfilm legyen.

A megvalósításban az Anthropolis Antropológiai Közhasznú Egyesület partnere volt a zsidó kultúra ápolása és az emlékezés iránt elkötelezett Lindenfeld Partners, valamint az Egységes Magyar Izraelita Hitközség (EMIH).

WILLIN-TÓTH KORNÉLIA

TIPPEK az Európa a polgárokért projektek hatékonyabb megvalósításához

Egy pályázat elkészítése rengeteg munkát igényel. Ki kell választani a megfelelő témát, lehetőleg minél több (nemzetközi) partnert kell találni a létrehozásához, részletesen ki kell dolgozni a tevékenységeket, át kell gondolni a várható logisztikai és adminisztrációs teendőket, és még sorolhatnánk. Még a legalaposabb tervezés ellenére is felmerülhetnek azonban váratlan nehézségek. Ezeket teljesen kiküszöbölni, elkerülni nem lehet, de a minden eshetőségre felkészülő – különösen a kevésbé tapasztalt – pályázók elejét vehetik a projektek megvalósítása során felmerülő akadályoknak, ha már az elején számba veszik a lehetséges kihívásokat. Íme, néhány hasznos tanács a projekt hatékony megtervezéséhez és lebonyolításához.

REÁLISAN MÉRJÜK FEL A SZERVEZET ERŐFORRÁSAIT, ÉS ENNEK MEGFELELŐ MÉRETŰ PROJEKTET TERVEZZÜNK!

A pályázat megtervezése során sokan a lehető legmagasabb összeg elnyerését tűzik ki célul, hiszen minél nagyobb a támogatás, annál több tevékenységet lehet finanszírozni belőle. Mielőtt azonban kizárólag az összeg nagysága határozná meg a pályázatot, érdemes végiggondolni, milyen feladatokkal, kötelezettségekkel is jár mindez. Minél magasabb ugyanis az elnyert támogatás, annál nagyobb, összetettebb projektet kell megvalósítani, például jóval több résztvevőre és partner szervezet bevonására van szükség.

Ha nem kellően átgondolt a projekt, és a pályázók nem a lehetőségeiknek, erőforrásaiknak megfelelően tervezik meg

a tevékenységeiket, akkor előfordulhat, hogy a megvalósítás során azzal szembesülnek, hogy a feladat „túlnőtt” rajtuk. Kiderülhet például, hogy mégsem rendelkeznek elég munkatárssal és önkéntes segítővel ahhoz, hogy megfelelően koordinálhassák a lebonyolítást, valamint ellássák az adminisztrációs és logisztikai feladatokat is. Emellett az is előfordulhat, hogy a pályázatukban vállaltak ellenére mégsem tudnak mozgósítani kellő számú résztvevőt és partner szervezetet. Ez komoly nehézséget jelenthet, hiszen azt is eredményezheti – különösen a testvérvárosi találkozók esetében – hogy a projekt végül nem kap annyi pályázati támogatást, mint amivel a pályázás során számoltak a szervezők.

FOLYAMATOSAN TARTSUK SZEM ELŐTT, MIT VÁLLALTUNK A PÁLYÁZATUNKBAN!

Nem elég jó pályázatot írni, sikeres pályázat esetén az ötletet meg is kell utána valósítani. A projekt paraméterei a pályázatban megadottak szerint szerepelnek majd az EACEA által küldött támogatási szerződésben, és ezeket követve kell lebonyolítani a projekt tevékenységeit.

Az elszámolás során tehát azt kéri számon a pályázóktól, amit pályázatukban – és ennek megfelelően a támogatási szerződésben – vállaltak. Ezért sem tanácsos olyan projektbe kezdeni, ami irreálisan nagy, akár anyagi, akár humánerőforrásait meghaladó terhelést jelent a pályázó szervezetek számára. Hasznos lehet egy kicsit mindig „alultervezni” a projektet – akár a résztvevők, akár a partnerek, akár a projekt során megvalósítandó tevékenységek számának tekintetében –, mert így kevésbé valószínű, hogy mégsem tudják megvalósítani – papíron és elméletben megfelelőnek tűnő – terveiket a pályázók.

MINDIG FEKTESSÜNK KIEMELT HANGSÚLYT A PARTNEREKKEL FOLYTATOTT KOMMUNIKÁCIÓRA!

Az Európa a polgárokért program projektjeiben kiemelt szerepük van a pályázó szervezeteknek. Ők nyújtják be a pályázatot, sikeres projektötlet esetén velük köt szerződést az EACEA, ők kapják a támogatást, és ennek megfelelően elszámolási kötelezettségük is nekik van a projekt végén. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a partnereket csak „díszletként”, névleges együttműködő félként kell bevonni a projektekbe.

A **partner szervezeteknek** ugyanúgy fontos, hogy a projektek sikeresen valósuljanak meg, mint a pályázóknak, hiszen a megvalósított tevékenységekből ők is profitálnak. Feltehetően azért csatlakoztak a projekthez, mert szívügyüknek tekintik a feldolgozandó témát, ezért lelkesen, minden erejükkel a rendezvények sikeres megvalósítását fogják elősegíteni. A projekt közben pedig lehetőség nyílik számukra a **tapasztalatcserére**: bővíthetik módszertani eszköztárukat a témák feldolgozását illetően, valamint hasznos ötleteket, tippeket szerezhetnek a projektek logisztikai feladatainak ellátásáról, melyek később akár saját projektjeik megvalósítása során is segíthetik őket. Emellett bővíthetik, építhetik **kapcsolatrendszerüket** más országokból érkező szervezetek képviselőivel, melyek további, hosszabb távú együttműködés lehetőségét is biztosíthatják számukra. Érdemes tehát kihasználni a partnerek által nyújtott segítséget és erőforrásokat.

Ahhoz, hogy a partnerek hatékonyan vehessenek részt a projekt megvalósításában, fontos, hogy **folyamatos tájékoztatást** kapjanak a projektről. Nemcsak a tervezés, előkészítés fázisában hasznos az intenzív kommunikáció, hanem a projekt teljes lebonyolítása során. Így mindig tisztában lehetnek a projekt aktuális állásával, emellett időben szembesülhetnek az esetlegesen felmerülő problémákkal – ezért alaposabban fel is tudnak készülni a megoldásukra. A pályázó szervezet részéről érkező folyamatos tájékoztatás és nyomon követés segítheti őket az adminisztrációs feladatok ellátásában is, ami felbecsülhetetlen segítségnek bizonyulhat a projekt elszámolása során.

A minél gördülékenyebb kommunikáció érdekében elengedhetetlen a megfelelő kapcsolattartók kijelölése. Olyan személyeket érdemes választani, akik képesek átlátni a komplex feladatokat, tisztában vannak az Európa a polgárokért program szabályaival és követelményeivel, és pontosan ismerik a megvalósítandó projektet. Fontos, hogy könnyen elérhetőek legyenek, hamar reagáljanak a megkeresésekre és a kérdésekre. Az akadozó kommunikáció ugyanis nagymértékben lassíthatja a tevékenységek

Felsőnyék Önkormányzatának a Négy generáció Európáért Európai Piknik elnevezésű testvérvárosi találkozó során 13 külföldi település munkáját kellett összehangolnia, melyhez elengedhetetlen volt a megfelelő kommunikáció a partnerek között.

megszervezésének folyamatát. Célszerű azt is figyelembe venni, hogy a projektek nemzetközi jellegre való tekintettel aktív idegen nyelvtudásra is szükség van.

Számítani kell arra, hogy minél több a partner, annál összetettebb a velük folytatott kommunikáció. Ez azonban sosem szegheti kedvét a projekt megvalósítóinak, hiszen a megfelelő együttműködéshez elengedhetetlen a kielégítő és aktív információcsere. A partnerekkel folytatott hatékony kommunikáció szorgalmazása leginkább a pályázó szervezet feladata, hiszen szerződő félként ő felel a projekt megvalósításáért.

Természetesen még tovább lehetne sorolni azokat a szempontokat, amelyek végiggondolásával minimálisra csökkenthetők a projekt megvalósítása során felmerülő nehézségek. Ám már azzal is sokat segíthetünk magunkon, ha a fentieket mérlegelve állunk neki a tervezésnek, majd később a megvalósításnak. •

FRANK NÓRA

A **disszemináció** a projektek eredményeinek terjesztése, lehetőség szerint minél szélesebb körben, minél hatékonyabb módon. A disszemináció lehet a projektek során megszületett termékek (új képzések, tantervek, tananyagok, taneszközök stb.) terjesztése vagy a projektmegvalósítás tapasztalatainak (projektmenedzment, együttműködés, módszertan stb.) átadása.

PEDAGÓGIAI STRATÉGIA: Bevált tapasztalatok leírása, jó ötletek jegyzéke. **Példa:** *Bullying and Media projekt: National and International Strategies Against Bullying* – hogyan kezelik a pedagógusok ezeket a szituációkat az egyes országokban. **bullying-media.eu » Activity**

TANULÁSI FORRÁSOK: Összegyűjtött anyagok, források egy-egy témához kapcsolódóan, melyek forrásként szolgálhatnak a téma iskolai feldolgozásához. **Példa:** *Bullying and Media projekt: Filmlista – Bullying a mozifilmeken* – az iskolai zaklatás problémakörének, hatásaival foglalkozó filmek listája.

TALÁLKOZÓK, BESZÉLGETÉSEK A HELYI, NEM SZAKMAI KÖZÖSSÉGGEL:

Találkozó szülőkkel, tanárokkal, vezetőkkel, a helyi média képviselőivel, informális tájékoztató a projektről. **Példa:** a nagykorú Toldi Miklós Élelmiszeripari Szakképző Iskolában azt tervezik, hogy az összes eddigi Leonardo gyakorlatukat találkozóra hívják, így megtudhatják, kinek milyen előnye származott a külföldi szakmai gyakorlatból.

HÍRLEVÉL: Rendszeres időközönként, pl. negyedévente kiküldött elektronikus hírlevél az aktuális hírekről, eseményekről, tervekről, eredményekről. Érdemes egy-két képpel színesíteni, hosszabb anyagokról linket betenni.

PROJEKTBEZÁMOLÓ:

A projekt eredményeit, tanulságait összegző kiadvány.

TANULMÁNYOK, ÖSSZE-HASONLÍTÓ TANULMÁNYOK:

Egy téma, az adott helyzet feltérképezése az egyes országokban, majd nemzetközi összehasonlítása.

Példa: *Bullying and Media projekt: Survey results* – Összehasonlító elemzések: **bullying-media.eu » Activity**

SAJTÓKÖZLEMÉNY:

sajtónak küldött tájékoztató, közlésre alkalmas megfogalmazással, háttérinformációkkal. Felhívja a helyi, országos, szakmai nyilvánosság figyelmét az eseményre, programra, eredményekre.

KONFERENCIA, ZÁRÓKONFERENCIA:

Egy vagy több napos rendezvény sok meghívottal, kidolgozott programmal, egy-egy több témára felépítve, illetve a projekt eredményeinek minél szélesebb körű megismertetésére.

DISSZEMINÁCIÓS KISOKOS

DISSZEMINÁCIÓS LEHETŐSÉGEK PÉLDÁUL:

JÓ GYAKORLATOK GYŰJTEMÉNYE:

Különböző intézményeknél vagy országokban fellelhető pozitív példák összegyűjtve, interneten megosztva.

OKTATÓFILMEK:

A projekt résztvevői által készített filmek, videók.

Példa: *Today, Blue Planet, but Tomorrow?* Comenius projekt – kisfilmek a víz szerepéről: **blueplanet.espsj.edu.pt**

OKTATÁSI SEGÉDANYAG:

A projekt során használt vagy kifejlesztett módszer(ek)ről összeállított, más iskolák tanárai, intézmények számára jól alkalmazható gyűjteményes kiadvány: módszerek, elemzések, oktatási segédanyagok. **Példa:** Rogers Alapítvány *Act Your Jobs!* Leonardo projektje – színházi eszközöket hívtak segítségül, hogy növeljék a fiatalok elhelyezkedési esélyeit: **actyourjob.eu/sites/default/files/Script_Handbook.pdf**

SZÓRÓLAPOK, KIADVÁNYOK:

Nyomtatott tájékoztató anyagok.

PROJEKTHONLAP: Mindenki által bármikor elérhető felület, amin megtalálható a projekt leírása, résztvevők, események, programok, projekt eredmények bemutatása, ahova könnyen feltölthető fotók, beszámolók, projekttermékek.

FACEBOOK ÉS MÁS KÖZÖSSÉGI OLDALAK, CSOPORTOK:

Személyes kapcsolattartásra, informális tájékoztatásra, hírek, információk, képek megosztására. A csoporttagok ismerősein keresztül a szélesebb nyilvánosság is elérhető.

SAKMAI SZERVEZETEKNEK LÉTREHOZOTT LEVELEZŐLISTA:

Segítségével gyorsan elérhető az adott csoport, rendszeres tájékoztatást lehet küldeni a projekt iránt érdeklődőknek.

SAKMAI RENDEZVÉNYEK, TALÁLKOZÓK, WORKSHOPOK:

Egy vagy több témára felépített rendezvény, különböző, a témához alkalmas formátumban.

TOVÁBBI HASZNOS TANÁCSOK HONLAPUNKON:

tka.hu » Tudástár
» **Hogyan tudom hatékonyan terjeszteni...?**
» **Tanácsok a hatékony disszeminációhoz**

KÉPZÉSI AJÁNLÓ

A Tempus Közalapítvány folyamatosan zajló csoportos képzései mellett a következő, nyílt képzési időpontokra várjuk egyéni résztvevők jelentkezését:

NYITOTT KÉPZÉSEK

▶ EU English – európai uniós ismeretek angol nyelven, VI. modul	2015. augusztus
▶ Angolul az EU-ban – 30-tanórás pedagógus-továbbképzés	2015. augusztus
▶ Projektmenedzsment lépésről lépésre	2015. augusztus
▶ Alma a fán pedagógus továbbképzés	2015. szeptember-október
▶ Lépéselőnyben az EU-ban – állampolgári és közigazgatási ismeretek az Európai Unió működéséről	2015. október
▶ Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás – alapozó szint	2015. október-november

ZÁRT, INTÉZMÉNYI KÉPZÉSEK

- ▶ Hatékony kommunikáció – prezentáció – jelenleg csak csoportos megbízás esetén elérhető.
- ▶ Modern oktatási módszerek az egyetemen – tantárgyukat angol nyelven tanító egyetemi, főiskolai oktatóknak képzésünk szintén csak csoportos megbízás esetén érhető el.

Tempus Képzőközpont
| képzési naptár | 2015. őszi félév

PÁLYÁZATI TOP 10, avagy slágerszavak a pályázati útmutatókban

Önnel előfordult már, hogy zavartan nézegette a pályázati útmutatót, és elbizonytalanodott abban, hogy egyáltalán képes lesz valaha is megérteni? Ne aggódjon: a pályázatok, projektek világába belecsöppenő „újoncnak” gyakran van olyan érzésük, hogy itt valami érthetetlen nyelvet beszélnek a szakemberek, veteránok egymás között. Ők szemlátomást értik, miről van szó, az újonc azonban zavartan töltögeti a pályázati adatlapok pontjait, és bízik benne, hogy jól értelmezi a szavakat és azt, hogy mit is várnak tőle. Most eláruljuk: gyakran a veterán pályázók sem ugyanazt értik a különböző fogalmak alatt, illetve gyakran ők sem ismerik pontos jelentésüket a pályázati és projekt terminológiában.

Összeállításunkban Kellermann Éva pályázati szakértő és projektmenedzser tolmácsolásában megismerhetik a 10+1 legfontosabb fogalmat, és amit dióhéjban érdemes róluk tudni.

Kérje el a teljes cikket, melyben választ kaphat az alábbi kérdésekre!

- Mi a különbség projekt és pályázat között? Miért baj, ha a kettőt összekeverjük?
- Mire és kinek jó a megvalósíthatósági tanulmány?
- Hogyan függenek össze az általános és a konkrét projektcélok? Mi a különbség köztük?
- Mire jók a hatás- és eredményindikátorok? Egyáltalán, mi a különbség hatás és eredmény között?
- És hogyan tudunk ezek pontos ismeretében realisabban tervezni? Miként tudunk eredményesebben kommunikálni a projektünkben dolgozó belső és külső munkatársakkal, partnerekkel?

PEDAGÓGUS KÖZÖSSÉGEK MEGERŐSÍTÉSE

– ALMA A FÁN KÉPZÉS

A Tempus Közalapítvány
alma a fán családjának új tagja!

- **Pedagógusként Ön is napi szinten átéli,** hogy nehéz boldogulni a gyerekekkel, betemetik az adminisztratív teendők, esetenként pedig a szülők nyomasztják lehetetlen elvárásaikkal, mindeközben a kollégákkal sem mindig könnyű?
- **Iskolavezetőként Ön is ismeri azt az érzést,** hogy miközben ellepik a napi finanszírozási és egyéb menedzsment gondok, alig marad ideje a pedagógiai vezetésre, a munkatársak szakmai támogatására, az intézmény jó légkörének megteremtésére?
- **Ön is érzi,** hogy a felgyorsult világ, az online közösségek térhódítása, a korábbi tudás túl gyors elévülése együtt milyen kihívást jelent, és ebben a helyzetben nehéz módszertanilag frissnek maradni, a mai gyerekek nyelvén beszélni?

Hogyan tudunk a napi kihívások közepette mégis bizalomra alapozó tanulóközösségeket, munkaközösségeket létrehozni?

Ismerje meg a Tempus Közalapítvány Képzőközpontjának legújabb pedagógus-továbbképzését, kezdve a képzés 3 ígérétevel.

A KÉPZÉS 3 ÍGÉRETE

1 DIÁKJAI JÓ TANÁRNAK TARTJÁK, AKINEK ÉRDEKESEK AZ ÓRÁI

Olyan szemléletmódot sajátíthat el, amivel a tanulói szemében izgalmassá, élményszerűvé teheti az óráit. Valószínűleg hibázni fog, nem lesz tökéletes, de ez senkit nem fog zavarni. A megújulásra képtelen vagy túl sokat panaszkodó tanárok közül ki fog tűnni azzal, hogy képes lekötteni a diákok figyelmét, mivel az itt kapott inspirációk által új formában is találja majd tudását.

2 KOLLÉGÁI SZERETNEK ÖNNEL EGYÜTT DOLGOZNI

Senki nem szereti, ha a gyengeségei lelepleződnek, ezért a munkahelyeken, így az iskolákban is gyakori, hogy az együttműködés helyett rivalizálás alakul ki. Az Alma a fán képzésen a bizalomépítés a tematika alapja, ezért konkrét módszereket is mutatunk, amivel kísérletezésre, új dolgok kipróbálására és együttműködésre ösztönözheti kollégáit. Varázspálcát persze nem adhatunk, mert a valódi változásokhoz idő és türelem kell.

3 INTÉZMÉNYE A JÓ LÉGKÖRÉRŐL LESZ ISMERT, AHOVA A SZÜLŐK IS SZERETNEK BEJÁRNI

Egy jó hírű intézménybe mindenki szeret bejárni: diákok, pedagógusok, szülők, és ez egyben sokféle új lehetőséget is teremt. A képzés során sokat foglalkozunk azzal, hogy miként alakítható ki olyan munkahelyi légkör, amelyben a tanulók és pedagógusok, valamint a szülők és pedagógusok közti viszony is korrekt és együttműködő, mert a bizalomra épül.

HOGYAN? AVAGY MI LESZ A PEDAGÓGUS KÖZÖSSÉGEK MEGERŐSÍTÉSE – AZ ALMA A FÁN KÉPZÉS PROGRAMJA?

Pedagógus közösségek megerősítése – Alma a fán képzés (60 tanóra)

- 1. blokk:** Az iskola nyitott világa – Pedagógusok és diákok a tanulás új útjain; Változó pedagógus szerepek
 - 2. blokk:** Tanulási eredmények alapú tanóratervezés és vezetés; Pozitív fegyelmelés – kölcsönös tiszteleten alapuló pedagógus-diák kommunikáció
 - 3. blokk:** Fejlesztő értékelés: visszajelzés a gyerekeknek, munkatársaknak, szülőknek; Problémás háttérű tanulók kezelése
 - 4. blokk:** Tanulócsoporthoz vezető, a csoportdinamika titkai; IKT-eszközök kreatív felhasználása a tanulási folyamatban
 - 5. blokk:** Kreatív értekezletvezetés és közösségi megbeszélő módszerek; A tantestület, mint közösség – a pedagógusok szakmai támogatásának gyakorlatias módszerei
- Ezekre a kérdésekre keressük a válaszokat saját élmény alapján.

Miért éppen a Tempus Közalapítvány Képzőközpontja? És kiktől tanulhat az ALMA A FÁN képzésen? Milyen bónuszt kap, ha Ön vagy akár egész intézménye jelentkezik a kurzusra? Keresse meg a válaszokat a [Tempus Közalapítvány honlapján](#) a képzések menüpontban, az [Alma a fán pedagógus továbbképzésre](#) kattintva!

» tka.hu/kepzesek

KÉRDÉSE VAN? KÍVÁNCSI A RÉSZLETEKRE?

Forduljon a képzés koordinátorához, az alábbi elérhetőségeken:

kepzes@tpf.hu • 06-1-237-1300/120-as mellék

4 for Europe

országos középiskolai verseny

A kecskeméti Katona József Könyvtár *Europe Direct* irodája 2008 óta szervez országos tanulmányi versenyt középiskolások számára EU-s témában. Az évek során több elnevezést is kapott ez a program, de mindvégig élvezte az magyarországi Europe Direct hálózat támogatását és évről évre más szervezetek is bekapcsolódtak a programba.

A diákok és az iskolák is szeretik ezt a programot, ezt mutatja az is, hogy évről évre háromszáz felett van a regisztrált négyfős csapatok száma a verseny indulásakor.

Struktúráját tekintve a megmérettetés háromfordulós. Az első online fordulót követően régióként a legjobb 10 csapat jut be a regionális döntőbe, ahonnan a 7 regionális forduló győztese, és összesített eredmény alapján a 3 legjobb második helyen végzett csapat kap meghívást az országos döntőre, melyet hagyományosan Kecskeméten rendeznek meg.

A verseny díjazása is csábító, hiszen a győztes csapat az Európai Parlament Magyarországi Tájékoztatási Irodájának köszönhetően az *Euroscola* elnevezésű programon vehet részt, melynek egy strasbourg-i osztálykirándulás ad keretet. A verseny második, harmadik és negyedik helyezett csapata pedig egy élményekben gazdag külföldi kirándulást nyer, melyet évről-évre az Európai Bizottság Magyarországi Képvisellete biztosít, mindig az adott év európai uniós aktualitása szerint kiválasztva a helyszínt. 2014-ben így csehországi körutazáson vehettek részt a csapatok.

A versenyfeladatok megalkotásánál a régiós és az országos döntőn is az a fő szempont, hogy az eredményes szereplés érdekében a csapatok a lexikális tudásuk mellett kreativitásukat, problémamegoldó képességüket és előadói vénájukat egyaránt használják. Talán ennek az összetettségnek is köszönhető, hogy évről évre sikerül több és több csapatot toborozni a verseny meghirdetésekor.

2015-ben várhatóan a Tempus Közalapítvány is csatlakozik a verseny támogatóihoz, így még színesebbé és még izgalmasabbá válhat ez a program.

A versenykiírás és további részletek:

[Facebook.com/EuropeDirectBacsKiskun](https://www.facebook.com/EuropeDirectBacsKiskun)

2008-ban az Európai Fogyasztói Központ magyarországi irodája volt a program fő partnere, így a verseny az európai uniós témák közül a fogyasztóvédelemre helyezte a fő hangsúlyt, így az elnevezése is erre utalt. Európai Unikumok néven indult el a kezdeményezés, és ezt a nevet viselte 2010-ben is.

2009-ben Magyarország öt éves EU tagsága állt a középpontban, így a verseny az *Ötlett* címet kapta, és fő partnere Magyarország Külügyminisztériuma volt. Mivel 2011-ben Magyarország töltötte be az Európai Unió soros elnöki tisztségét, *Elnököltünk* lett a verseny elnevezése, immár ez Európai Bizottság Magyarországi Képviselétével mint fő támogatóval. 2012-ben a szervezők a *4 for Europe* elnevezés mellett tették le a voksukat (ez az előző években egy sikeresen szereplő csapat neve volt), és ettől az évtől az Európai Bizottság

Magyarországi Képvisellete mellett az Európai Parlament Magyarországi Tájékoztatási Irodája is támogatja a versenyt, mindkét intézmény sajátjaként kezeli azt.

A Fejlesztés Európai Éve

Az Európai Unióban 2015 a Fejlesztés Európai Éve, melynek célkitűzése, hogy felhívja a polgárok figyelmét az EU azon fejlesztési együttműködési támogatásaira, melyeket a határain kívüli fejlődő országoknak és régióknak juttat a szegénység felszámolása és a világ fenntartható jövőjének biztosítása érdekében.

Az EU a világ legnagyobb donora: 1957 óta nyújt fejlesztési együttműködési támogatást, amelyből világszerte mintegy 150 ország részesül. Csak 2013-ban közel 60 milliárd euróval segítette a rászoruló országokat a szegénység elleni küzdelemben. Az utóbbi másfél évtizedben mind az ENSZ égisze alatt megvalósított fejlesztéseknek, mind az EU segítségnyújtásainak köszönhetően többek között felére csökkent a mélyszegénységben élők aránya, és azoknak a száma, akik nem jutnak hozzá közvetlenül tiszta ivóvízhez. Az uniós támogatásnak köszönhetően az utóbbi évtizedben csaknem 14 millió kisdíák járhatott általános iskolába, és sok anya és csecsemő életét sikerült megmenteni azáltal, hogy több mint 7,5 millió szülést képzett egészségügyi szakemberek vezettek le.

Még így is sok a tennivaló: a világon több mint 1,3 milliárd ember él rendkívüli szegénységben, és közel 700 millióan élnek napi 1,25 dollárnál kevesebb pénzből.

A globális felelősségvállalásra és szolidaritásra építve az EU további támogatási és fejlesztési programokkal segíti a rászorulókat, és jelenleg a világ hivatalos fejlesztési segélyeinek több mint felét adja.

2015 korszakhatár a fejlesztéspolitika szempontjából: júliusban kerül sor a harmadik *Financing for Development* konferenciára, szeptemberben pedig a szegénység felszámolását és a fenntartható fejlődés előmozdítását célzó globális keretrendszert megvitató csúcsra. Végül a nemzetközi klímaegyezmény jövőbeli sorsáról tárgyalnak idén decemberben, Párizsban.

A világ vezetőit szólítja meg számos híresség, többek között Bill Gates, Bono, Desmond Tutu és Matt Damon kiáltványában, hogy e fontos eseményeken olyan döntéseket hozzanak, amelyek a fenntartható jövőt szolgálják. A segíteni akarók csatlakozhatnak az egyes fejlesztési szervezetekhez – akár önkéntesként.

A Fejlesztés Európai Éve kapcsán számos program lesz Magyarországon, többek között az Európa Pont szervezésében.

Az europapont.blog.hu cikke alapján.

a mi világunk
a mi méltóságunk
a mi jövőnk

A FEJLESZTÉS EURÓPAI ÉVE:
europa.eu/eyd2015/hu/content/about-2015

KIÁLTVÁNY:
www.one.org/international/blog/bono-malala-kid-president-dbanj-others-send-stark-warning-to-world-leaders/

KEDVES OLVASÓ!

A Tempus Közalapítvány legfrissebb magazinját tartja a kezében. Reméljük, hogy a korábbi számokhoz hasonlóan ezt is érdeklődéssel forgatja, és sok hasznos, érdekes vagy akár szórakoztató cikket talál benne.

Nagyon fontos számunkra a véleménye a magazinról, hogy az Ön igényeinek megfelelően állíthassuk össze annak tartalmát. Szeretnénk, ha egy olyan kiadványt foghatna a kezébe, mely szakmailag igényes, ugyanakkor érdekes és sokszínű.

A válaszadók között – amennyiben megadja nevét és címét – **20 db kisebb ajándékot sorsolunk** ki.

A kérdőív kitöltése kb. 5 percet vesz igénybe, és az alábbi linken elérhető: <http://bit.ly/1GbIMZ1>

Köszönjük észrevételeit!

a Szerkesztőség

tka.hu

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY évtizedes szakmai múlttal rendelkező, dinamikus és munkavégzésében igényes, kiemelten közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek és célok képviselete és közvetítése az oktatás és képzés területén, valamint a magyar oktatási és képzési rendszer megismertetése és érdekeinek képviselete nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a magyar oktatási és képzési szektort és az emberi erőforrásokat hozzásegítsük az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony és eredményes kiaknázásához, hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással. Kiemelt célunk a helyzetünkből adódó speciális tudás és szemléletmód széles körű és egyben strukturált terjesztése. Közalapítványunk elkötelezett mindazon hazai és külföldi szervezetekkel, szakértőkkel való együttműködés iránt, akik a céljaink megvalósításában partnereink lehetnek.

Munkatársaink szakmai felkészültsége, nemzetközi tapasztalatai biztosítják feladataink magas színvonalú ellátását. Partnereink igényeit szem előtt tartva törekszünk az általunk végzett feladatok koherenciájának és szinergiájának megteremtésére.

Szervezeti kultúránk alapértékei a megbízhatóság, objektivitás, átláthatóság, az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosítása.